

Regeringens proposition

1981/82:120

om ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa, m. m.;

beslutad den 18 februari 1982.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLA ULLSTEN

BJÖRN MOLIN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag om vissa ändringar i tullskyddet för beredningar av köksväxter, frukter eller andra växtdelar. Förslaget innebär bl. a. en övergång från viktull till värdetull för flertalet produkter.

I propositionen redovisas vidare resultatet av de omförhandlingar som har ägt rum med EG och vissa GATT-länder beträffande ett antal produkter för vilka tullarna har varit bundna i GATT.

I propositionen föreslås också att tullfrihet införs för fryst och torkad sparris samt för ammoniak.

Ändringarna i tulltaxan föreslås träda i kraft den 1 juli 1982.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa

Härigenom föreskrivs att 7 kap., 8 kap., 13 kap., 15 kap., 20 kap., 22 kap. och 28 kap. lagen (1977:975) med tulltaxa¹ skall ha nedan angivna lydelse.

7 kap. Köksväxter samt vissa ätbara rötter och stam- eller rotknölar

Anmärkning

Ordet "köksväxter" i nr 07.01, 07.02 och 07.03 skall anses inbegripa ätbara svampar, tryffel, oliver, kapris, tomat, potatis, rödbetor, gurkor, pumpor, auberginer, sötpaprika, fänkål, persilja, körvel, dragon, krasse, mejram (*Majorana hortensis* eller *Origanum majorana*), pepparrot och vitlök.

Nr 07.04 omfattar alla torkade, dehydratiserade eller evaporerade köksväxter av sådana slag som är hänförliga till nr 07.01–07.03 andra än:

- a. torkade spritade baljväxtfrön (nr 07.05);
- b. malen sötpaprika (nr 09.04);
- c. mjöl av torkade baljväxtfrön enligt nr 07.05 (nr 11.04);
- d. mjöl, gryn och flingor av potatis (nr 11.05).

07.01 Köksväxter, färska eller kyllda:

A. kål:

1. blomkål:
 - a. under tiden 1 juni–30 november 10 %
 - b. under tiden 1 december–31 maj fri
2. vitkål och rödkål:
 - a. under tiden 1 maj–30 november 10 %
 - b. under tiden 1 december–30 april 17 %
3. grönkål och brysselkål:
 - a. under tiden 1 juni–31 december 20 %
 - b. under tiden 1 januari–31 maj fri
4. salladskål:
 - a. under tiden 1 april–31 december 20 %
 - b. under tiden 1 januari–31 mars fri
5. annan:
 - a. under tiden 1 mars–31 december 20 %
 - b. under tiden 1 januari–29 februari fri

B. gurkor:

1. slanggurkor:
 - a. under tiden 16 mars–30 april 20 %
 - b. under tiden 1 maj–30 juni 20 %,

dock minst
50: – per
100 kg
 - c. under tiden 1 juli–30 september 20 %,

dock minst
70: – per
100 kg

¹ Senaste lydelse av 7, 20, 22 och 28 kap. 1981:1087. Senaste lydelse av 8 kap. 1980:452.

d. under tiden 1 oktober–15 mars	fri
2. andra:		
a. under tiden 16 juni–30 september	20 %
b. under tiden 1 oktober–15 juni	fri
C. lök:		
1. vitlök	fri
2. purjolök, buntlök och gräslök:		
a. under tiden 1 maj–30 november	10 %
b. under tiden 1 december–30 april	fri
3. annan:		
a. under tiden 16 juli–29 februari	20 %, dock minst 25: – per 100 kg
b. under tiden 1 mars–15 juli	fri
D. potatis:		
1. nyskördad, under tiden 6 juni–5 juli	20 %, dock minst 25: – per 100 kg
2. annan	fri
E. sparris:		
1. under tiden 1 maj–30 juni	14 %
2. under tiden 1 juli–30 april	fri
F. svampar och tryffel:		
1. champinjoner	10 %
2. andra	fri
G. tomater:		
1. under tiden 16 april–15 maj	10 %, dock minst 50: – per 100 kg
2. under tiden 16 maj–30 juni	17 %, dock minst 50: – per 100 kg
3. under tiden 1 juli–30 september	17 %, dock minst 70: – per 100 kg
4. under tiden 1 oktober–31 oktober	17 %, dock minst 50: – per 100 kg
5. under tiden 1 november–15 april	fri
H. sallad:		
1. isbergssallad:		
a. under tiden 1 april–30 april 100 kg	25: –
b. under tiden 1 maj–30 november	11 %
c. under tiden 1 december–31 mars	fri
2. annan:		
a. under tiden 1 mars–15 december	11 %
b. under tiden 16 december–29 februari	fri

IJ. baljfrukter:	
1. ärter:	
a. under tiden 1 mars–31 december	5 %
b. under tiden 1 januari–29 februari	fri
2. andra:	
a. under tiden 1 mars–31 december	7 %
b. under tiden 1 januari–29 februari	fri
K. sötpaprika	
L. rotfrukter:	
1. morötter	10 %
2. pepparrot	3 %
3. andra	5 %
M. kronärtskockor:	
1. under tiden 1 juli–30 november	10 %
2. under tiden 1 december–30 juni	fri
N. andra slag:	
1. under tiden 1 maj–30 november	10 %
2. under tiden 1 december–30 april	fri
07.02 Köksväxter (även kokta), frysta:	
A. morötter, ärter, bönor, spenat, lök, annan än vitlök, purjolök, buntlök och gräslök, samt morötter och ärter, blandade	
	16 %
B. broccoli och sparris	
	fri
C. andra slag:	
belägges under hela året med samma tull som motsvarande färska produkter under den tid dessa är högst tullbelagda	
07.03 Köksväxter, tillfälligt konserverade i saltvatten, sva-velsyrlighetsvatten eller andra konserverande lösningar men ej särskilt beredda för direkt konsumtion:	
belägges under hela året med samma tull som motsvarande färska produkter under den tid dessa är högst tullbelagda	
07.04 Torkade, dehydratiserade eller evaporerade köksväxter, hela, i bitar, skivade, krossade eller pulveriserade, men ej vidare beredda:	
A. potatis, vitlök, sparris samt svampar och tryffel, andra än champinjoner	
	fri
B. andra slag	
	3 %
07.05 Torkade spritade baljväxtfrön av sådana slag som användes till människo- eller djurföda, även skalade eller kluvna	
	fri
07.06 Maniok-, arrow- och salepsrot, jordärtskockor, batater (sötpotatis) och andra liknande rötter, stam- eller rotknölar med hög halt av stärkelse eller inulin, färska eller torkade, hela eller i bitar; mærg av sagopalm ...	
	fri

8 kap. Ätbara frukter och nötter; skal av meloner eller citrusfrukter

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar ej icke ätbara nötter och frukter.
2. Ordet "färska" skall även avse kylda varor.

08.01	Dadlar, bananer, kokosnötter, paranötter, kasjunötter, ananas, avokadofruktar, mango, guava och mangostan, färska eller torkade, även skalade	fri
08.02	Citrusfrukter, färska eller torkade	fri
08.03	Fikon, färska eller torkade	fri
08.04	Vindruvor, färska eller torkade:	
	A. färska:	
	1. under tiden 1 juli–31 oktober 100 kg	12:50
	2. under tiden 1 november–30 juni	fri
	B. torkade	fri
08.05	Nötter och liknande frukter, andra än sådana som är hänförliga till nr 08.01, färska eller torkade, även skalade	fri
08.06	Äpplen, päron och kvittenfrukter, färska:	
	A. äpplen:	
	1. under tiden 16 juli–29 februari 100 kg	25: –
	2. under tiden 1 mars–15 juli	fri
	B. päron och kvittenfrukter:	
	1. under tiden 16 juli–31 december 100 kg	25: –
	2. under tiden 1 januari–15 juli	fri
08.07	Stenfrukter, färska:	
	A. körsbär:	
	1. under tiden 16 juni–31 juli	5 %
	2. under tiden 1 augusti–15 juni	fri
	B. plommon:	
	1. under tiden 16 juli–30 september	15 %
	2. under tiden 1 oktober–15 juli	fri
	C. andra	fri
08.08	Bär, ej hänförliga till nr 08.07, färska:	
	A. hallon, krusbär och vinbär, andra än svarta vinbär:	
	1. under tiden 1 juni–31 augusti	7 %
	2. under tiden 1 september–31 maj	fri
	B. svarta vinbär:	
	1. under tiden 1 juni–31 augusti	11 %
	2. under tiden 1 september–31 maj	fri
	C. jordgubbar:	
	1. under tiden 8 juni–31 augusti	14 %
	2. under tiden 1 september–7 juni	fri
	D. andra	fri
08.09	Andra färska frukter:	
	A. meloner:	
	1. under tiden 16 juni–30 september	18 %
	2. under tiden 1 oktober–15 juni	fri
	B. andra	fri
08.10	Fruktar (även kokta), frysta, utan tillsats av socker:	
	A. jordgubbar 100 kg	50: –
	B. hallon	fri

- C. andra:
belägges under hela året med samma tull som motsvarande färska produkter under den tid dessa är högst tullbelagda
- 08.11 Frukter, tillfälligt konserverade (t. ex. med svaveldioxidgas eller i saltvatten, svavelsyrighetsvatten eller andra konserverande lösningar) men i föreliggande skick olämpliga för direkt konsumtion:
A. jordgubbar	17 %
B. äpplen	20 %
- C. andra:
belägges under hela året med samma tull som motsvarande färska produkter under den tid dessa är högst tullbelagda
- 08.12 Frukter, torkade, andra än sådana som är hänförliga till nr 08.01, 08.02, 08.03, 08.04 eller 08.05 fri
- 08.13 Skal av meloner eller citrusfrukter, färska, frysta, torkade eller tillfälligt konserverade i saltvatten, svavelsyrighetsvatten eller andra konserverande lösningar fri

13 kap. Schellack o. d.; naturliga gummiarter och hartser samt andra växtsafter och växtextrakter

Anmärkning

Nr 13.03 skall anses tillämpligt för bl. a. lakritsextrakt och pyrethrumextrakt, humleextrakt, aloextrakt och opium. Numret skall ej anses tillämpligt för:

- lakritsextrakt innehållande mer än 10 viktprocent sackaros eller föreliggande som konfektyrer (nr 17.04);
- malieextrakt (nr 19.02);
- extrakter av kaffe, te eller matte (nr 21.02);
- alkoholhaltiga växtsafter och växtextrakter, utgörande drycker, samt sammansatta alkoholhaltiga beredningar (s. k. koncentrerade extrakt) för framställning av drycker (22 kap.);
- kamfer, glycyrrhizin och andra produkter enligt 29.13 och 29.41;
- medikamenter hänförliga till nr 30.03 och blodgrupperingsreagens (nr 30.05);
- garvämnesextrakter och färgämnesextrakter (nr 32.01 och 32.04);
- eteriska oljor "concretes", "absolutes" och resinoider (nr 33.01) samt vatten från destillation av eteriska oljor och vattenlösningar av sådana oljor (nr 33.06);
- naturgummi, balata, guttaperka och liknande naturliga produkter (nr 40.01).

- 13.02 Schellack, kornlack, stocklack o. d.; naturliga gummiarter, hartser, gummihartser och balsamer fri
- 13.03 Växtsafter och växtextrakter: pektinämnen, pektinater och pektater; agar-agar samt annat växtslem och andra förtjockningsmedel erhållna ur vegetabiliska ämnen ... fri

15 kap. Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor samt spalt- ningsprodukter därav; beredda ätbara fetter; animaliska och vegeta- biliska vaxer

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar ej:
 - a. svinfett och fjäderfäfett enligt nr 02.05;
 - b. kakaosmör (fett eller olja) (nr 18.04);
 - c. grevar (nr 23.01) samt återstoder enligt nr 23.04;
 - d. isolerade fettsyror, beredda vaxer, medikamenter, färger, lacker, tvål och såpa, parfymer, kosmetiska preparat och toalettmiddel, sulfonerade oljor och andra varor hänförliga till något tulltaxenummer i sjätte avd.;
 - e. faktis framställd av oljor (nr 40.02).
2. "Soapstocks", bottensatser erhållna vid rening av oljor samt återstoder från destillation av stearin, ullfett eller glycerol skall anses hänförliga till nr 15.17.

15.01	Ister, annat svinfett och fjäderfäfett, utsmälta, utpres- sade eller extraherade med lösningsmedel	fri
15.02	Fetter av nötkreatur, får eller getter, ej utsmälta; ur sådana fetter utsmälta eller med lösningsmedel extra- herade fetter (inbegripet "premier jus")	fri
15.03	Solarstearin och oleostearin (presstalg); isterolja, oleo- margarin och talgolja, ej emulgerade, blandade eller på annat sätt beredda	fri
15.04	Fetter och oljor, även raffinerade, av fisk eller havs- däggdjur	fri
15.05	Ullfett och fettartade ämnen erhållna därur (inbegripet lanolin)	fri
15.06	Andra animaliska oljor och fetter (inbegripet klövolja samt fetter från ben och avfall)	fri
15.07	Vegetabiliska fetter och feta oljor, råa, renade eller raffinerade:	
	A. linolja	fri
	B. krotanolja, oiticicaolja, ricinolja, tobaksfröolja och träolja	fri
	C. andra slag:	
	1. avsedda att användas uteslutande för tekniskt bruk	8 % ¹
	2. andra:	
	a. oraffinerade	10 % ²
	b. andra	15 %
15.08	Animaliska och vegetabiliska oljor, kokta, oxiderade, dehydratiserade, faktiserade, blåsta, polymeriserade genom värmebehandling i vakuum eller inert gas eller på annat sätt modifierade:	
	A. linolja, träolja, oiticicaolja och ricinolja	100 kg
	B. andra slag	3: - fri
15.10	Fettsyror; sura oljor från raffinering; fettalkoholer:	
	A. fettsyror samt sura oljor från raffinering	fri
	B. fettalkoholer	6 %
15.11	Glycerol och glycerollut	fri

¹ Oraffinerade fria t. o. m. den 30 juni 1984 (jfr 1981: 434).

² Fri t. o. m. den 30 juni 1984 (jfr 1981: 434).

15.12	Animaliska och vegetabiliska oljor och fetter, som helt eller delvis hydrerats eller som gjorts fastare eller härdats genom andra processer, även raffinerade men ej vidare bearbetade:	
	A. avsedda att användas uteslutande för tekniskt bruk	8 %
	B. andra	17 %
15.13	Margarin, konstister och annat berett ätbart fett	25 %
15.15	Spermaceti (valrav), rå, pressad eller raffinerad, även färgad; bivax och andra insektsvaxer, även färgade	fri
15.16	Vegetabiliska vaxer, även färgade	fri
15.17	Degras; återstoder från bearbetning av fetter, feta oljor eller andra fettartade ämnen eller av animaliska eller vegetabiliska vaxer	fri

20 kap. Beredningar av köksväxter, frukter eller andra växtdelar

Anmärkningar

- Detta kapitel omfattar ej:
 - köksväxter och frukter, beredda eller konserverade på sätt som anges i 7 och 8 kap.;
 - fruktgeléer, fruktpastor o. d. i form av sockerkonfektyrer (nr 17.04) eller chokladkonfektyrer (nr 18.06).
- Köksväxter enligt nr 20.01 och 20.02 är sådana som skulle vara hänförliga till nr 07.01–07.05 om de vid förtullningen förelåg i där angivet skick.
- Ätbara växter, rötter och andra växtdelar (t. ex. ingefära och angelika) inlagda i sockerlag skall tulltaxeras som konserverad frukt enligt nr 20.06; även rostade jordnötter skall tulltaxeras enligt nr 20.06.
- Tomatsaft i vilken torrsubstansen uppgår till minst 7 viktprocent skall tulltaxeras enligt nr 20.02.

20.01	Köksväxter och frukter, beredda eller konserverade med ättika eller ättiksyra, även med tillsats av socker, salt, kryddor eller senap:	
	A. gurkor:	
	1. hela gurkor, minst 85 stycken per kg avrunnen vikt	5 %
	2. andra slag	10 %, dock minst 30: – per 100 kg
	B. rödbetor	10 %
	C. oliver, kápris och sötpaprika	fri
	D. rödkål och kronártskockor	7 %
	E. andra köksväxter	11 %
	F. frukter	fri
20.02	Köksväxter, beredda eller konserverade på annat sätt än med ättika eller ättiksyra:	
	A. tomater, oliver, potatis, kápris, sötpaprika och produkter av till nr 07.05 hänförliga árter och bönor	fri
	B. svampar och tryffel:	
	1. champinjoner	15 %
	2. andra slag	fri

C. sparris	100 kg ¹	40:60
D. ärter, med undantag av produkter av till nr 07.05 hänförliga ärter		10 %
E. bönor, med undantag av produkter av till nr 07.05 hänförliga bönor		8 %
F. lök, stekt (även fryst); surkål		5 %
G. andra slag		11 %
20.03 Frukter, frysta, med tillsats av socker:		
A. jordgubbar	100 kg	50:—
B. hallon		fri
C. andra:		
belägges under hela året med samma tull som motsvarande färska produkter under den tid dessa är högst tullbelagda		
20.04 Frukter, fruktskal och andra växtdelar, kanderade, glaserade eller på liknande sätt beredda med socker		fri
20.05 Sylter, fruktgeléer, marmelader, fruktmos och frukt-pastor, beredda genom kokning, med eller utan tillsats av socker:		
A. av jordgubbar, svarta vinbär eller äpplen		7 %
B. andra slag		5 %
20.06 Frukter, beredda eller konserverade på annat sätt, med eller utan tillsats av socker eller sprit		fri
20.07 Fruksaft (inbegripet druvmust) och köksväxtsaft, även med tillsats av socker men ojäst och ej innehållande sprit:		
A. av svarta vinbär eller jordgubbar; blandsaft innehållande saft av svarta vinbär eller jordgubbar		10 %
B. annan:		
1. av äpplen, päron, körsbär eller plommon; blandsaft, innehållande saft av äpplen, päron, körsbär eller plommon men ej innehållande saft av svarta vinbär eller jordgubbar		5 %
2. av köksväxter, andra än tomat		3 %
3. andra slag		fri

22 kap. Drycker, sprit och ättika

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar ej:
 - a. havsvatten (nr 25.01);
 - b. destillerat vatten, ledningsförmågevatten och vatten av motsvarande renhetsgrad (nr 28.58);
 - c. utspädd ättiksyra, innehållande mer än 10 viktprocent ättiksyra (nr 29.14);
 - d. medikamenter enligt nr 30.03;
 - e. parfymer och toalettmedel (33 kap.).
2. För tillämpning av nr 22.08 och 22.09 gäller att alkoholstyrkan skall anses vara den som erhålles genom mätning med Gay-Lussacs alkoholometer vid en temperatur av +15°C.

¹ Tullen beräknas efter varornas vikt inkl. sådant emballage, med vilket varor av ifrågakvarande slag brukar försäljas i detaljhandeln.

2:1 För tillämpning av underavdelningar av tulltaxenummer, där alkoholhalt uttryckes i volymprocent, gäller att halten skall beräknas vid +15°C.		
22.01	Vatten, inbegripet mineralvatten och kolsyrat vatten; is och snö	fri
22.02	Lemonad, aromatiserat mineralvatten, aromatiserat kolsyrat vatten och andra alkoholfria drycker, med undantag av fruktsaft och köksväxtsaft hänförliga till nr 20.07	fri
22.03	Maltdrycker: med en alkoholhalt:	
	A. ej överstigande 1,8 viktprocent (lättöl) 100 l	10: –
	B. överstigande 1,8 men ej 2,8 viktprocent (öl) 100 l	12: –
	C. överstigande 2,8 viktprocent (starköl) 100 l	14: –
22.04	Druvmust i jäsnig, ävensom druvmust vars jäsnig avbrutits på annat sätt än genom tillsats av alkohol:	
	A. på kärl rymmande högst 10 liter 100 l	25: –
	B. på andra kärl 100 l	10: –
22.05	Vin av färska druvor: druvmust vars jäsnig avbrutits genom tillsats av alkohol:	
	A. musserande 100 l	77:50
	B. andra slag, med en alkoholhalt:	
	1. ej överstigande 15 volymprocent:	
	a. på kärl rymmande högst 10 liter 100 l	21:20
	b. på andra kärl 100 l	8:80
	2. överstigande 15 volymprocent:	
	a. på kärl rymmande högst 10 liter 100 l	57:10
	b. på andra kärl 100 l	42:50
22.06	Vermut och annat vin av färska druvor, smaksatt med aromatiska extrakter: med en alkoholhalt:	
	A. ej överstigande 15 volymprocent:	
	1. på kärl rymmande högst 10 liter 100 l	21:20
	2. på andra kärl 100 l	8:80
	B. överstigande 15 volymprocent:	
	1. på kärl rymmande högst 10 liter 100 l	57:10
	2. på andra kärl 100 l	42:50
22.07	Andra jästa drycker, t. ex. äppelvin (cider), päronvin och mjöd:	
	A. musserande, andra än äppel- och päronvin 100 l	100: –
	B. andra slag, med en alkoholhalt:	
	1. ej överstigande 15 volymprocent:	
	a. på kärl rymmande högst 10 liter 100 l	25: –
	b. på andra kärl 100 l	10: –
	2. överstigande 15 volymprocent:	
	a. på kärl rymmande högst 10 liter 100 l	40: –
	b. på andra kärl 100 l	50: –
22.08	Etanol (etylalkohol) och finsprit, odenaturerade, med en styrka av 80° eller högre; denaturerad sprit (inbegripet etanol och finsprit), oavsett styrkan:	
	A. avsedda att användas uteslutande för kemisk omvandling	fri
	B. andra	6 %

22.09	Sprit (etanol, etylalkohol), ej hänförlig till nr 22.08; likör och andra spritdrycker; sammansatta alkoholhaltiga beredningar (s. k. koncentrerade extrakt) för framställning av drycker:		
	A. likör, bitter och liknande drycker	100 l	92:50
	B. andra drycker, inbegripet odenaturerad sprit med en styrka understigande 80°:		
	1. på kärl rymmande högst 10 liter:		
	a. whisky	100 l	57:10
	b. brännvin, okryddat eller kryddat; vodka; genever och gin	100 l	40:—
	c. andra slag	100 l	67:50
	2. på andra kärl:		
	a. whisky	100 l av	
	50 % alkoholhalt vid +15°C		16:50
	b. brännvin, okryddat eller kryddat; vodka; genever och gin	100 l av	
	50 % alkoholhalt vid +15°C		15:—
	c. andra slag	100 l av	
	50 % alkoholhalt vid +15°C		17:50
	C. sammansatta alkoholhaltiga beredningar (s. k. koncentrerade extrakt) för framställning av drycker		5 %
22.10	Ättika		6 %

Anm. För spritdrycker eller viner, vilka införes i den ordning som anges i 18 § 3. lagen (1977:293) om handel med drycker, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp, räknat för helbutelj om 75 centiliter:

Cognac	95:—
Armagnac, brandy, eau-de-vie och whisky	88:—
Andra spritdrycker, ej hänförliga till tulltaxenr 22.08	78:—

Vin:

musserande:	
champagne	32:—
annat	23:—
andra slag med en alkoholhalt:	
överstigande 15 volymprocent	28:—
ej överstigande 15 volymprocent	13:—

För spritdrycker eller viner, vilka införes i den ordning som anges i 18 § 4. lagen (1977:293) om handel med drycker, utgår tull med av partihandelsbolaget för alkoholdrycker fastställt belopp, motsvarande:

1. tull enligt vad i 22 kap. sägs;
2. skatt enligt 10 § lagen (1977:306) om dryckesskatt; samt
3. mervärdeskatt enligt lagen (1968:430) om sådan skatt.

För starköl som införes enligt första och andra styckena utgår tull med 8 kronor per liter.

28 kap. Oorganiska kemikalier; organiska och oorganiska föreningar av ädla metaller, av sällsynta jordartsmetaller, av radioaktiva grundämnen och av isotoper

Anmärkningar

1. Där ej annat följer av lydelsen av tulltaxenumren eller anmärkningarna till detta kapitel skall tulltaxenumren i detta kapitel anses tillämpliga endast för:
 - a. isolerade kemiska grundämnen och isolerade kemiskt definierade föreningar, även innehållande föreningar;

- b. produkter nämnda i a ovan, lösta i vatten;
 - c. produkter nämnda i a ovan, lösta i andra lösningsmedel, under förutsättning att lösningen är en för dessa produkter normal och nödvändig handelsform, som är motiverad enbart av säkerhetsskäl eller av transporttekniska skäl, och att lösningsmedlet ej gör produkten lämpligare för speciell användning än för allmänt bruk;
 - d. produkter nämnda i a, b eller c ovan, försatta med stabiliseringsmedel nödvändigt för konservering eller transport av dessa produkter;
 - e. produkter nämnda i a, b, c eller d ovan, försatta med damningshinder medel eller försatta med färgämne för att underlätta deras identifiering eller av säkerhetsskäl, under förutsättning att tillsatserna ej gör produkten lämpligare för speciell användning än för allmänt bruk.
2. Förutom ditioniter (hydrosulfiter), stabiliserade med organiska ämnen, och sulf-oxylater (nr 28.36), karbonater och peroxikarbonater av oorganiska baser (nr 28.42), cyanider och komplexa cyanider av oorganiska baser (nr 28.43), fulminater, cyanater och tiocyanater av oorganiska baser (nr 28.44), organiska produkter inbegripna i nr 28.49–28.52 samt karbider av metaller eller icke-metaller (nr 28.56) skall endast följande kolföreningar tulltaxeras enligt detta kapitel:
- a. koloxider; hydrogencyanid (cyanvätesyra), fulminsyra, isocyansyra, tiocyansyra och andra enkla eller komplexa cyansyror (nr 28.13);
 - b. karbonylhalogenider (nr 28.14);
 - c. koldisulfid (nr 28.15);
 - d. tiokarbonater, selenokarbonater, tellurokarbonater, selenocyanater, tellurocyanater, tetratiocyanatodiamminkromater ("reineckater") och andra komplexa cyanater av oorganiska baser (nr 28.48);
 - e. hydrogenperoxid i fast form (nr 28.54), karbonylsulfid, tiokarbonylhalogenider, cyan och cyanhalogenider samt cyanamid och metallderivat därav (nr 28.58), andra än kalciumcyanamid innehållande högst 25 viktprocent nitrogen, beräknat på vattenfri torrsubstans (31 kap.).
3. Detta kapitel omfattar ej:
- a. natriumklorid och magnesiumoxid, även kemiskt rena, samt andra produkter hänförliga till femte avd.;
 - b. metallorganiska och icke-metallorganiska föreningar andra än dem som är nämnda i anm. 2 ovan;
 - c. produkter nämnda i anm. 1, 2, 3 och 4 till 31 kap.;
 - d. oorganiska produkter av sådana slag som användes som luminoforer, hänförliga till nr 32.07;
 - e. konstgjord grafrit (nr 38.01); produkter föreliggande som laddningar till brandsläckningsapparater eller som brandsläckningsbomber, enligt nr 38.17; bläckborttagningsmedel i detaljhandelsförpackningar, enligt nr 38.19; odlade kristaller (andra än optiska element) av halogenider av alkalimetaller eller alkaliska jordartsmetaller, vägande minst 2,5 g per styck, enligt nr 38.19;
 - f. ädelstenar (naturliga, syntetiska eller rekonstruerade) samt stoft och pulver av sådana stenar (nr 71.02–71.04) ävensom ädla metaller och legeringar av ädla metaller, hänförliga till 71 kap.;
 - g. metaller, även kemiskt rena, och metallegeringar, hänförliga till något nummer i femtonde avd.;
 - h. optiska element, t. ex. av halogenider av alkalimetaller eller alkaliska jordartsmetaller (nr 90.01).
4. Kemiskt definierade komplexa syror bestående av en syra hänförlig till underavdelning II till detta kapitel och en metalloxydsyra hänförlig till underavdelning IV skall tulltaxeras enligt nr 28.13.
5. Nr 28.29–28.48 skall anses tillämpliga endast för salter (inbegripet peroxisalter) av metaller eller ammonium.
Där ej annat följer av lydelsen av tulltaxenumren skall dubbelsalter och komplexa salter tulltaxeras enligt nr 28.48.
6. Nr 28.50 skall anses tillämpligt endast för:
- a. följande klyvbara kemiska grundämnen och isotoper: naturligt uran och uranisotoperna 233 och 235 samt plutonium och plutoniumisotoper;
 - b. följande radioaktiva kemiska grundämnen: teknetium, prometium, polonium, astat, radon, francium, radium, aktinium, protaktinium, neptunium, americium och andra grundämnen med högre atomnummer;
 - c. alla andra radioaktiva isotoper, naturliga eller konstgjorda, inbegripet isotoper av ädla och oädla metaller enligt fjortonde och femtonde avd.;
 - d. oorganiska och organiska föreningar av dessa grundämnen eller isotoper, även om de ej är kemiskt definierade och även om de är blandade med varandra;

- e. legeringar (andra än ferrouren), dispersioner och kermeter innehållande dessa grundämnen eller isotoper eller oorganiska eller organiska föreningar därav;
- f. förbrukade bränsleelement till kärnreaktorer.
- Ordet "isotoper", nämnt ovan och i nr 28.50 och 28.51, inbegriper "anrikade isotoper" men inbegriper ej kemiska grundämnen, vilka förekommer i naturen som rena isotoper, och ej heller uran utarmat på U 235.
7. Nr 28.55 skall anses inbegripa fosforjárn (järnfosfid) innehållande minst 15 viktprocent fosfor samt fosforkoppar (kopparfosfid) innehållande mer än 8 viktprocent fosfor.
8. Kemiska grundämnen (t. ex. kisel och selen), dopade för användning inom elektroniken, skall hänföras till detta kapitel under förutsättning att de föreligger obearbetade i den form de erhållit vid dragningen eller i form av cylindrar eller stavar. Skurna till skivor, plattor eller liknande former hänföres de till nr 38.19.

I Kemiska grundämnen

28.01 Halogener (fluor, klor, brom och jod):	
A. klor	4,9 %
B. andra	fri
28.02 Svavel, sublimerat eller fäligt; kolloidalt svavel	fri
28.03 Kol (inbegripet kimrök)	fri
28.04 Hydrogen (väte), ädelgaser och andra icke-metaller:	
A. oxygen (syre)	6,9 %
B. kisel	100 kg 5:60
C. andra	fri
28.05 Alkalimetaller och alkaliska jordartsmetaller; sällsynta jordartsmetaller, yttrium och skandium samt blandningar och legeringar av dessa ämnen med varandra; kvicksilver	fri

II Oorganiska syror och oxygenföreningar av icke-metaller

28.06 Hydrogenklorid (klorväte) och saltsyra samt klorosvavelsyra	3,7 %
28.08 Svavelsyra; oleum (rykande svavelsyra)	3,7 %
28.09 Salpetersyra; blandningar av svavelsyra och salpetersyra	8 %
28.10 Fosforpentoxid och fosforsyror (meta-, orto- och pyro-):	
A. ortofosforsyra	4 %
B. andra	4,3 %
28.12 Borttrioxid och borsyra	fri
28.13 Andra oorganiska syror och oxygenföreningar av icke-metaller (med undantag av vatten):	
A. svaveldioxid och svaveltrioxid	3,7 %
B. koldioxid (kolsyra) och perklorosyra	7,8 %
C. andra	fri

III Halogen- och svavelföreningar av icke-metaller

28.14 Halogener, oxidhalogener och andra halogenföreningar av icke-metaller:	
A. fosforklorider och fosforylchlorid	7,8 %
B. andra	fri

28.15 Sulfider av icke-metaller; fosfortrisulfid:	
A. koldisulfid (kolsvavla)	4,1 %
B. andra	fri

IV Oorganiska baser samt oxider, hydroxider och peroxider av metaller

28.16 Ammoniak, vattenfri eller i vattenlösning	fri
28.17 Natriumhydroxid (kaustik soda); kaliumhydroxid (kaustiskt kali); natrium- och kaliumperoxid:	
A. natriumhydroxid i fast form	5 %
B. andra slag	4,1 %
28.18 Hydroxid och peroxid av magnesium: oxider, hydroxider och peroxider av strontium eller barium	fri
28.19 Zinkoxid och zinkperoxid	fri
28.20 Aluminiumoxid och aluminiumhydroxid; konstgjord korund	fri
28.21 Kromoxider och kromhydroxider	fri
28.22 Manganoxider	fri
28.23 Järnoxider och järnhydroxider; jordpigment innehållande minst 70 viktprocent bundet järn, räknat som Fe_2O_3	fri
28.24 Koboltoxider och kobolthydroxider; kommersiella koboltoxider	fri
28.25 Titanoxider	fri
28.27 Blyoxider; mönja och orangemönja	fri
28.28 Hydrazin och hydroxylamin samt deras oorganiska salter; andra oorganiska baser samt metalloxider, metallhydroxider och metallperoxider:	
A. hydrazin och oorganiska salter därav	4,5 %
B. andra	fri

V Metallsalter (inbegripet peroxisalter) av oorganiska syror

28.29 Fluorider: fluorosilikater, fluoroborater och andra fluorkomplexa salter	fri
28.30 Klorider, oxidklorider och hydroxidklorider; bromider och oxidbromider; jodider och oxidjodider	fri
28.31 Hypokloriter; kommersiellt kalciumhypoklorit; kloriter; hypobromiter:	
A. kalciumhypoklorit och klorkalk; hypobromiter ...	fri
B. andra	7,8 %
28.32 Klorater och perklorater; bromater och perbromater; jodater och perjodater:	
A. perklorater	7,8 %
B. andra	fri
28.35 Sulfider; polysulfider	fri
28.36 Ditioniter (hydrosulfiter), inbegripet ditioniter stabiliserade med organiska ämnen; sulfoxylater:	
A. natriumformaldehydsulfoxylat	3,7 %
B. andra	fri
28.37 Sulfiter och tiosulfater	fri

28.38	Sulfater (inbegripet alunarter) och peroxisulfater (persulfater):	
	A. aluminiumsulfat	4,1 %
	B. kaliumaluminiumsulfat (kalialun), järn(II)sulfat (ferrosulfat) och koppar(II)sulfat	3,7 %
	C. andra	fri
28.39	Nitriter och nitrater	fri
28.40	Fosfiter, hypofosfiter och fosfater:	
	A. natrium- och kaliumfosfater samt kalciumfosfater, andra än kalciumhydrogenfosfat (dikalciumfosfat)	4,1 %
	B. andra	fri
28.42	Karbonater och peroxikarbonater (perkarbonater); kommersiellt ammoniumkarbonat innehållande ammoniumkarbamat:	
	A. ammoniumkarbonat, även innehållande ammoniumkarbamat	7,8 %
	B. andra	fri
28.43	Cyanider och komplexa cyanider	fri
28.44	Fulminater, cyanater och tiocyanater	fri
28.45	Silikater; kommersiella natrium- och kaliumsilikater:	
	A. natrium- och kaliumsilikater	3,7 %
	B. andra	fri
28.46	Borater och perborater:	
	A. natriumperborat	4,1 %
	B. andra	fri
28.47	Salter av metalloxidsyror (t. ex. kromater, permanganater och stannater)	fri
28.48	Andra salter (inbegripet peroxisalter) av oorganiska syror med undantag av azider	fri

VI Diverse

28.49	Ädla metaller i kolloidal form; amalgamer av ädla metaller; salter och andra oorganiska eller organiska föreningar av ädla metaller, inbegripet albuminater, proteinater, tannater och liknande föreningar, även om de ej är kemiskt definierade	fri
28.50	Klyvbara kemiska grundämnen och isotoper; andra radioaktiva kemiska grundämnen och radioaktiva isotoper; oorganiska och organiska föreningar av ifrågavarande grundämnen eller isotoper, även om de ej är kemiskt definierade; legeringar, dispersioner och kermet, innehållande dessa grundämnen, isotoper eller föreningar	fri
28.51	Isotoper samt oorganiska och organiska föreningar därav, även om de ej är kemiskt definierade, andra än isotoper och föreningar hänförliga till nr 28.50	fri
28.52	Oorganiska och organiska föreningar av torium, av uran utarmat på U 235, av sällsynta jordartsmetaller eller av yttrium eller skandium, även blandade med varandra	fri
28.54	Hydrogenperoxid (väteperoxid), inbegripet hydrogenperoxid i fast form	7,8 %

28.55 Fosfider, även icke kemiskt definierade	fri
28.56 Karbider, även icke kemiskt definierade:	
A. kalciumkarbid	5 %
B. andra	fri
28.57 Hydrider, nitrider, azider, silicider och borider, även icke kemiskt definierade	fri
28.58 Andra oorganiska föreningar (inbegripet destillerat vatten och ledningsförmågevatten samt annat vatten av motsvarande renhetsgrad); flytande luft (även med ädelgaserna avlägsnade); komprimerad luft; amalgamer, med undantag av amalgamer av ädla metaller	fri

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-02-18

Närvarande: statsrådet Ullsten, ordförande, och statsråden Wikström, Friggebo, Dahlgren, Åsling, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander, Ahrland, Molin

Föredragande: statsrådet Molin

Proposition om ändring i lagen (1977: 975) med tulltaxa, m. m.

1 Inledning

1974 års trädgårdsnäringsutredning (Jo 1974: 09)¹ avlämnade den 7 november 1979 en promemoria Översyn av tullarna för beredningar av köksväxter, frukter eller andra växtdelar. Promemorian bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Efter remiss har yttranden över promemorian avgetts av lantbruksstyrelsen, statens jordbruksnämnd, kommerskollegium, generaltullstyrelsen, statens pris- och kartellnämnd (SPK), statens industriverk, kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning (Jo 1978: 07), Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Trädgårdsnäringsens riksförbund, Kooperativa förbundet (KF), ICA-förbundet, Sveriges frukt- och grönsaksdistributörers förening, Landsorganisationen i Sverige (LO), importkontoret för u-landsprodukter (IMPOD), Föreningen Svenska Konservtillverkare och Scanditor AB.

Kommerskollegium har bifogat yttranden av Stockholms Handelskammare, Skånes handelskammare samt handelskammaren i Gävle.

Trädgårdsnäringsens riksförbund och Föreningen Svenska Konservtillverkare har i särskilda skrivelser framfört kompletterande synpunkter på trädgårdsnäringsutredningens förslag.

En sammanställning av remissyttrandena bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 2*.

Med anledning av de ändringar i tulltaxan som föreslagits av 1974 års trädgårdsnäringsutredning har omförhandlingar ägt rum beträffande ett antal produkter för vilka tullarna har varit bundna inom ramen för det

¹ Departementsrådet Rune Henriksson, ordförande, kommunalrådet Villiam Björk, f. riksdagsledamöterna Valdo Carlström och Anna-Lisa Nilsson samt riksdagsledamoten Håkan Strömberg.

2 Riksdagen 1981/82. 1 saml. Nr. 70

allmänna tull- och handelsavtalet (the General Agreement on Tariffs and Trade, GATT). Sedan dessa förhandlingar numera avslutats får jag anmäla resultatet härav för riksdagens godkännande.

AB Findus har i skrivelse till regeringen hemställt om tullfrihet för fryst och torkad sparris. Skrivelsen har överlämnats av Föreningen Svenska Konservtillverkare som även yttrat sig i frågan.

Supra AB har gjort en framställning om tullfrihet för ammoniak. Yttrande i frågan har avgetts av kommerskollegium, generaltullstyrelsen och utredningen (Jo 1981:07) om försörjningen med gödselmedel m. m. Kommerskollegium har inhämtat synpunkter från överstyrelsen för ekonomiskt försvar (ÖEF), statens jordbruksnämnd och närmast berörda näringslivsorganisationer.

2 Föredragandens överväganden

1974 års trädgårdsnäringsutredning framlade i augusti 1978 i betänkandet (SoU 1978: 51) Svensk trädgårdsnäring – Produktion, rationalisering och internationella förhållanden bl. a. förslag till förändringar av det svenska gränsskyddet på trädgårdsområdet. Utredningens förslag, som omfattade 6–8 kap. i tulltaxan, innebar såväl tullhöjningar som tullsänkningar och ändringar av tullperioderna. I syfte att värdesäkra tullnivåerna föreslogs en övergång från viktullar till värdetullar för vissa produkter.

Tullskyddet för trädgårdsprodukter togs upp till behandling i regeringens proposition 1978/79:136 om trädgårdsnäringsn. Regeringens förslag innebar en övergång från viktull till värdetull för vissa produkter, höjningar och sänkningar av tullsatserna samt justeringar av vissa tullperioder.

Propositionen behandlades i riksdagen dels av jordbruksutskottet (JoU 1978/79:29), dels av skatteutskottet (SkU 1978/79:47). Riksdagen biföll regeringens förslag om övergång till värdetullar (rskr 1978/79:400). Riksdagen gjorde dock vissa ändringar i tulltaxeförslagen.

I samband med att regeringen i proposition 1979/80:24 redovisade resultatet av de multilaterala handelsförhandlingarna inom ramen för GATT föreslogs att de nya tullarna skulle träda i kraft i den mån inte GATT-bindningar hindrade detta. I enlighet med riksdagens beslut (rskr 1979/80:138) trädde ändringarna i 6–8 kap. tulltaxan i kraft den 1 februari 1980.

Resultatet av de omförhandlingar som ägt rum med EG beträffande de produkter för vilka tullarna varit bundna i GATT redovisades i samband med regeringens proposition 1979/80:175 med förslag till skyddsåtgärder mot lågprisimport på trädgårdsområdet. Den träffade överenskommelsen innebar att de ändringar som beslutats av 1978/79 års riksmöte kunde genomföras fullt ut. De nya tullarna trädde i kraft den 1 juli 1980.

I trädgårdsnäringsutredningens betänkande år 1978 behandlades inte tullskyddet för beredningar av köksväxter, frukter eller andra växtdelar

(20 kap. tulltaxan). Utredningen har fortsatt arbetet med en översyn av tullarna på detta område. Översynen har skett i samarbete med kommittén (Jo 1978:07) för industrins råvarukostnadsutjämning (RÅK). Trädgårdsnäringsutredningens förslag redovisades den 7 november 1979 i promemorian Översyn av tullarna för beredningar av köksväxter, frukter eller andra växtdelar.

Med anledning av övergången från viktullar till värdetullar för färska köksväxter och frukter hänförliga till 7 och 8 kap. i tulltaxan, finner utredningen det lämpligt att också tullarna för beredda köksväxter och frukter utgår i form av värdetullar. Härigenom skulle tullnivåerna värdesäkras även för dessa produkter så att tullarnas skyddseffekt inte urholkas av inflationen.

Vidare anser utredningen att justeringar av tullnivåerna för vissa varuslag bör genomföras. Justeringarna är delvis föranledda av de ändringar av tullnivåerna under 7 och 8 kap. som beslutats av riksdagen år 1979. Enligt utredningen bör tullarna emellertid också anpassas bättre till den nuvarande konkurrenssituationen och den konkurrenssituation som kan förutses för såväl trädgårdsnärings- som den berörda livsmedelsindustrin i framtiden.

För ett antal varuslag föreslår utredningen tullfrihet på grund av att någon produktion inte förekommer inom landet, t. ex. konserverade tomat, oliver, kapor, paprika, tryffel och sparris.

Utredningen förutsätter att kompensation för belastningen av jordbruksprisreglerade råvaror inkluderas i det föreslagna tullskyddet då belastningen är av liten betydelse. Om däremot belastningen är av större betydelse bör enligt utredningens mening möjligheter ges till kompensation för de i beredningen ingående jordbruksprisreglerade varorna. främst socker.

Utredningens förslag beträffande tulltaxenr 08.10 innebär att frysta jordgubbar utan tillsats av socker (08.10.100) beläggs med en värdetull på 11 % i avvaktan på att frågan om möjligheterna för svensk livsmedelsindustri att använda svenskproducerade jordgubbar utreds.

Vad gäller till tulltaxenr 20.01 hänförliga beredningar föreslår utredningen en värdetull på 12 % för positionerna 20.01.152 och 20.01.159 (rödbetor samt andra köksväxter) samt en värdetull på 15 % för positionen 20.01.151 (gurkor). Utredningen föreslår vidare beträffande tulltaxenr 20.02 att positionerna 20.02.100 och 20.02.909 (ärter samt andra köksväxter) beläggs med en tull på 12 %, medan positionerna 20.02.200 och 20.02.300 (bönor samt svampar och tryffel) beläggs med en tull på 8 resp. 15 %. I de fall produkter är baserade på jordbruksprisreglerad råvara (torkade ärter och bönor) föreslås att dessa produkter förs till jordbruksprisregleringen och upptas med tullfrihet. För frysta jordgubbar med tillsats av socker (20.03.100) föreslås en tullsats på 11 %, dvs. samma tull som föreslås för tulltaxenr 08.10. Utredningen förordar att produkter under positionen 20.03.909 (andra frysta frukter) som hittills under hela året bör beläggas

med samma tull som motsvarande färska produkter under den tid dessa är högst tullbelagda.

Sylter, marmelader och andra produkter hänförliga till tulltaxenr 20.05 bör enligt utredningen ges ett manufaktureringsskydd som bör sättas vid 5%. För produkter innehållande tullbelagda råvaror föreslår utredningen en värdetull på 7%. För fruktkonserver hänförliga till tulltaxenr 20.06 föreslås tullfrihet. Till tulltaxenr 20.07 hänförliga safter av svarta vinbär, jordgubbar och äpplen samt blandsafter bör enligt utredningen beläggas med en tull på 10%, medan för saft av päron, körsbär, plommon, krusbär och vinbär, andra än svarta vinbär, samt köksväxtsafter föreslås en tullsats på 5%.

För övriga varuslag hänförliga till 20 kap. i tulltaxan föreslår utredningen tullfrihet.

Utredningens förslag om en övergång från viktullar till värdetullar för beredningar av köksväxter, frukter eller andra växtdelar har i huvudsak tillstyrkts av de remissinstanser som representerar odlarna och konservindustrin. Från handelns sida menar man emellertid att de föreslagna tullsatserna genomgående bör ligga på en lägre nivå än vad utredningen föreslår. Även kommerskollegium anser att tullsatserna för vissa positioner bör ligga vid en något lägre nivå än den utredningen förordar. Från industrins sida framhålls att utredningens förslag till utformning av tullskyddet för frukt- och grönsakskonserver tillgodoser flertalet av konservindustrins krav beträffande de principer som bör ligga till grund för tullskyddet för dessa produkter, även om nivån på det föreslagna tullskyddet i vissa fall kan anses väl låg.

Flera remissinstanser framhåller att utredningens förslag i alltför liten utsträckning beaktar konsumenternas intressen. Några remissinstanser anser att utredningen inte beaktar förslaget biståndspolitiska konsekvenser.

För egen del biträder jag utredningens förslag om en övergång till värdetullar för beredda köksväxter och frukter. En övergång från viktullar till värdetullar har tidigare skett med tullarna i *allmänhet i den svenska tulltaxan* och nu senast beträffande köksväxter och frukter i 7 och 8 kap. i tulltaxan. Tillämpning av värdetullar innebär att tullnivån värdesäkras och att tullens skyddseffekt inte minskar i takt med inflationen. Jag har vid mina ställningstaganden i denna fråga liksom i de övriga frågor jag tar upp i det följande samråd med chefen för jordbruksdepartementet.

Utredningen föreslår att vissa justeringar av tullnivåerna skall genomföras bl. a. med tanke på de ändringar av tullnivåerna för färska köksväxter och frukter som används som råvara.

Flertalet av tullarna på detta område är emellertid bundna i GATT. I den mån höjningar av bundna tullar aktualiseras krävs omförhandlingar med berörda länder. Detta gäller även vid övergång till värdetull i de fall bindningen avser en viktull.

Bestämmelser om sådana omförhandlingar finns i artikel XXVIII i GATT. Enligt dessa bestämmelser tillkommer rätt att påyrka förhandling varje avtalslutande part med vilken ursprungligen förhandlades om medgivandena och varje annan avtalslutande part som bedöms ha ställning som huvudleverantör. Samråd skall också på begäran ske med varje annan avtalslutande part som bedöms ha ett väsentligt intresse i medgivandena. Vid dessa omförhandlingar, som också kan avse kompensation med avseende på andra varor, skall parterna sträva efter att bibehålla en allmän nivå av reciproka och ömsesidigt fördelaktiga medgivanden vilken inte är mindre gynnsam än vad som gällde innan sådana förhandlingar ägt rum.

Det har mot denna bakgrund befunnits lämpligt att genomföra sådana omförhandlingar innan förslag till nya tullar föreläggs riksdagen.

Sedan GATT i maj 1980 notifierats om önskemål att omförhandla ett antal medgivanden beträffande beredda köksväxter och frukter har förhandlingar ägt rum med EG som på flertalet positioner på området har ställning som huvudleverantör samt med Österrike, Polen och USA.

Vid omförhandlingarna har utgångspunkten för svensk del varit trädgårdsnäringsutredningens förslag. Samtidigt har det varit en strävan att begränsa tullhöjningarna bl. a. för att undvika ogynnsamma verkningar på konsumentpriserna. Det har också varit nödvändigt att söka finna tullnivåer som har kunnat accepteras av motparterna i omförhandlingarna utan omfattande kompensation i form av nedsättning av tullarna på näraliggande områden.

Omförhandlingarna har nu slutförts, sedan enighet nåtts om förslag till överenskommelser mellan å ena sidan Sverige och å andra sidan EG, Österrike, Polen och USA. Överenskommelserna innebär att Sverige i fråga om flertalet produkter som har varit bundna i GATT erbjuder återbindning vid nya värdetullsatser under kapitel 20. Vidare erbjuds sänkningar av vissa tidigare bindningar samt ett antal nya bindningar, i regel på en nivå som motsvarar gällande tulltaxa.

En förteckning över de GATT-bindningar som ingår i förslaget till överenskommelser bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 3*.

Beträffande produkter hänförliga till tulltaxenr 20.01 innebär överenskommelserna att tullen för smågurkor sätts till 5% och för andra gurkor till 10% med en minimitull av 30 kr. per 100 kg. För rödbetor blir tullen 10%, för rödkål och kronärtskockor 7% och för andra köksväxter 11%.

Under tulltaxenr 20.02 binds tullen vid 10% för ärter, 8% för bönor, 15% för champinjoner, 5% för stekt lök och surkål och 11% för andra produkter.

Produkter hänförliga till tulltaxenr 20.04 (kanderade frukter) blir tullfria.

För produkter hänförliga till tulltaxenr 20.05 blir tullen 7% för sylter, geléer etc. av svarta vinbär och jordgubbar och 5% för andra produkter.

Produkter hänförliga till tulltaxenr 20.06 blir tullfria.

För produkter hänförliga till tulltaxenr 20.07 blir tullen 10% för safter av

svarta vinbär och jordgubbar, 5% för safter av äpplen, päron, körsbär och plommon samt 3% för safter av köksväxter (andra än tomater). För övriga oblandade safter föreslås tullfrihet.

Som kompensation för återtagandet av de tidigare svenska tullbindningarna lämnas därutöver erbjudande om vissa sänkningar av gällande tullar. Tullfrihet erbjuds sålunda för fryst broccoli (nuv. tull 10%), frysta hallon (nuv. tull 7%), pektinämnen, pektinater och pektater (nuv. tull 6%, är f. n. suspenderad enligt 5 § tullförordningen) och blekt linolja (nuv. tull 3 kr. för 100 kg).

Tullen sänks för vissa jästa drycker från 67:50 till 40 kr. för 100 liter och för genever och gin från 67:50 till 40 kr. för 100 liter om importen sker på kärl rymmande högst 10 liter och från 17:50 till 15 kr. för 100 liter om importen sker på andra kärl.

För varor hänförliga till tulltaxenr 20.03, 20.04, 20.05 och 20.07 har Sverige förbehållit sig rätten att vid import, utöver den bundna nivån, uttaga en rörlig avgift för att ta hänsyn till prisskillnader för i varan ingående sockermängd. Detta innebär att det system för extern prisutjämnning vid import, som gäller fr. o. m. den 1 juli 1981 enligt de ändringar i lagen (1967: 340) om prisreglering på jordbrukets område som beslutats av 1980/81 års riksmöte (prop. 1980/81:190, JoU 36, rskr 419), kan tillämpas fullt ut för här berörda produkter.

I överenskommelsen med Polen har förutsatts att de tullreduktioner som Sverige medgivit i samband med de multilaterala handelsförhandlingarna inom ramen för GATT (jfr prop. 1979/80: 24) för importen av vissa spritdrycker hänförliga till tulltaxenr 22.09 skall genomföras utan avtrappning.

I samband med överenskommelsen om GATT-bindningar har vissa andra åtaganden gjorts från svensk sida.

Sverige beviljar sålunda enligt särskild skriftväxling EG vissa tullförmåner som tillägg till de förmåner som Sverige redan beviljat i skriftväxling i anslutning till frihandelsavtalet år 1972. Enligt skriftväxlingen sänks tullen för champinjonkonserver från 15% till 13% vid import från EG.

I särskild skriftväxling med Österrike beviljar Sverige också vissa tullkontingenter för importen av fruktsafter med ursprung i EFTA-länderna. För safter av äpplen och päron samt blandningar därav medges sålunda tullfrihet upp till en årlig kvantitet av 4 200 ton. För saft av svarta vinbär sänks tullen från 10% till 5% upp till en årlig kvantitet av 400 ton.

Jag förordar att regeringen föreslår riksdagen att godkänna de föreslagna överenskommelserna om GATT-bindningarna liksom förslaget om skriftväxling med EG angående tullförmåner vid import av champinjonkonserver och förslaget om skriftväxling med Österrike angående tullkontingenter vid import av vissa fruktsafter.

Förslaget till ändring av lagen (1977: 975) med tulltaxa har utformats med beaktande av de åtaganden som överenskommelserna innebär för Sveriges del.

Genomförandet av de särskilda tullförmånerna beträffande champinjonkonserver vid import från EG får ske med utnyttjande av de bemyndiganden som har lämnats enligt 4 § tullförordningen (1973:979). Jag finner det naturligt att ifrågavarande tullättnader – i likhet med vad som var fallet med de tullförmåner som lämnades enligt skriftväxlingen år 1972 – skall kunna utsträckas att gälla även i förhållande till EFTA-länderna.

Också när det gäller tullkontingenterna för fruktsafter med ursprung i EFTA-länderna får genomförandet ske med utnyttjande av nyssnämnda bemyndiganden enligt 4 § tullförordningen. Administrationen av tullkontingenterna kommer – liksom när det gäller nuvarande tullkontingent för margarin – att åvila statens jordbruksnämnd.

När det gäller produkter som inte berörs av överenskommelserna om GATT-bindningarna får jag anföra följande.

Frysta jordgubbar utan tillsats av socker är hänförliga till tulltaxenr 08.10, medan frysta jordgubbar med tillsats av socker är hänförliga till tulltaxenr 20.03. Tullsatsen vid båda positionerna är 50 kr. för 100 kg. Trädgårdsnäringsutredningen föreslår att möjligheterna för svensk livsmedelsindustri att använda inom Sverige producerade jordgubbar snarast utreds. Detta bör enligt utredningen ske genom kontakter mellan företrädare för odlarna och industrin. I avvaktan härpå föreslås en värdetull på t. v. 11 %.

Utredningens förslag till tullskydd för frysta jordgubbar tillstyrks av de remissinstanser som företräder odlare. *Trädgårdsnärings riksförbund* anser att en värdetull av 14 % bättre skulle stämma överens med tullen på färska produkter. *Föreningen Svenska Konservtillverkare* framhåller att leveranserna av svenskodlade jordgubbar endast uppgår till ca 1 % av konservindustrins råvarubehov. En tull på importerade djupfrysta bär skulle enligt föreningen inte bli en skyddstull för svensk odling utan enbart en kostnadsbelastning för konservindustrin och konsumenterna. Föreningen hemställer att tullfrihet införs på djupfrysta jordgubbar.

I likhet med utredningen finner jag det lämpligt att möjligheterna för svensk livsmedelsindustri att i högre grad än f. n. använda svenskodlade jordgubbar undersöks. Detta bör ske genom överläggningar mellan odlarna och industrin. I avvaktan på resultatet härav föreslår jag att tullen för frysta jordgubbar hänförliga till tulltaxenr 08.10 och 20.03 behålls oförändrad.

Beträffande övriga produkter under tulltaxenr 20.03 tillstyrker jag utredningens förslag om att de som hittills under hela året beläggs med samma tull som motsvarande färska produkter under den tid dessa är högst tullbelagda.

För sylter, mos och andra produkter av äpplen under tulltaxenr 20.05 tillstyrker jag en tull av 7 %.

För flertalet produkter under tulltaxenummer 20.06 innebär överenskommelserna att tullfrihet genomförs. Jag anser det lämpligt att den tullfri-

het för blandad frukt (20.06.900) som Sverige medgivit i samband med de multilaterala handelsförhandlingarna inom ramen för GATT samtidigt genomförs utan avtrappning.

Vissa sockrade safter under tulltaxenr 20.07 berörs inte av överenskommelserna om GATT-bindningar. Jag föreslår att för dessa produkter får gälla samma tull som för motsvarande osockrade produkter.

I överensstämmelse med utredningens förslag bör produkter av till tulltaxenr 07.05 hänförliga arter och böner föras över till jordbruksprisregleringen. Dessa produkter har undantagits från GATT-bindningar. Produkterna har upptagits med tullfrihet i förslaget till tulltaxa. Enligt vad jag har inhämtat avser chefen för jordbruksdepartementet att senare under riksmötet föreslå regeringen att lägga fram förslag till ändring i lagen (1967:340) om prisreglering på jordbrukets område.

Jag vill i detta sammanhang ta upp dels frågan om tullfrihet för fryst och torkad sparris, dels frågan om slopande av tullen för ammoniak.

AB Findus har i en framställning, som överlämnats av Föreningen Svenska Konservtillverkare, hemställt om tullfrihet för fryst sparris (ur tulltaxenr 07.02 B) och torkad sparris (ur tulltaxenr 07.04 C). Bolaget pekar på att det tullskydd (14%) för färsk sparris som trädde i kraft den 1 juli 1980 också kommit att framställas för fryst sparris. Torkad sparris är tullfri vid import från EFTA medan en tull av 3% tas ut vid import från andra länder. Fryst och torkad sparris används nästan uteslutande som råvaror inom livsmedelsindustrin vid tillverkning av soppor och färdiga maträtter. Det kan enligt bolaget knappast hävdas att fryst och torkad sparris konkurrerar med färsk svensk sparris. Bolaget hemställer därför om tullfrihet för fryst och torkad sparris.

Föreningen Svenska Konservtillverkare delar bolagets uppfattning och tillstyrker därför framställningen.

För egen del finner jag det angeläget att så långt som möjligt kunna undvika att tull tas ut på varuslag där skyddsbehov saknas. Då något sådant behov inte torde föreligga beträffande fryst och torkad sparris förordar jag att tulltaxan ändras så att tullfrihet ges för dessa produkter.

Supra AB har i skrivelse till regeringen hemställt om tullfrihet för ammoniak. Bolaget framhåller att ett slopande av tullen på ammoniak på ett avgörande sätt skulle säkerställa tillförseln av ammoniak för bolaget, vilket är av vital betydelse för svensk gödselmedeltillverkning och därmed även för produktionen av baslivsmedel inom svenskt lantbruk.

Ammoniak har sin helt dominerande användning som råvara vid tillverkning av kvävegödselmedel. Varan är i tulltaxan hänförlig till tulltaxenr 28.16 med en värdetull av f. n. 10,2%. Åtagandena i de multilaterala handelsförhandlingarna inom ramen för GATT innebär att tullen etappvis skall sänkas till 9%. Ammoniak är tullfri vid import från EG och EFTA samt vissa u-länder. Supra är f. n. Sveriges enda tillverkare av gödselmedel och i praktiken även av ammoniak.

Såsom jag tidigare anført har frågan om tullfrihet för ammoniak remissbehandlats. *Sveriges Kemiska Industrikontor* finner att tullfrihet för ammoniak väsentligt skulle gagna den svenska gödselmedelsindustrins konkurrensförmåga och tillstyrker tullfrihet. *Kommerskollegium* anser att det kan finnas anledning att överväga generell tullfrihet för ammoniak för att undvika att en tull som svensk industri inte har något behov av kommer att utgöra en onödig kostnadsbelastning för den berörda industrin. Kollegiet anser dock att frågan om tullfrihet för ammoniak bör anstå i avvaktan på att läget beträffande den framtida svenska försörjningssituationen har belysts, bl. a. i den pågående utredningen om försörjningen med gödselmedel. *Utredningen (Jo 1981:07) om försörjningen med gödselmedel m. m.* tillstyrker tullfrihet. *Överstyrelsen för ekonomiskt försvar (ÖEF)* är principiellt av den åsikten att allt som kan gynna svensk försörjningsviktig industri bör göras. Införande av tullfrihet kan därvid vara en åtgärd. Styrelsen framhåller dock samtidigt att ett underlättande av importen av ammoniak genom att ta bort tullen skulle kunna motverka syftet att försöka trygga en inhemsk produktion av ammoniak och anser sig därför ej kunna tillstyrka bolagets framställning.

För egen del finner jag det angeläget att undvika att tull tas ut på varor där skyddsbehov saknas och där tullen endast kommer att utgöra en onödig kostnadsbelastning för den svenska industrin. Jag förordar därför att tulltaxan ändras så att tullfrihet införs för ammoniak.

Jag förordar att ändringarna i tulltaxan träder i kraft den 1 juli 1982.

Detsamma bör gälla genomförandet av de särskilda tullförmånerna för champinjonkonserver och tullkontingenterna för fruktsafter.

De ändringar som nu föreslås i tulltaxan är inte av sådan beskaffenhet att lagrådets yttrande krävs.

3 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anført har inom handelsdepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa.

4 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna förslagen till överenskommelserna beträffande bindningarna i GATT och beträffande tullförmåner för champinjonkonserver och tullkontingenter för fruktsafter.
2. antaga förslaget till lag om ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

1974 ÅRS

TRÄDGÅRDSNÄRINGSUTREDNING

ÖVERSYN AV TULLARNA FÖR BEREDNINGAR
AV KÖKSVÄXTER, FRUKTER ELLER ANDRA
VÄXTDELAR

PROMEMORIA 1979-11-07

Till statsrådet och chefen
för jordbruksdepartementet

Genom beslut den 13 september 1974 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga att utreda trädgårdsnäringen. Med stöd av bemyndigandet har som sakkunniga förordnats departementsrådet Rune Henriksson, tillika ordförande, kommunalrådet Villiam Björk, direktören Valde Carlström, handelsträdgårdsmästaren Anna-Lisa Nilsson och riksdagsledamoten Håkan Strömberg.

Som experter åt de sakkunniga har förordnats professorn Mårten Carlsson, avdelningschefen Henry Gustafsson, agronomen Herbert Lööv, direktörerna Ragnar Moberg och Holger Nyström samt förbundsordföranden Börje Svensson.

Till sekreterare har förordnats avdelningsdirektören Lars Erik Gradin och till biträdande sekreterare bl.a. kanslisekretären Dag von Schantz.

Utredningen har antagit namnet 1974 års trädgårdsnäringsutredning.

Regeringen har i betänkandet (SOU 1978:51) Svensk trädgårdsnäring - Produktion, rationalisering, internationella förhållanden lagt fram förslag rörande kapitlen 6, 7 och 8 i tulltaxan. Utredningen har därefter fortsatt arbetet med en översyn av kapitel 20 i tulltaxan. Översynen har skett i samarbete med kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning. Vidare har utredningen haft överläggningar med berörda myndigheter och organisationer.

Utredningen får härmed överlämna promemorian Översyn av tullarna för beredningar av köksväxter, frukter eller andra växtdelar, som innehåller utredningens överväganden och förslag.

Utredningen är enig i sitt förslag.

Särskilda yttranden har avgetts av experterna Herbert Löw och Holger Nyström.

Stockholm den 7 november 1979

För 1974 års trädgårdsnäringsutredning

Rune Henriksson

/Dag von Schantz

INNEHÅLL

1. Inledning
2. Nuvarande förhållande
 - 2.1 Trädgårdsnäringen
 - 2.2 Frukt- och grönsakskonservindustrin
 - 2.3 Tullarna
3. Arbetets uppläggning
4. Utredningens överväganden och förslag
 - 4.1 Allmänna synpunkter
 - 4.2 Förslag rörande olika produkter
5. Förslagets genomförande
6. Sammanfattning av förslaget
 - 6.1. Författningsförslag
7. Särskilt yttrande av experten Herbert Löf
8. Särskilt yttrande av experten Holger Nyström
9. Bilagor

PROMEMORIA

ÖVERSYN AV TULLARNA FÖR BEREDNINGAR AV KÖYSVÄXTER, FRUKTER
ELLER ANDRA VÄXTDELAR1. Inledning

1974 års trädgårdsnäringsutredning (Jo 1974:09) gjorde i betänkandet (SOU 1975:51) Svensk trädgårdsnäring - Produktion, rationalisering och internationella förhållanden en översikt av Sveriges handel med trädgårdsprodukter och det nuvarande svenska gränsskyddet. Konkurrensen mellan i-länder och u-länder på trädgårdsområdet redovisades också. Utredningen företog en genomgång av gränsskyddet och lade fram förslag till förändringar av detta med utgångspunkt från att skyddet skulle bibehållas på i stort sett oförändrad nivå. Utredningens förslag, som omfattade kapitlen 4, 5 och 6 i tulltaxan (1977:975), innebar såväl tullhöjningar som tullsänkningar och ändringar av tullperioderna. I syfte att värdesäkra tullnivåerna föreslogs en övergång från viktullar till värdetullar för vissa produkter.

I betänkandet prövades inte tullskyddet för beredningar av köksväxter, frukter och andra växtdelar (kap. 20 i tulltaxan). Utredningar anförde med anledning härav följande.

Utredningen har, med anledning av att en särskild utredning om råvarukostnadsutjämning skall tillsättas, inte prövat tullskyddet för de produkter som ingår i detta kapitel. Utredningen förutsätter att den genomgång av tullarna som kommer att ske görs gemensamt mellan utredningarna beträffande de aktuella trädgårdsprodukterna, då det är angeläget att dessa tullar korresponderar med de som trädgårdsnäringsutredningen föreslagit.

Vidare föreslog utredningen att tullen på frysta jordgubbar utan tillsats av socker (stat.nr. 05.10.100) skulle höjas från 50 kr./100 kg till 75 kr./100 kg. Denna höjning föreslogs dock inte bli genomförd förrän de tullar i kap. 20 i tulltaxan som berörs av den föreslagna höjningen varit föremål för utredning och förslag.

På grundval av utredningens betänkande lade regeringen i propositionen 1978/79:136 om trädgårdsnäringen fram förslag om bl.a. gränsskyddet för trädgårdsprodukter.

I propositionen anförde chefen för handelsdepartementet bl.a. följande.

När det gäller tullen för frysta frukter enligt tulltaxenr 04.10 är det enligt min mening lämpligt att avvakta med prövningen av tullnivåerna till dess trädgårdsnäringens utredningen har prövat tullskyddet för beredningar av köksväxter, frukter, etc., som omfattas av 20 kap. i tulltaxan. Jag föreslår därför att texten till detta tulltaxenummer tills vidare bibehålls oförändrad, vilket för frysta jordgubbar innebär oförändrad viktull och för övriga frysta frukter och bär samma tull som föreslås för motsvarande färska produkter, när dessa är högst tullbelagda.

I övrigt föreslår jag ingen annan ändring av tullskyddet för frukter och bär än en övergång till värdetull på i stort sett samma nivå som nuvarande viktull.

Tulltaxans 20 kap. omfattar beredningar av köksväxter, frukter och andra växtdelar. Trädgårdsnäringens utredningen har ännu inte prövat tullskyddet för de produkter som ingår i detta kapitel. Utredningen har förutsatt att en genomgång av tullarna beträffande de aktuella trädgårdsprodukterna skall ske gemensamt med den särskilda utredningen om råvarukostnadsutjämning (Jo 1979: 07).

I likhet med trädgårdsnäringens utredningen finner jag det angeläget att tullarna för beredningarna korresponderar med dem som kommer att gälla för de färska produkterna. Jag förutsätter att utredningens förslag för beredningarna delvis kan föreligga i så god tid att förslag kan underställas riksdagen redan under 1979/80 års riksmöte. Såsom vissa remissinstanser har framhållit bör ändringarna av tullarna på trädgårdsprodukter och beredningar genomföras i ett sammanhang.

Det bör vidare påpekas att i de fall nuvarande viktull eller tullperiod är bunden i GATT värdetullen eller den utsträckt perioden inte kan sättas i kraft förrän erforderliga ändringar har åstadkommit enligt de regler i GATT som gäller för detta. Då snart riksdagens beslut föreligger kommer förhandlingar att inledas härom. Resultatet härav kommer senare att redovisas för riksdagen.

Mot denna bakgrund föreslår jag att ändringarna beträffande 6-c kap. i tulltaxan träder i kraft vid tidpunkt som regeringen bestämmer. Jag räknar med att de GATT-förhandlingar som krävs är slutförda under hösten 1979. Tulländringarna torde därmed kunna sättas i kraft omkring den 1 januari 1980.

Vid behandlingen av regeringens förslag i denna del i riksdagens skatteutskott (SkU 1978/79:27) anförde utskottet i anledning av motionen 1978/79:2476 av Hans Wachtmeister m.fl. (s) följande:

I denna motion tas upp en fråga som gäller frysta köksväxter och frysta bär. I propositionen föreslås att prövningen av tullnivåerna för dessa varor skall anstå till dess trädgårdsnäringsutredningen behandlat tullskyddet för beredningar av köksväxter och frukter i 20 kap. i tulltaxan. Texten för de frysta varorna föreslås därför stå oförändrad kvar, vilket innebär att samma tull som för motsvarande färska produkter, när dessa är som högst tullbelagda, kommer att utgå för de frysta varorna. Övergångsvis innebär detta viss ökning av tullen på de frysta varorna, vilket motionärerna inte anser tillfredställande. Utskottet delar så till vissa motionärernas uppfattning som utskottet anser att ett bibehållande av nuvarande tullnivå i avvaktan på utredningen hade varit att föredra om detta kunnat genomföras utan några komplikationer. En sådan lagstiftning skulle emellertid kräva en omräkning av tullen och en uppdelning av de frysta varorna i en mängd underpositioner som skulle tillämpas under förhållandevis kort tid. I fråga om åtskilliga varor som då måste specificeras skulle osäkerhet råda om de över huvud taget förekommer i fryst skick. Med hänsyn härtill och under förutsättning att det ifrågakvarande utrednings- och lagstiftningsarbetet beträffande dessa varor kan genomföras planenligt tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker således motionen 2476 när det gäller den senast behandlade frågan.

Jordbruksministern tillkallade år 1976 en särskild kommitté med uppdrag att se över de olika systemen för industrins råvarukostnadsutjämning, m.m. (Jo 1978:07). Jordbruksministern anförde i direktiven till kommittén att samråd borde ske med trädgårdsnäringsutredningen som bl.a. skall pröva tullskyddet för beredningar av köksväxter, frukter och andra växtdelar.

Med anledning härav bildades i juni 1979 en arbetsgrupp under trädgårdsnäringsutredningen med ledamöter från denna utredning och kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning (RÅK).

Arbetsgruppen skulle pröva tullskyddet för tulltaxenr 06.10 samt tulltaxans kap. 20 och avge förslag till eventuella ändringar till trädgårdsnäringsutredningen. Arbetet skulle bedrivas så att förslag kunde lämnas senast den 1 oktober 1979.

2. Nuvarande förhållande

2.1 Trädgårdsnäringer

Trädgårdsnäringens utredningen har i betänkandet Svensk trädgårdsnäring - Produktion, rationalisering, internationella förhållanden gett en utförlig beskrivning av den svenska trädgårdsproduktionens omfattning och inriktning i dag. Riktlinjer dras också upp för en svensk trädgårdsnäringenspolitik.

I betänkandet görs vidare en bedömning av framtiden mot bakgrund av lönsamhetsutvecklingen och de internationella förhållandena. Därvid anför utredningen bl.a. följande.

Odlingen på friland bedöms totalt sett bli av oförändrad areal-omfattning vilket innebär att de producerade kvantiteterna kommer att långsiktigt öka i takt med ökade arealskördar. Grönsaker på friland torde komma att behålla nuvarande omfattning. Olika produkters utveckling blir beroende av möjligheterna att använda maskinskörd. De produkter som kan sköras med maskin kan genom förbättrade maskiner få en gynnsam utveckling, medan andra svårmekaniserade grödor kan undergå en kraftig kostnadshöjning.

Fruktodlingen kan beräknas att genomgå en kraftig förnying av trädbeståndet som medför att nyare och bättre sorter används. Skördens storlek kommer totalt att öka något. Bärodlingen har under en följd av år ökat och denna trend torde fortsätta. Odlingen av jordgubbar som är den dominerande undergår en ständig utveckling beträffande sorter, odlingsteknik och tekniska utrustningar. Med hjälp av bevattning kan odlingssäkerheten ökas.

Odlingen i växthus har ökat i omfattning under 1970-talet men samtidigt har andelen äldre relativt orationella enheter ökat. Det är angeläget att ett utbyte sker av de orationella anläggningarna. De möjligheter som står till buds när det gäller att förbilliga produktionen är framför allt åtgärder som syftar till att minska arbetsinsatsen och oljeförbrukningen per producerad enhet. Samma effekt nås genom att öka nyttjandegraden i växthusen och öka avkastningen per arealenhet. Produktionen av slang-

gurka har Skat under de senaste åren och produktionen är tidvis under sommaren tillräcklig för att täcka den svenska konsumtionen. Odlingen av tomater har ökat och kan förväntas öka ytterligare.

2.2 Frukt- och grönsakskonservindustrin

Statens industriverk har nyligen i rapporten (SIND 1978:6)

Livsmedelsindustri behandlat denna industrigrans utvecklingsdrag. Trädgårdsnäringsutredningen får hänvisa till denna rapport för en närmare beskrivning av frukt- och grönsakskonservindustrin, vilken bransch närmast berörs av utredningens förvarande promemoria.

I industriverkets rapport indelas livsmedelsindustrin i elva delbranscher med sinsemellan olika struktur. Delbranscherna inom den egentliga livsmedelsindustrin, dvs. exklusive malt- och läskedrycksindustrin, förs samman till en skyddad och en konkurren utsatt del. Till den senare delen hänförs bl.a. frukt- och grönsakskonservindustrin. Indelningen grundar sig på att huvuddelen av produkterna från den skyddade livsmedelsindustrin är skyddade från utländsk konkurrens genom gränskydd inom jordbruksprisregleringens ram.

Av rapporten framgår att frukt- och grönsakskonservindustrin år 1978 sysselsatte 800 anställda i arbetsställena med minst 7 sysselsatta. Dessa utgjorde 9,5 procent av antalet anställda inom livsmedelsindustrin. Branschens produktion, mätt som saluvärde, uppgick samma år till 1 800 milj. kr, vilket motsvarade 7,1 procent av livsmedelsindustrins saluvärde. Förädlingsvärdet uppgick till 500 milj. kr, eller 9,5 procent av livsmedelsindustrins förädlingsvärde.

Frukt- och grönsakskonservindustrin tillverkar industriellt beredda frukt- och grönsaksprodukter. Förutom konserver ingår djurfrysda och torkade produkter inkl. exempelvis pulversoppor och potatismaspulver, diverse inläggningar samt drycker baserade på frukt-, bär- eller grönsaksärväva som saft och juice.

Av rapporten framgår att produktionen inom frukt- och grönsaks-konservindustrin är relativt heterogen i den meningen att branschen tillverkar ett stort antal produkter. Den består av ett 40-tal arbetsställen med minst 5 sysselsatta och med sinsemellan mycket stor spridning av arbetsställestorleken. Antalet företag är något färre då de större företagen vanligen har flera arbetsställen. Dessutom tillkommer omkring 40 arbetsställen med färre än 5 sysselsatta. Branschen inkluderar således såväl de stora konserv- och djupfrysingsföretagen som mycket små safttillverkare och mustrier av vilka många är i drift endast en del av året.

Frukt- och grönsakskonservindustrins huvudsakliga råvaror, köksväxter, frukter, bär och safter, innefattas endast delvis i jordbruksprisregleringen. Sålunda är gula och gröna matärter, bruna bönor och potatis skyddade mot importkonkurrens genom införselavgifter. Gröna ärtor som skördas färska, s.k. konservärter, samt bönor som skördas i form av neta skidor är däremot inte jordbruksprisreglerade. För jordbruksråvaror (mjöl, mjölk, kött, ägg och äggprodukter, stärkelse, socker, sockerkulör, sirap och fettvaror) som ingår i såser och soppor medges s.k. intern prisutjämning.

I rapporten framställs att strukeshandeln av frukt- och grönsakskonservindustrins produkter karaktäriseras av en omfattande import och en relativt begränsad export. Importen har ökat i volym under de senaste decennierna och importkonkurrensen har härinat. I fråga om importvarorna sågs vidare följande.

De dominerande importvarorna är sådana som av naturliga skäl inte odlas och vinarefärdlas i landet. Beredda bär och frukter är den största gruppen, som till huvuddelen består av inlagda eller konserverade sydfruktar och tomatpuré etc. från USA, Australien och Sydafrika. Under varugruppen köksväxter inkl. potatis ingår i importen främst grönsaker etc. som svampar, konserverade och frysta bönor och sparris från Taiwan, Sydkorea, Kina, Spanien och ett flertal andra europeiska länder. Saft och juice innehåller främst juice av citrusfrukter från Brasilien, USA och Israel.

I rapporten konstateras att livsmedelsindustrin efter en expansionsfas under 1960-talet stagnerat under 1970-talet. Antalet sysselsatta minskade något. Många, främst mindre arbetsställen har försvunnit, vilket lett till att arbetsställena i genomsnitt blivit färre och större. Denna process har varit betydligt snabbare inom livsmedelsindustrin än inom tillverkningsindustrin som helhet.

I rapporten bedöms produktionsvolymen inom hela livsmedelsindustrin öka med i genomsnitt 1 % per år fram till år 1985, vilket är en snabbare tillväxt än hittills under 1970-talet, men betydligt långsammare är under 1980-talet. Den skyddade delen beräknas växa långsammare än den konkurrensutsatta delen av livsmedelsindustrin (0,5 respektive 2,5 % i genomsnitt per år). Av de enskilda delbranscherna beräknas frukt- och grönsakskonservindustrin tillväxa snabbast med 3,5 % per år, vilket innebär en ökning av antalet sysselsatta inom denna bransch med 600 personer fram till år 1985. Med hänsyn tagen till produktivitetsökningar innebär den förväntade utvecklingen för hela livsmedelsindustrin med en sysselsättningsminskning med 6 000 personer fram till år 1985.

Utvecklingen för livsmedelsindustrin som helhet beräknar industriverket medföra en fortsatt strukturomvandling med sysselsättningsminskningar och utslagning av mindre företag som följd. Inom frukt- och grönsakskonservindustrin bedöms några drastiska strukturomvandlingsproblem inte vara att vänta under den närmaste framtiden. Vissa svårigheter kan dock komma att uppstå i de företag som tillverkar svampkonserver, vilka är utsatta för konkurrens av lågprisimport.

2.3 Tullarna

I den genomgång av tulltaxan som 1952 års tulltaxekommitté gjorde blev även tullskyddet för beredningar av köksväxter, frukter och andra växtdelar i kap. 20 i tulltaxan föremål för ingående prövning. Därefter har vid flera tillfällen tullskyddet för enstaka produkter sänkts i samband med tullförhandlingar i olika sammanhang. Det tullskydd som f.n. råder redovisas i bilaga 1.

Kap. 20 omfattas endast marginellt av EFTA-överenskomsten och ingår inte i frihandelsavtalet med EG. För ett flertal varuslag finns GATT-bindningar vilka inte kan överskridas utan föregående förhandlingar i GATT. Dessa framgår av bilaga 1.

Härutöver finns vissa handelspolitiska koncessioner gentemot länderna inom ramen för det generella preferenssystemet som i vissa fall även är EFTA-koncessioner. Dessa finns också upptagna i bilaga 1.

För framställning av produkter under kap. 20 i tulltaxan används huvudsakligen råvaror hänförliga till kapitlen 1 och 8 i tulltaxan. För ett flertal av produkterna under sistnämnda såda kapitel har riksdagen beslutat om en övergång från viktullar till värdetullar samt även beslutat om vissa justeringar av tullnivåerna.

Frilandsodling av bär och grönsaker är för odlaren alternativ till odling av sedvanliga jordbruksgrödor som omfattas av jordbruksprisregleringen. I de fall industrins råvarubehov också omfattas av kontraktodling kan det därför inte uteslutas att jordbruksprisregleringen påverkar råvarupriset.

Ett flertal av varugrupperna under kap. 20 innefattar även jordbruksprisreglerade råvaror, framför allt socker. Vid fastställandet av 1985 års tulltaxa fastställdes tullarna för dessa varugrupper på ett sådant sätt att de även skulle täcka den belastning som orsakades av jordbruksprisregleringen. Utvecklingen har emellertid medfört att de nuvarande tullarna i åtskilliga fall blivit otillräckliga för att kompensera för tull- och avgiftsbelastning på ingående råvaror. I flera fall kan man sålunda konstatera att ett negativt tullskydd uppträtt.

Värdet av den inhemska produktionen av varor under kap. 20 åren 1985 och 1986 samt exporten och importen under åren 1985-86 framgår av bilaga 2.

3. Arbetets uppläggning

Den tidigare nämnda arbetsgruppen med representanter för trädgårdsnäringsutredningen och RÅK har utarbetat förslag till förändringar i gällande tullskydd för beredningar av köksväxter, frukter och andra växtdelar samt för frysta jordgubbar utan tillsats av socker.

Gruppen har i sitt arbete inhämtat nödvändiga uppgifter om produktion, råvaror m.m. för bedömningen av ändringarna av tullskyddet för produkter enligt kap. 20.

Ledamöter i arbetsgruppen var från trädgårdsnäringsutredningen avdelningschefen Henry Gustafsson, tillika ordförande, avdelningsdirektören Lars Erik Gradin, direktörerna Ragnar Moberg och Holger Nyström samt från RÅK direktören Erik Brandt, tullrådet Karl-Evert Rydberg och avdelningsdirektören Robert Udd. Gruppens sekreterare var kanslisekreteraren Dag von Schantz.

Arbetsgruppen har i särskild skrivelse till trädgårdsnäringsutredningen lagt fram sina förslag. Trädgårdsnäringsutredningen följer i de bedömningar som ligger till grund för förevarande promemoria i princip arbetsgruppens förslag. Vissa ändringar har dock gjorts.

Till det förslag arbetsgruppen avgav har reservationer lämnats av Moberg och Nyström samt särskilt yttrande av Brandt. Moberg och Nyström är experter i trädgårdsnäringsutredningen och de har alltså möjlighet att i särskilda yttranden till utredningens förslag lägga fram sina synpunkter om dessa skulle skilja sig från utredningens.

Brandt däremot har ingått i arbetsgruppen som representant för RÅK och han har följaktligen inte möjlighet att till trädgårdsnäringsutredningens förslag framföra sina särskilda synpunkter. I det särskilda yttrande som Brandt avgett till arbetsgruppens skrivelse framhåller han sammanfattningsvis att en sammantagen bedömning av de av honom åberopade faktorerna skulle ge till resultat något högre tullar än de av arbetsgruppen föreslag-

na Det skulle dock inte kunna uteslutas att en viss prisstegring inom detta varuområde därmed skulle kunna uppstå. I syfte att så långt möjligt undvika detta vill han inte motsätta sig det av gruppen föreslagna lägre tullskyddet. Detta bör då betraktas som ett minimiskydd för att ge en bas för den industriproduktion, som kan bedömas ha rimliga förutsättningar att även på sikt kunna överleva och utvecklas.

Brandts särskilda yttrande fogar utredningen som bilaga 3 till förevarande promemoria.

4. Utredningens överväganden och förslag

4.1 Allmänna synpunkter

Trädgårdsnäringsutredningen finner med anledning av riksdagens beslut om övergång till värdetullar för tulltaxans kapitel 7 och 8 det lämpligt att även tullarna för beredda höksväxter och frukter utgår i form av värdetullar. Härigenom kan tullnivåerna värdesäkras även för dessa produkter så att tullarnas skyddseffekt inte urholkas av inflationen.

Vidare finner utredningen att justeringar av tullnivåerna för vissa varuslag måste genomföras. Dessa justeringar är delvis föranledda av de ändringar av tullnivåerna under kapitlen 7 och 8 som redan beslutats av riksdagen. Vidare måste tullarna bättre anpassas till den nuvarande konkurrenssituationen och den konkurrenssituation som man kan förutse för såväl trädgårdsnäringer som den berörda livsmedelsindustrin i framtiden. Härvid har utredningen vid sina överväganden ansett att det faktum att produkterna hänförliga till kap. 20 står utanför EG- och EFTA-avtalen i viss utsträckning bör beaktas. Utredningen har vid bedömningarna av tullnivåerna även eftersträvat en rimlig balans mellan producent- och konsumentintressena. För ett flertal varuslag föreslår utredningen tullfrihet i huvudsak på grund av att någon produktion av dessa varuslag inte förekommer inom landet.

Av betydelse för bedömningen av ändringarna av tullskyddet för produkter enligt kap. 20 är som nyss framhållits den inverkan som de redan beslutade tulländringarna på trädgårdsprodukter får för tullarna på livsmedelsindustriprodukterna. Utredningen har funnit att höjningarna av tullarna på råvaran mestadels får en begränsad återverkan på tullarna på varor enligt kap. 20. Utvecklingen i olika hänseenden för såväl trädgårdsnäringen som industrin motiverar dock enligt utredningens mening i flera fall justeringar av tullarna för livsmedelsindustriprodukterna under kap. 20.

En sammanställning av utredningens förslag redovisas på sid 21-23.

Kompensationen för belastningen av jordbruksprisreglerade råvaror bör enligt utredningens mening inkluderas i det föreslagna tullskyddet då belastningen är av liten betydelse. Om däremot belastningen är av större betydelse bör kompensationen inte inräknas i tullskyddet. Frågan om kompensation bör i dessa fall lösas inom ramen för det arbete som bedrivs av RÅK.

I samband med regeringens och riksdagens behandling av förändringarna av tullskyddet för tulltaxans kapitel 4-9 (prop. 1979/80:135, SOU 1979:9:17) förutsattes att ändringarna av tullarna på trädgårdsprodukter och beredningar därav skulle genomföras i ett sammanhang. Enligt utredningens mening bör inte ändringar av tullskyddet för beredningarna träda i kraft om inte samtidigt möjligheterna till kompensation för de i beredningarna ingående jordbruksprisreglerade varorna, främst socker kan ges. För att ett ändrat tullskydd för beredningarna skall kunna träda i kraft så snart som möjligt föreslår utredningen därför att, i avvaktan på förslag från RÅK rörande hur problemet definitivt bör lösas, frågan får en provisorisk lösning genom att de varuslag som berörs förs till jordbruksprisregleringen. Härigenom skapas möjligheter att utöver tullen ta ut en rörlig avgift på samma sätt som nu sker för vissa varuslag som omfattas av extern prisutjämning, t.ex. "saft" hänförlig till tulltaxenr 21.07.

Utredningen lägger fram erforderliga författningsförslag (sic. 24-27).

4.2 Förslag rörande olika produkter

De ändringar i tullarna som enligt utredningens bedömningar bör göras anges i det följande. Den tullinvidens som här anges avser utgående tull i procent av det genomsnittliga importpriset år 1978.

Tulltaxenr 08.10

Till detta nummer förs frysta frukter utan tillsats av socker.

98.10.100 frivsta jordgubbar utan tillsats av socker. Gällande tull är 50 kr./100 kg, vilket innefattar en genomsnittlig incidens på 10 %. Utredningen föreslår att möjligheterna för svensk livsmedelsindustri att använda inom Sverige producerade jordgubbar snarast utreds. Detta bör ske genom kontakter mellan företrädare för odlarna och industrin. I avvaktan härpå föreslår gruppen en värdetull tills vidare på 11 %.

Tulltaxenr 20.01

Till detta nummer förs köksväxter och frukter, beredda eller konserverade med ättika eller ättiksyra, även med tillsats av socker, salt, kryddor eller senap.

20.01.151 - gurkor. Gällande tull är 20 kr./100 kg vilket innebär en genomsnittlig incidens om 7 %. Importen från östländer svarar för drygt 70 % av totala importkvantiteten och incidensen för denna import var ca 11 %. Det totala importvärdet uppgick år 1976 till 2,5 milj. kr. och den svenska produktionen år 1977 till 75,5 milj. kr. Industrins behov av råvara täcks huvudsakligen genom kontraktsodlingar inom landet. Den nya tullen på färsk gurka ökar råvarubelastningen endast obetydligt. Den inhemska produktionen och odlingen har emellertid stor regionalekonomisk betydelse. Odlingen är koncentrerad till Elekinge län och nordvästra Skåne där den vid mindre företag utgör ett betydelsefullt komplement till odlingen av de vanliga jordbruksgrödorna. Odlingen är mycket arbetskrävande. En utökad import till låga priser bör motverkas för att den inhemska odlingen och produktionen skall kunna bibehållas på oförändrad nivå. Utredningen föreslår därför en värdetull på 15 %. I tullskyddet ingår kompensation för belastningen av jordbruksprisreglerade produkter.

20.01.152 - rödmeior. Gällande tull är 20 kr./100 kg, vilket innebär incidensen 6 %. Importvärdet uppgick år 1976 till 0,9 milj. kr. och produktionsvärdet till 34,6 milj. kr. år 1977. Odlingen är koncentrerad till Skåne, Halland och Gotland och skördarbetet är mekaniserat. Den genomsnittliga odlingsarealen per företag är därför större än för gurkodlingen. Utredningen föreslår en värdetull på 12 %. I tullskyddet ingår kompensation för belastningen av jordbruksprisreglerade produkter.

20.01.153 - oliver och kapris. Gällande tull är 20 kr./100 kg. Utredningen föreslår tullfrihet för produkterna.

20.01.159 - andra köksväxter. Gällande tull är 20 kr./100 kg, vilket innebär en genomsnittlig incidens på 6 %. Till detta stat.nr förs bl.a. rödkål, syltlök, pickles och andra köksväxtblandningar. Importen uppgick år 1976 till 9,5 milj. kr. och det inhemska produktionsvärdet år 1977 till 5,5 milj. kr. Utredningen har funnit det lämpligt att tullen för dessa produkter inte avviker nämnvärt från övriga tullar under samma tulltaxenummer och föreslår därför en värdetull på 12 %.

20.01.259 frukter. Gällande tull är 20 kr./100 kg. Utredningen föreslår tullfrihet.

Tulltaxenr 20.02

Till detta nummer förs köksväxter beredda eller konserverade på annat sätt än med ättika och ättiksyra.

20.02.100 ärter. Gällande tull är 20 kr./100 kg, vilket innebär en genomsnittlig incidens på 10 %. Importen år 1976 uppgick till 1 milj. kr. och den inhemska produktionen till 19,4 milj. kr. år 1977. I de fall produkter under detta stat.nr är baserade på jordbruksprisreglerad råvara hänförlig till tulltaxenr 07.05 (torkade spritade ärter) föreslår utredningen att dessa produkter förs till jordbruksprisregleringen och ges tullfrihet.

För konserverade ärter som inte är baserade på jordbruksprisreglerad råvara gäller att dessa konkurrerar med motsvarande frysta produkter. För frysta ärter skall enligt riksaagens beslut gälla en värdetull på 16 %. Tullen på konserverade ärter bör inte avvika alltför mycket härifrån. Utredningen föreslår ett tullskydd på 12 % för konserverade ärter.

20.02.200 bönor. Gällande tull är 20 kr./100 kg, vilket innebär en genomsnittlig incidens på 7 %. Importvärdet uppgick år 1976 till 1,3 milj. kr. och den inhemska produktionen år 1977 till 1,5 milj. kr. I de fall produkter under detta stat.nr baseras

på jordbruksprisreglerad råvara hänförlig till tulltaxenr 01.05, exempelvis torkade bruna och vita bönor, föreslår utredningen att dessa produkter förs till jordbruksprisregleringen och ges tullfrihet. Utredningen förordar att för vita bönor bör utgå en lägsta införselavgift på 5 % av varuvärdet, motsvarande den nuvarande tullen för dessa bönor.

För konserverade bönor som inte är baserade på jordbruksprisreglerad råvara, exempelvis haricots verts föreslår utredningen en värdetull på 5 %. Dessa bönor konserveras visserligen inte inom landet, men konkurrensen med frysta bönor och med konserverade ärtor bör beaktas så att tullen för konserverade bönor inte avviker alltför mycket från tullarna på de nämnda andra produkter.

20.02.300 - svampar och tryffel. Gällande tull är 65 kr./100 kg, vilket innebär en genomsnittlig incidens på 11 %. Det inhemska produktionsvärdet år 1977 uppgick till 19,4 milj. kr. och importen år 1978 till 58,3 milj. kr. Odling av svamp för avsättning som färskvara förekommer numera endast vid några få företag inom landet. Till följd av sin karaktär bör denna produktion kompletteras med konserverproduktion. Stora skillnader föreligger mellan priset på inhemska konserver och importerad konserver och att en ökning av denna skillnad kan få allvarliga konsekvenser för den inhemska odlingen. Utredningen föreslår ett tullskydd på 15 % varvid ingår kompensation för jordbruksprisreglerade produkter.

Utredningen föreslår tullfrihet för tryffel.

20.02.401 - tomater. Gällande tull är 20 kr./100 kg. Någon produktion inom landet förekommer inte. Utredningen föreslår tullfrihet.

20.02.403 - tomatulp och 20.02.404 - tomatpuré. Varorna är tullfria. Utredningen föreslår fortsatt tullfrihet.

20.02.500 - sparris. Gällande tull är 65 kr./100 kg. Någon inhemska produktion förekommer inte. Utredningen föreslår tullfrihet.

20.02.901 - oliver. Gällande tull är 12.50 kr./100 kg. Utredningen föreslår tullfrihet.

20.02.902-904 - Potatisprodukter. Varorna är tullfria men jordbruksprisreglerade. Utredningen föreslår ingen ändring.

20.02.905 - kabis och paprika. Gällande tull är 20 kr./100 kg. Utredningen föreslår tullfrihet.

20.02.906 - andra. Gällande tull är 20 kr./100 kg, vilket motsvarar en genomsnittlig incidens av 5 %. Till detta stat.nr. förs grönsaksblandningar ofta innehållande ärter och morötter. Utredningen föreslår därför en tullsats på 12 %.

Tulltaxenr 20.03

Till detta nummer förs frysta frukter med tillsats av socker.

Trädgårdsnäringsutredningen förutsätter att frågan om kompensation för sockerinnehåll löses inom ramen för det arbete som bedrivs av RÅK. I avvaktan på att detta arbete slutförs föreslår utredningen att möjligheter att utta en rörlig avgift för sockerinnehåll ges genom att varorna enligt tulltaxenr 20.03 förs till jordbruksprisregleringen.

20.03.100 - frysta jordgubbar med tillsats av socker. Gällande tull är 50 kr./100 kg, vilket ger en genomsnittlig incidens på 11 %. I avvaktan på att frågan om industrins möjligheter att utnyttja svenska jordgubbar utreds och under förutsättning att tullskyddet på 05.10.100 blir 11 % föreslår utredningen en tullsats tills vidare på 11 %. Härvid har sockerinnehållet inte beaktats.

20.03.901 - blåbär. Varan är tullfri. Utredningen föreslår fortsatt tullfrihet. Härvid har sockerinnehållet inte beaktats.

20.03.902 - hallon. Gällande tull för hallon är 25 kr./100 kg. Någon produktion av hallon för infrysning förekommer inte inom landet och utredningen föreslår därför tullfrihet. Härvid har sockerinnehållet inte beaktats.

20.03.909 - andra. Utredningen föreslår att samma tullsats för ~~21-~~la som för motsvarande färska råvaror under den tid dessa är högst tullbelagda. Härvid har sockerinnehållet inte beaktats.

Tulltaxenr 20.04

Till detta nummer förs frukter, fruktskal och andra värtedelar, kanderade, glaserade eller på liknande sätt beredda med socker.

Utredningen förutsätter att frågan om kompensation för sockerinnehåll löses inom ramen för RÅK:s arbete. I avvaktan härpå bör möjligheten att utta en rörlig avgift för sockerinnehåll ges genom att varorna enligt nr 20.04 förs till jordbruksprisregleringen.

20.04.000 - kanderade frukter m.m. Gällande tull är 40 kr./100 kg, vilket ger en genomsnittlig incidens på 5 %. Utredningen föreslår tullfrihet. Härvid har sockerinnehållet inte beaktats.

Tulltaxenr 20.05

Till detta nummer förs sylter, fruktgeléer, marmelader, fruktmos och fruktpastor, beredda genom kokning med eller utan tillsats av socker.

Utredningen förutsätter att frågan om kompensation för sockerinnehåll löses inom ramen för RÅK:s arbete. I avvaktan härpå bör möjligheten att utta en rörlig avgift för sockerinnehåll ges genom att varorna enligt nr 20.05 förs till jordbruksprisregleringen.

20.05.100-909 - sylter m.m. Nuvarande tull uppgår till 35 kr./100 kg, vilket ger en genomsnittlig incidens av ca 8 %. Värdet av den inhemska produktionen år 1977 var 211,3 milj. kr. och importvärdet år 1978 var 12,1 milj. kr. För samtliga produkter under detta tulltaxenr gäller att de kan innehålla relativt stora mängder socker. Produktionsvärdet uppgår till drygt 210 milj. kr. och importvärdet till ca 12 milj. kr. Utredningen har funnit att ett manufaktureringsskydd bör ges för dessa varor, vilket bör sättas vid 5 %. För produkter som innehåller tullbelagda råvaror behövs ett något högre skydd. Utredningen föreslår 7 % för dessa varor. Härvid har sockerinnehållet inte beaktats.

Tulltaxenr 20.06

Till detta nummer förs frukter, beredda eller konserverade på annat sätt, med eller utan tillsats av socker eller sprit. Gällande tullsatsar är 15 kr./100 kg och 12.50 kr./100 kg med undantag för produkter med enbart ananas samt vissa nötter som är fria. Importvärdet var år 1978, 69,7 milj. kr. Någon produktion av betydelse förekommer inte inom landet, och gruppen föreslår därför tullfrihet. Sockerinnehållet i dessa produkter varierar kraftigt. Utredningen förutsätter att frågan om en eventuell kompensation för sockerinnehållet i produkterna bedöms inom ramen för RÅK:s arbete. I avvaktan härpå bör emellertid möjligheten att ta ut en rörlig avgift för sockerinnehåll ges genom att varorna enligt tulltaxenr 20.06 förs till jordbruksprisregleringen.

Tulltaxenr 20.07

Till detta nummer förs fruktsaft (inbegripet druvmust) och kärnväxtsaft, även med tillsats av socker men ojäst och innehållande sprit. Mellan tullskydd varierar mellan 5 kr. och 12.50 kr./100 kg för sockrad saft. För sockrad saft är tullskyddet 30 kr./100 kg. Värdet av produktionen inom landet var 398 milj. kr. år 1978, och importvärdet år 1978 242,4 milj. kr. Utredningen förutsätter att frågan om kompensation för sockerinnehåll löses av RÅK. I avvaktan härpå bör möjligheten att ta ut en rörlig avgift för sockrad saft ges genom att denna vara förs till jordbruksprisregleringen.

Utredningen har funnit att råsaft som används för tillverkning av saft i liten utsträckning produceras inom landet, varför utredningen övervägt tullfrihet. En tullfrihet för råsaft skulle emellertid innebära en försäkring av de beslutade tullarna på råvarorna, t.ex. svarta vinbär som kontraktssodlas inom landet. Mot bakgrund härav föreslår utredningen att råsaft tullbelägs. Råvarobelastningen för olika typer av råsaft varierar betydligt p.g.a. att de ingående råvarorna är belagda med olika tullsatsar. Utredningen föreslår därför en värdetull på 10 % för saft av svarta vinbär, jordgubbar och äpplen samt biancsaft. För saft av päron, krusbär, plommon, krusbär, vinbär, andra än svarta

vinbär, och bärsvårtsaften föreslår utredningen en värdeavgift på 5 %. För saft av andra slag föreslås tullfrihet.

5. Förslagets genomförande

Som tidigare nämnts är tullarna för ett flertal varuslag under kap. 20 bundna i GATT.

Det förslag som trädgårdsnäringsutredningen nu lägger fram och som innebär dels en övergång från viktullar till värdetullar för tulltaxans kap. 20, dels justeringar av tullskyddet för vissa tulltaxer under detta kapitel medför därför att omförhandlingar i GATT måste genomföras.

Som tidigare framhållits förutsattes i samband med regeringens och riksdagens behandling av förändringarna av tullskyddet för tulltaxans kapitel 6-8 att ändringarna av tullarna på trädgårdsprodukter och beredningar därav skulle genomföras i ett sammanhang. Ändringarna av tullskyddet för beredningar av köksväxter och frukter bör som utredningen förut nämnt inte träda i kraft om inte samtidigt möjligheterna till kompensation för de i beredningarna ingående jordbruksprisreglerade varorna, främst socker, kan ges. För att ett ändrat tullskydd för beredningar skall kunna tillämpas så snart som möjligt har utredningen därför föreslagit att, i avvaktan på förslag från RÅK hur problemet definitivt bör lösas. Frågan får en provisorisk lösning genom att de varuslag som berörs förs till jordbruksprisregleringen. Det blir därigenom möjligt att senast den 1 januari 1981 genomföra utredningens förslag.

6. Sammanfattning av utredningens förslag

Statistiskt nr Toll- Varunr	Varuslag	Nuvarande tullsats	Genomsnitt- lig import- incidens 1975	Utred- ningens förslag
05.10	Frukter(även kokta),frysta utan tillsats av socker			
100	jordgubbar	100 kg 50:-	10%	11%
20.01	Köksväxter och frukter,be- redda eller konserverade med Ättika eller ättiksyra.Även med tillsats av socker,salt, kryddor eller senap:			
	Köksväxter:			
151	-gurkor	100 kg 20:-	1%	15%
152	-rödbeter	100 kg 20:-	6%	12%
153	-oliver och kapris	100 kg 20:-	2%	fri
159	-andra	100 kg 20:-	6%	12%
200	frukter	100 kg 20:-	4%	fri
20.02	Köksväxter beredda eller kon- serverade på annat sätt än med Ättika eller Ättiksyra:			
100	ärter	100 kg 20:-	10%	10%
200	bönor	100 kg 20:-	9%	9%
400	svampar och truffel	100 kg 65:-	11%	15%
401	tomater	100 kg 20:-	11%	fri
402	tomatpulp	fri	-	fri
410	tomatpuré	fri	-	fri
500	sparris	100 kg 65:-	10%	fri
901	oliver	100 kg 12:50	2%	fri
	potatisprodukter:			
902	-för beredning av puré(mos)	fri	-	fri
	-andra slag:			
903	- - frysta	fri	-	fri
904	- - i hermetiskt slutna kärl	fri	-	fri
905	- - andra	fri	-	fri
906	kapris samt röd och grön paprika	100 kg 20:-	4%	fri
909	andra	100 kg 20:-	5%	12%
20.03	Frukter,frysta med tillsats av socker:			
100	jordgubbar	100 kg 50:-	11%	11%
200	olåtar	fri	-	fri

Statistiskt nr	Varuslag	Nuvarande	Genomsnitt-	Utred-
Tull- Varunr		tullsats	lig import-	ningens
			incidens	förslag
			1978	
(20.03)902 909	hallon andra	100 kg 25:-	3%	fri
	belägges under hela året med samma tull som motsvarande färska produkter under den tid dessa är högst tullbelagda			
20.04 000	Fruktar, fruktskal och andra växtdelar, kanderade, glaserade eller på liknande sätt beredda med socker	100 kg 40:-	5%	fri
20.05	Sylter, fruktgeleér, marmelader, fruktmos och fruktpastor beredda genom kokning, med eller utan tillsats av socker:			
100	av citrusfrukter	100 kg 35:-	8%	5%
300	av bär	100 kg 35:-	8%	alt 5% ¹⁾
901	av äpplen	100 kg 35:-	4%	4%
909	andra slag	100 kg 35:-	4%	alt 5% ¹⁾
20.06	Fruktar, beredda eller konserverade på annat sätt, med eller utan tillsats av socker eller apriit:			
200	ananas	fri	-	fri
300	citrusfrukter	100 kg 15:-	9%	fri
400	påron	100 kg 15:-	6%	fri
500	aprikoser	100 kg 12:50	4%	fri
600	persikor	100 kg 12:50	5%	fri
	kajusnötter (kaswnötter), jordnötter och paranötter samt nötter och liknande frukter av de slag som avses i nr 06.05:			
700	-rostade	fri	-	fri
805	-ej rostade	fri	-	fri
809	andra frukter	100 kg 15:-	3%	fri
900	blandade frukter	100 kg 12:50	4%	fri

1. För varor baserade på tullbelagda råvaror 3%

Statistiskt nr	Varuslag	Nuvarande	Genomsnitt-	Utred-
Tull- Varunr		tullsats	lig import-	ningens
			incidens	förslag
			1978	
20.01	Fruktsaft(inbegripet druvmust) och köksväxtsaft,även med tillsats av socker men ojäst och ej innehållande sprit:			
301	saft av passionsfrukt,mango eller guava	fri	-	fri
	saft av apelsin:			
	-sockrad,på kärl vägand brutto:			
302	--över 3 kg	100 kg 5:-	1%	fri
303	--3 kg eller därunder	100 kg 7:50	2%	fri
304	-sockrad	100 kg 30:-	2%	fri
	saft av grapefrukt:			
	-sockrad,på kärl vägande brutto:			
402	--över 3 kg	100 kg 5:-	1%	fri
403	--3 kg eller därunder	100 kg 7:50	2%	fri
404	-sockrad	100 kg 30:-	7%	fri
	saft av annan citrusfrukt:			
	-sockrad,på kärl vägande brutto:			
502	--över 3 kg	100 kg 5:-	1%	fri
503	--3 kg eller därunder	100 kg 7:50	2%	fri
504	-sockrad	100 kg 30:-	9%	fri
	saft av ananas:			
	sockrad,på kärl vägande brutto:			
602	--över 3 kg	100 kg 10:-	2%	fri
603	--3 kg eller därunder	100 kg 12:50	3%	fri
604	-sockrad	100 kg 30:-	5%	fri
	saft av tomat:			
	-sockrad,på kärl vägande brutto:			
702	--över 3 kg	100 kg 10:-	-	5%
703	--3 kg eller därunder	100 kg 10:-	5%	5%
704	-sockrad	100 kg 30:-	16%	5%
	saft av annan frukt:			
	-sockrad,på kärl vägande brutto:			
802	--över 3 kg	100 kg 10:-	2%	5 alt 10% ¹⁾
803	--3 kg eller därunder	100 kg 12:50	2%	5 alt 10% ¹⁾
804	-sockrad	100 kg 30:-	4%	5 alt 10% ¹⁾
	saft av annan köksväxt:			
	-sockrad,på kärl vägande brutto:			
902	--över 3 kg	100 kg 10:-	3%	5%
903	--3 kg eller därunder	100 kg 10:-	3%	5%
904	-sockrad	100 kg 30:-	10%	5%

1)Se förslag till tulltaxa

Författningsförslag

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1979:514) om ändring i lagen (1977:975)
med tulltaxa

Härigenom föreskrivs att tulltaxenr 05.10 och 20 kap. lagen (1979:514) om
ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse _ _ _ _ _

Föreslagen lydelse _ _ _ _ _

05.10 Frukter (även kokta), frysta,
utan tillsatser av socker:

A. jordgubbar 100 kg 50:-
E. andra slag:
 belägges under hela året med
 samma tull som motsvarande
 färska produkter under den tid
 dessa är högst tullbelagda

05.10 Frukter (även kokta), frysta,
utan tillsatser av socker:

A. jordgubbar 11 %
B. andra:
 belägges under hela året med
 samma tull som motsvarande
 färska produkter under den tid
 dessa är högst tullbelagda

20 kap. Beredningar av köksväxter, frukter eller andra växtdelar

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar ej:
 - a. köksväxter och frukter, beredda eller konserverade på sätt som anges i 7 och 8 kap.;
 - b. fruktgeléer, fruktpastor o.d. i form av sockerkonfektyr (nr 17.04) eller chokladkonfektyr (nr 18.06).
 2. Köksväxter enligt nr 20.01 och 20.02 är sådana som skulle vara hänförliga till nr 07.01-07.05 om de vid förtullningen förelåg i här angivet skick.
 3. Ätbara växter, rötter och andra växtdelar (t.ex. ingefära och angelika) inlagda i sockerlag skall tulltaxeras som konserverad frukt enligt nr 20.06; även rostade jordnötter skall tulltaxeras enligt nr 20.06.
 4. Tomatsaft i vilken torrsubstansen uppgår till minst 7 viktprocent skall tulltaxeras enligt nr 20.02.
- 20.01 Köksväxter och frukter, beredda eller konserverade med ättika eller ättikssyra, även med tillsats av socker, salt, kryddor eller senap:
A. gurka.....	15 %
B. oliver, kapris och frukter	fri
C. andra slag	12 %
- 20.02 Köksväxter beredda eller konserverade på annat sätt än med ättika eller ättikssyra:
A. tomater, oliver, kapris, paprika,
truffel och sparris.....	fri
B. svampar	12 %
C. potatisprodukter och produkter av till
nr 07.05 hänförliga ärtor och bönor ..	fri
D. produkter av till nr 07.01-07.03 hän-
förliga bönor	5 %
E. andra slag	12 %
- 20.03 Frukter, frysta, med tillsats av socker:
A. jordgubbar.....	11 %
B. hallon.....	fri
C. andra:
beläggs under hela året med samma summa tull som mot-
svarande färska produkter under den tid dessa är
högst tullbelagda	
- 20.04 Frukter, fruktskal och andra växtdelar, kanderade, glaserade eller på liknande sätt beredda med socker.....
	fri
- 20.05 Sylter, fruktgeléer, marmelader, fruktmos och fruktpastor, beredda genom kokning, med eller utan tillsats av socker:
A. av körsbär, krusbär, plommon, jord-
gubbar, vinbär och äpplen.....	7 %
B. andra slag.....	5 %

20.06	Fruktar, beredda eller konserverade på annat sätt, med eller utan tillsats av socker eller sprit	fri
20.07	Fruktsaft (inbegripet druvmust) och köksväxtsaft, även med tillsats av socker men ojäst och ej innehållande sprit:	
	A. av svarta vinbär, äpplen och jordgubbar, blandsaft	10 %
	B. annan:	
	1. av päron, körsbär, plommon, krusbär, vinbär, andra än svarta vinbär och köksväxter	5 %
	2. andra slag	fri

Denna lag träder i kraft den

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1967:340) om prisreglering på jordbrukets område

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1967:340) om prisreglering på jordbrukets område¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Förteckning

Bilaga²

Över varor som avses i 2 § lagen

Tulltaxenr	Varuslag
ur 19.08	Kakverk, ej hänförliga till nr 19.07, även innehållande kakao (oavsett mängden) med undantag av biscuits och wefers
ur 20.02	Potatisprodukter och produkter av till nr 07.05 hänförliga ärtor och bönor beredda eller konserverade på annat sätt än med ättika eller ättiksyra
20.03	Fruktor, frysta, med tillsats av socker
20.04	Fruktor, fruktskal och andra värtedelar, kanderade, glaserade eller på liknande sätt beredda med socker
20.05	Sylter, fruktgeléer, marmelader, fruktmos och fruktpastor, beredda genom kokning, med eller utan tillsats av socker
20.06	Fruktor, beredda eller konserverade på annat sätt, med eller utan tillsats av socker eller sprit
ur 20.07	Fruktsaft (inbegripet druvmust), med tillsats av socker
ur 21.05	Homogeniserade sammansatta livsmedelsberedningar, innehållande kött (inbegripet andra djurdelar)

Denna lag träder i kraft den

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:865

² Senaste lydelse 1979:527

5. Särskilt yttrande av experten Herbert Löb

Den svenska konserverindustri som arbetar med bär, frukt, grönsaker och rotfrukter byggdes i stor utsträckning upp under andra världskriget. Den bestod till en början av en mängd småindustrier lokaliserade till lämpliga odlingsområden. Liksom vad gäller annan industri har därefter skett en snabb strukturomvandling som medfört att de mindre konkurrensdugliga enheterna slagits ut. Dessa nedläggningar har i de flesta fall medfört att odlingen av de aktuella växtslagen upphört inom fabrikernas uppsamlingsområden. Eftersom det varit en arbetsintensiv produktion, har nedläggningarna skapat problem i form av minskade sysselsättningstillfällen både inom familjejordbruket och inom industrin. Ett något högre tullskydd som gör att flera konkurrerande svenska industrier kan överleva bör ur sysselsättnings- och valutasynpunkt vara en bättre lösning än lågt tullskydd och importkonkurrens men arbetslöshet.

Av de kvarvarande grödorna finns några som med fördel kan odlas inom landet trots vårt nordliga läge, men som behöver ett något högre tullskydd än det av utredningen föreslagna. Till dem hör

20.02.100 ärter (s.k. konserverärter)

Konserverade ärter produceras i dag av AP Findus i Eåv, av Foodia AB i Ellös och av Semper AB i Laholm. Av dessa säljer Findus och Foodia på konsumentmarknaden, medan Semper producerar enbart för storköksmarknaden. Så sent som år 1971 fanns det sju fabriker som tillverkade konserverade ärter. Nedläggningstakten speglar priskonkurrensen hitintills. Sverige exporterar halva sin produktion av djupfrysade ärter. Det är ett resultat av lämpliga odlingsbetingelser, skickliga odlare, ett bra samarbete mellan odlare och fabrik samt effektivt drivna fabriker. Vissa ärtkvaliteter som kommer fram är dock mindre lämpliga för frysning, men däremot utmärkta för konservering. Möjligheterna att driva ärtproduktion totalt sett på ett lönsamt sätt är därför beroende av möjligheterna att även sälja konserverade ärter. Findus och Semper arbetar med både frysning och konservering, medan Toppfrys levererar

råvaran till Foodias konservering.

Frysä arter har ett tullskydd på 16 proc. För att den svenska produktionen av konserverarter inte skall begränsas ytterligare och priskonkurrensen ifråga om svensk vara skall uppnå är det nödvändigt att även konserverarterna har samma tullskydd, d.v.s. 16 proc.

20.07 Saft av svarta vinbär

Svarta vinbär är det enda bärslag av vilket det f.n. finns en odling direkt avsedd för safttillverkning. Det är en typisk familjejordbruksgröda i nordvästra Skåne, Elekinge, Varend och Vätterbygd. Den svenska produktionen har dock att konkurrera med importerad vara från Holland, med lågprisvara i form av råsaft och koncentrat från främst Polex samt med tillfälliga överskottspartier från Englands stora produktion.

För färska svarta vinbär är tullskyddet 11 proc. För produkterna under 20.05 har föreslagits ett manufaktureringsskydd på 5 proc. Med ett liknande skydd för produktionen av svarta vinbär borde skyddet vara 16 proc. Med hänsyn till svårigheterna för tullverket att arbeta med olika tullnivåer för likartade produkter får jag dock ansluta mig till utredningens förslag om en tullsats på 10 %.

9. Särskilt yttrande av experter. Holger Nyström

Vad gäller tullsatserna inom kapitel 20 vill jag framföra följande allmänna synpunkter.

Beträffande ett flertal för konsumenterna väsentliga tullpositioner föreligger inte någon besvärande importkonkurrens och ej heller finns några tecken på att en sådan är att förvänta. Tvärtom är som framgår av utredningen importandelen ofta mycket liten jämfört med vad som gäller svensk konsumentvaruproduktions konkurrensförhållanden i allmänhet, trots att gränsskyddet ej sällan kan anses moderat. En ökad importkonkurrens skulle från konsumentsynpunkt vara önskvärd beträffande åtskilliga positioner med hänsyn till en ofullständig inhemsk konkurrens.

Visserligen finns, som Industriverket framhåller i den rapport: Livsmedelsindustri (1978:8), som refereras i promemorian, en totalt sett betydande införsel av produkter inom frukt- och grönsakskonservindustrins område. Denna import domineras emellertid, som också framgår av referatet, helt av sådana varor som inte odlas och vidareförädlas i landet.

Av referat av SIND:s rapport framgår vidare, att produktions-tillväxten och sysselsättningsutvecklingen inom frukt- och grönsakskonservindustrin är tillfredställande i jämförelse med övriga delar av livsmedelsindustrin, såväl den skyddade som den konkurrensutsatta delen. Den positiva bedömningen gäller också läget i stort med viss reservation för att svårigheter skulle kunna möta svampkonservindustrin, varom mera i det följande. Det bör också noteras, att frukt- och grönsakskonservindustrin på grund av den begränsade importkonkurrensen följderiktigt uteslöts från Industriverkets något senare utredning om importkonkurrerande hemmamarknadsindustri (SINI 1979:3) till skillnad från t.ex. fisk- och fiskkonservindustrin.

För flera viktiga varuslag föreligger en situation, där det antingen finns endast en svensk producent eller en svensk tillverkare har en helt marknadsdominerade ställning. Med hänsyn

härtill är det från allmänna synpunkter angeläget, att importen inte försvåras så att en nödvändig konkurrens omöjliggörs. Noteras bör att berörda livsmedelsindustri ofta utgör dotterföretag till utländska koncerner eller har annan väsentlig internationell anknytning. Inom frukt- och grönsakskonservindustrin svarade de utlandsägda företagen enligt SIND:s rapport för 72 % av sysselsättningen 1975.

En jämförelse med gränsskyddet i t.ex. Finland eller EG - som gjorts från industrihåll - syns inte relevant. Den finska tullpolitiken avviker allmänt sett i många stycken från den svenska. Inom EG finns redan i nuläget en mycket stor konkurrens mellan åtskilliga tillverkare i nästan alla medlemsländer, en konkurrens som kommer att skärpas än mer när medlemskap utöver för Grekland även blir aktuellt för Spanien och Portugal. Konkurrensen inom EG är f.n. så stor, att ett tämligen högt gränsskydd runt Gemenskapen inte medför några nackdelar från prissynpunkt för konsumenterna.

Den svenska industrins rädhåga för större inbrytningar på marknaden från olika statshandelsländer är enligt handelns uppfattning mycket litet grundad på verkligheten. Den mindre import som nu sker från sådana länder kan inte gärna tas till utgångspunkt för en allmän tullsättning gällande i förhållande till samtliga länder. Som utredningen påpekar omfattas detta kapitel inte av tullfriheten enligt Sveriges avtal med EG och övriga EFTA-länder, varför tullarna kommer att avse hela importen, något som borde tala för försiktighet vid utmätningen av tullskyddets storlek.

Tullskydd bör inte automatiskt tillkomma varje produktion utan skall betraktas som en samhällsleg stödåtgärd, vilken måste motiveras av ett föreliggande behov. Det svenska tullskyddet har som bekant i mycket stor utsträckning avvecklats genom våra EG- och EFTA-avtal samt GSP-medgivanden. Enligt den nu framlagda propositionen om de nyligen avslutade GATT-förhandlingarnas resultat kommer den genomsnittliga tullnivån för industrivaror att minska med 26 % och utgöra 4,1 %. Mot denna bakgrund

är det naturligt, att den till följd av penningvärdesutvecklingen minskade tullskyddsnivån på nu aktuella varuområde i stort sett inte torde ha inneburit några mer betydande svårigheter för den berörda industrin. Med hänsyn till industrins struktur kommer tullhöjningar inom denna varusektor med största sannolikhet att leda till ökade konsumentpriser. Det bör vidare erinras om vikten av att i rådande ekonomiska läge iaktta försiktighet i fråga om att höja tullar liksom andra pålagor som driver på inflationen.

Enligt min mening är det inte acceptabelt att behandla gränsskyddet för vissa varor inom kapitel 20 i två skilda sammanhang oberoende av varandra. Som framgår av utredningens förslag kan råvarukostnadsutjämning i vissa fall bli aktuell vid sidan av ett eventuellt särskilt tullskydd. Frågan om behovet av råvarukompensation utreds f.n. av kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning (RÅK). Först då RÅK:s förslag föreligger blir det möjligt att bedöma storleken av det totala gränsskyddet för vissa betydelsefulla produkter inom detta kapitel i tulltaxan. Det syns inte riktigt att i dessa fall nu framlägga förslag till tullar utan kännedom om RÅK:s ställningstagande. Det är ju det totala gränsskyddets nivå som blir avgränsande och som skall jämföras med nuvarande tullar. Dessa konstruerades på sin tid med hänsyn till verkningarna av då föreliggande skydd för jordbruksråvaror.

Jag anser därför, att utredningen borde ha avstått från att framlägga förslag om tullar vad gäller nr 20.03, 20.05 och 20.07. Såsom utredningen framhåller medför av riksdagen beslutade tullhöjningar för vissa varor i kapitel 7 och 8 endast begränsade verkningar på tullnivån inom kapitel 20. Det kan därför inte anses nödvändigt, att tulländringar för ifrågasvarande varor inom kapitel 20 genomförs i ett sammanhang med tulländringarna i kapitel 7 och 8. Jag föreslår alltså, att i dessa fall nuvarande tullar tills vidare bibehålls i avvaktan på RÅK:s ställningstagande och att inte några åtgärder nu vidtas för att överföra varupositionerna till jordbruksregleringen. Frågan om vissa positioner skall överföras till denna bör i första hand RÅK ta ställning till och omfattas av dess utred-

ningsuppdrag, som ju avser en genomgång av alla spörsmål avseende råvarukompensation. Skulle skäl föreligga för en mer brådskande handläggning - någon grund härför har inte framkommit vid det utredningsarbete, som jag haft tillfälle att följa - bör RÅK uppmanas påskynda sin handläggning i ifrågasvarande hänseende.

Under hänvisning till vad som ovan framhållits vill jag som utgångspunkt för tullsättningen föreslå nuvarande importincidenser med tillägg för den eventuella fördyring, som uppjusteringen av vissa tullar i kapitel 7 och 8 kan medföra. Detta innebär ett större hänsynstagande till konsumentintresset än utredningens förslag, som i vissa fall alltför mycket beaktat producenternas yrkanden.

På grund av önskvärdheten av en enhetlig tull för vissa varugrupper inom kapitlet är det dock lämpligt att ibland något över- eller underskrida den principiella nivån. Jag vill därför föreslå följande tullsats i de fall jag ej anser utredningens förslag godtagbara.

20.01.151 (gurkor)

Tull: 5 %

Tullincidens: 7 %

En svensk tillverkare är helt marknadsdominerad. Importen torde utgöra mindre än 5 % av produktionen.

20.01.152 (rödbetor)

Tull: 8 %

Tullincidens: 6 %

Samma svenska produktionsförhållande som beträffande gurka.

Importen motsvarar 2-3 % av den inhemska produktionen.

20.01.159 (andra röksväxter)

Tull: 6 %

Tullincidens: 6 %

Det är önskvärt med samma tullsats som för tidigare positioner.

20.02.100 (ärter)

Tull: 8 %

Tullincidens: 10 %

I princip endast en svensk tillverkare för konsumentvarumarknaden. Utvecklingen till denna faktiska monopolposition torde i första hand sammanhånga med de betydande stordriftsfördelar, som enligt Industriverkets tidigare nämnda rapport kännetecknar denna industribransch. Importvärdet utgör ca 1 mkr att jämföra med en inhemsk produktion om ca 20 mkr. En jämförelse med tullförhållandena för djupfrysade ärter är knappast adekvat, då importen av den djupfrysade produkten praktiskt taget upphört under senare år.

20.02.200 (bönor)Tull: Tullfrihet för haricots verts, brytbönor o. likn.
samt för vita bönor i konserv

Någon svensk produktion av haricots verts, brytbönor o. likn. förekommer inte. Bl.a. av prisskäl föreligger inte något marknadsmässigt samband med den djupfrysade produkten, vilket majoriteten tycks anta. Något särskilt substitutionsförhållande till konserverade ärter finns inte enligt handelns bedömning. Odlingar av bönor av dessa slag är mycket begränsad och arbetskrävande.

Något skyddsintresse från odlingens synpunkt kan därför rimligen inte föreligga. Nämnvärd import av färska sådana bönor förekommer inte, då varan blir alltför dyr och dessutom är mycket ömtålig från hanteringssynpunkt.

Vita bönor odlas inte i landet. Den lilla inläggning av importerade torkade vita bönor, som nu sker vid ett företag, anses inte kvalitativt tillfredsställande. Enligt handelns uppfattning är något gränsskydd därför inte motiverat. Marknadens behov täcks naturligen genom import.

20.02.300 (svampar)

Tull: 12 %

Tullincidens: 11 %

Utredningens förslag att höja tullen till 15 % medför inte något mer avgränsande stöd för producenterna av champinjoner men

innebär en ej obetydligt ökad beskattning av konsumenterna med hänsyn till importens helt dominerande betydelse. Med en viss övergång till speciella inläggningar, vilka inte konkurrerar med importvaran, har den inhemska producentens konkurrensläge stärkts. Möjligheter att med någorlunda rimliga tullsatser helt effektivt skydda produktionen föreligger knappast. Skulle i framtiden svårigheter uppstå till följd av ökad konkurrens från utlandet, bör dessa mötas med särskilda stödåtgärder om så anses befogat. Den av majoriteten föreslagna tullhöjningen är utan betydelse i en sådan situation.

20.02.209 (andra köksväxter)

Tull: 8 %

Tullincidens: 5 %

I konsekvens med tidigare anförda tullförslag.

20.03.100 (fryssta jordgubbar med socker)

Tull: Oförändrad (50:-/100 kg)

I avvaktan på RÅK:s ställningstagande till frågan om eventuell råvarukompensation för socker bör något förslag till ny tull inte fastställas. Vid den tidpunkt då RÅK tagit ställning till frågan bör man också bättre kunna överblicka, om realistiska förutsättningar verkligen kan skapas för en industriell användning av svenskodlade jordgubbar och om därmed behov av tullskydd föreligger.

20.05.100-909 (sylter, fruktgeléer, marmelader, fruktmos och fruktpastor, beredda genom kokning, med eller utan tillsats av socker)

Tull: Oförändrad (35:-/100 kg)

Vad gäller större delen av hit hänförliga varor blir frågan om råvarukompensation för socker av avgörande betydelse för möjligheterna till framtida importkonkurrens. Trots ett f.n. moderat tullskydd, som fastställdes med hänsyn till dåvarande råvarukompensationsförhållanden, uppgår importen endast till ca 7 % av det inhemska produktionsvärdet i genomsnitt. Importen innebär inte något hot mot den inhemska produktionen. Nu föreslagna tullar och full råvarukompensation skulle sannolikt i stort sett stoppa den nuvarande begränsade importen med åt-

följande negativa konsekvenser för konsumenterna.

Det är därför vad gäller dessa varor särskilt angeläget, att gränsskyddets framtida storlek bestäms genom att råvarukompensationen och ett eventuellt särskilt manufaktureringsskydd i form av tull behandlas i ett sammanhang. Jag kan därför inte biträda förslaget om 5 resp. 7 % tull utan möjlighet att överblicka vilket det totala gränsskyddet kommer att bli. Frågan om eventuellt tullskydd för produkter inte innehållande socker är nära beroende av ett ställningstagande till gränsskyddet för produkter med socker.

20.07.802, 803 (fruktsafter av vinbär, jordgubbar, äpplen, päron, körsbär, plommon, krusbär samt köksväxtsafter, oblandade eller i blandning med annan saft)

Tull: 4-5 %; köksväxtsafter tullfria

Utredningen konstaterar, att råsaft som används för tillverkning av saft endast i liten utsträckning produceras inom landet. Nuvarande tullincidenser är låga, ofta 2-3 %. Utredningen avser tydligen att genom en tullsats om 10 % för saft av svarta vinbär, jordgubbar och äpplen söka åstadkomma en produktion av tillräcklig omfattning för industrins behov. Euruviska förutsättningar för en sådan utveckling föreligger, är enligt min mening inte tillfredsställande utrett och ifrågasätts på många håll. I förhållande till nuläget skulle omfattande investeringar krävas ej endast i nyodling utan också i produktionsanläggningar. Det syns uppenbart, att en sådan svensk produktion prismässigt inte kan konkurrera med utlandet. En väsentlig fördyring av slutprodukterna skulle därför bli följden. Att satsa på en huvudsakligen ny, inte konkurrensduglig odling och produktion är enligt min mening felaktigt och kostnaderna härför drabbar konsumenterna. Prishöjningarna kan bli av en storleksordning som leder till minskad efterfrågan. Jag avstyrker därför att den föreslagna tullen om 10 % genomförs. En tullsats om 4-5 % för de varuslag, för vilka utredningen nu föreslår tull, skulle möjligen kunna accepteras.

Vidare vill jag ifrågasätta, om en tull på köksväxtsafter verkligen är motiverad. Sådan saft torde med undantag av morotsaft inte produceras inom landet. Morotssaft är lättförstörbar och förekommer därför inte i den internationella handeln. De idéer om att saluföra industripreparerad, hållbarhetsbehandlad morotssaft, som uppgetts föreligga, torde inte vara mer avancerade och det syns mycket tveksamt, om man kommer att uppnå ett godtagbart resultat. Skulle en sådan konkurrerande produktion i utlandet verkligen komma till stånd, blir det tidsnog att då aktualisera frågan om en eventuell tull.

19. BilagorNuvarande tullsatser och GATT-bindningarBilaga 1

	GATT-bindning kr./100 kg	Tull enl. tulltaxa kr./100 kg
20.01	152-250	20
20.02		
	100 örter	20
	200 bönor	20
	300 svampar och tryffel	65
	401 tomater	20
	403 tomatpulp	fri
	408 tomatpuré	fri
	500 sparris	65
	901 oliver	12,50
	906 kappis samt röd och grön paprika	20
	909 andra	20
20.04		
	Kanderade fruktskal	40
	andra	50
20.05		
	100 av citrusfrukter	40
	300 av bär	40
	909 av andra slag	60 (kastanjer)
20.06		
	pulp	15
	200 ananas	12,50
	300 citrusfrukter	15
	400 päron	15
	500 aprikoser	12,50
	600 persikor	12,50
	700	fri
	805	fri
	809 andra frukter	15
	900 blanda frukter	12,50
20.07		
	osockrad saft:	
	av citrusfrukter:	
	i kärl vägande brutto:	
	302, 402, 502 - - över 3 kg	5
	303, 403, 503 - - 3 kg eller därunder	7,50
	av annan frukt:	
	i kärl vägande brutto:	
	602, 802 - - över 3 kg	10
	603, 803 - - 3 kg eller därunder	12,50

av köksväxter:

i kärl vägande brutto:

702, 806 - - över 3 kg	10	10
703, 807 - - 3 kg eller därunder	10	10

osockrad saft:

305, 406, 508, ur 805

in casks:

av citrusfrukt, äpplen, körsbär, svarta och röda vinbär, krusbär, päron, hallon, jordgubbar eller blåbär	34	30
--	----	----

i andra kärl:

av citrusfrukt	34	30
----------------	----	----

av äpplen, körsbär, svarta och röda vinbär, krusbär, päron, hallon, jordgubbar eller blåbär	40	30
--	----	----

Gentemot u-länderna inom ramen för det generella preferenssystemet gällande koncessioner som i vissa fall även är EFTA-koncessioner

Tariffnr	Varuslag	Kronor per 100 kg bastull	Medgivna tullför- måner
ur 20.01	Köksväxter och frukter, beredda eller konserverade med ättika eller ättiksyra		
	153 köksväxter oliver och kapris (även EFTA)	20	fri
	159 andra (är gurka och rödbetor)	20	fri
	250 frukter	20	fri
ur 20.02	Köksväxter, beredda eller konserverade på annat sätt än med ättika och ättiksyra		
	401 tomater	20	fri
	901 oliver (även EFTA)	12.50	fri
	906 kapris samt paprika (även EFTA)	20	fri
ur 20.04	Frukt, fruktskal och andra värtedelar, kanderade, glaserade eller på liknande sätt beredda med socker	40	fri
ur 20.06	Frukt, beredda eller konserverade på annat sätt med eller utan tillsats av socker eller sprit		
	200 ananas	12.50	fri
	300 citrusfrukter	15	fri
	400 päron	15	fri
	500 aprikoser	12.50	fri
	600 persikor	12.50	fri
	809 andra frukter	15	fri
	901 blandade frukter (frukt-sallad)	12.50	fri
ur 20.07	Fruktsaft (inbegripet druv- must och köksväxtsaft)		
	101 saft av citrusfrukt	5	fri
	105 (sockrad)	7.50	fri
	301 saft av köksväxter	10	fri
	305 (sockrad)	10	fri
	309 saft av köksväxter (sockrad)	30	fri
	608 saft av ananas (sockrad)	30	fri
	802 saft av passionsfrukt m.m. (sockrad)	10	fri
	805 saft av passionsfrukt m.m. (sockrad)	12.50	fri
		30	fri

Svensk produktion, import och export av varor hänförliga till kap. 20

Stat.nr	Kapitel och varuposter	Produktion (tkr.)		Import (tkr.)		Export (tkr.)			
		1976	1977	1976	1977	1978	1976	1977	1978
20 kap.	Beredningar av köksväxter, frukter eller andra växtdelar								
20.01	Köksväxter och frukter, beredda med ättika eller ättiksyra:								
	köksväxter								
151	- gurkor	60 659	75 579	2 024	2 239	2 546	155	221	331
152	- rödbetor	35 575	34 552	440	559	882	3 839	2 819	1 436
153	- oliver och kapris	-	-	140	164	107	146	278	253
159	- andra	6 541	5 543	6 308	9 050	9 488	105	65	101
250	frukter	-	-	269	267	360	-	0	-
20.02	Köksväxter beredda eller konserverade på annat sätt med ättika eller ättiksyra:								
100	ärter	15 262	19 444	840	1 124	980	8	14	-
200	bönor	8 226	1 450	11 845	15 271	17 313	39	29	-
300	svampar och tryffel	16 506	19 426	43 706	63 673	58 324	808	1 906	977
401	tomater	-	-	6 232	6 701	7 610	9	27	263
403+408	tomatpulp och tomatpuré	3 536	3 685	17 112	19 644	26 021	200	231	164
500	sparris	76	-	15 108	18 907	18 240	27	167	152
901	oliver	-	-	5 253	4 873	6 266	16	17	-
902+905	potatisprodukter	248 772	273 369	6 217	6 559	7 974	1 612	1 941	3 268
906	kapris samt röd och grön paprika	1	1	-	-	-	-	-	-
909	andra:	86 515	100 808	1 069	688	940	3	3	-
				9 919	12 506	15 204	710	897	431

Stat.nr	Kapitel och varuposter	Produktion (tkr.)		Import (tkr.)			Export (tkr.)		
		1976	1977	1976	1977	1978	1976	1977	1978
20.03	Fruktar, frysta, med tillsats av socker:								
100	jordgubbar	2 422	2 270	2 051	2 658	3 048	1	-	-
901	blåbär	1 304	3 145	-	-	-	-	6	198
902	hallon	-	167	2 465	2 513	2 272	133	177	446
909	andra	3 294	2 790	19	2	-	-	1	101
20.04.000	Kanderade frukter m.m.	6 434	3 952	950	1 013	1 477	293	311	622
20.05	Sylter, fruktgeleér, marmelader, m.m.:								
100	av citrusfrukter	28 073	35 429	3 900	3 717	2 950	305	543	213
300	av bär	140 675	147 487	5 913	6 279	5 817	3 242	3 179	2 921
901	av äpplen	15 187	2 15 389	336	220	260	297	294	340
909	andra slag	211 617	12 903	2 322	2 543	2 999	1 246	1 758	166
20.06	Fruktar, beredda eller konserverade på annat sätt:								
200	ananas	3	3	19 905	18 633	24 508	7	100	126
300	citrusfrukter	3	3	7 198	7 612	9 887	13	38	-
400	päron	3	3	12 623	10 356	11 811	130	391	138
500	aprikoser	3	3	3 947	3 722	3 654	196	55	-
600	persikor	3	3	17 928	17 329	17 873	80	11	-
700+805	Jordnötter, m.m.	3	3	23 546	26 806	30 499	2 552	2 424	2 775
809	andra frukter:	8 637	9 363	17 792	19 941				
901	blandade frukter (fruktsallad)	3	3	15 388	14 929	17 963	96	126	89
20.07	Fruktsaft (inbegripet druvmust) och kökaväxtsaft:								
801	saft av passionsfrukt, mango eller guava	4	4	-	0	127	-	0	-
302+303	saft av apelsin:	110 731	107 061	104 312	133 091	144 151	2 945	3 874	13 845
308	- sockrad	90 449	90 042	439	396	724	22	187	213

Stat.nr	Kapitel och varuposter	Produktion (tkr.)		Import (tkr.)			Export (tkr.)		
		1976	1977	1976	1977	1978	1976	1977	1978
	saft av grapefrukt:								
402+403	- osockrad	1 493	1 913	2 474	2 117	1 791	14	2	-
408	- sockrad	2 639	2 380	-	-	168	-	-	-
	saft av annan citrusfrukt:								
502+503	- osockrad	247	912	4 406	5 104	4 059	178	34	246
508	- sockrad	9 651	8 218	474	442	1 378	-	-	-
	saft av ananas:								
602+603	- osockrad	1 953	2 071	1 578	1 611	1 115	9	21	-
608	- sockrad	428	205	45	13	-	2	-	-
	saft av tomat:								
702+703	- osockrad	5	254	888	1 285	1 171	36	22	-
708	- sockrad	246	257	-	-	-	-	-	-
	saft av annan frukt:								
802+803	- osockrad	34 500	52 778	44 558	80 795	84 543	154	499	506
805	- sockrad	121 449	126 189	670	821	1 124	92	544	988
	saft av annan köksväxt:								
806+807	- osockrad	3 553	4 485	1 260	1 230	2 009	62	87	54
808	- sockrad	21	85	28	77	101	48	284	216
Summa		1 069 153	1 163 671	423 897	527 480	572 099	19 973	23 769	31 831

¹ Ingår i stat.nr 20.02.909

² Inkl. barnmat

³ Ingår i stat.nr 20.06.809

⁴ Ingår i stat.nr 20.07.802+803 o 805

⁵ Lönbearbetning

Bilaga 3

SÄRSKILT YTTRANDE till förslaget från arbetsgruppen för kap. 20 av ledamoten Erik Brandt.

Kapitel 20 i tulltaxan omfattar ett varuområde som sedan länge missgynnats i tullskyddshänseende.

De på sin tid fastställda viktullarna representerar genom penningvärdeförsämring - vars omfattning förvissa ej kunde förutses när den nuvarande tulltaxan på området antogs på 50-talet - idag endast cirka en tredjedel av sitt ursprungliga belopp. Tullskyddet har ytterligare urgröpts genom att kostnadsbelastningen för i tillverkningsprocessen använda råvaror i många fall ökat. Viktigast är härvid ökningen för råvaran socker genom ett kraftigt vidgat gap mellan inhemskt pris och s.k. världsmarknadspris på denna vara. En viss ytterligare försämring i tullskyddet är att förutse genom att riksdagen i år fastställt i genomsnitt något högre tullar för i tillverkningsprocessen använd bär-, frukt- eller köksväxtråvaror, hänförliga till kapitel 7 och 8 av tulltaxan. Vissa av de använda råvarorna, som t.ex. gurka och rödbetor, är för övrigt snarare att betrakta som jordbruksprodukter med hänsyn till att de företrädesvis kontraheras för konservindustrin av jordbrukare. Här - liksom för vissa andra kontraherade råvaror - påverkar det allmänna jordbruksskyddet konservindustrins kostnad för sådana råvaror.

Att förhållanden som de ovan nämnda trots detta inte lett till en avsevärt ökad import av kapitel 20-varor bör ses mot bakgrunden av faktorer som de inhemska företagens insatser på marknadsföringssidan och förtrogenhet med svensk smak etc. Det vore dock felaktigt att tro, att sådana konkurrensfördelar skulle bestå för all framtid.

Inom ett närbesläktat område, till 21.07 hänförliga saftprodukter, finns erfarenhet av hur snabbt situationen kan försämrats för den svenska industrin, om tullskyddet inte ens ger kompensation för råvarubelastningen - långt mindre inrymmer ett manufaktureringsskydd. Statsmakterna har här agerat och infört en rörlig införselavgift på råvaran socker, varigenom situationen förbättrats för den inhemska industrin.

Erfarenheter från 70-talet har rent allmänt visat hur snabbt konkurrenssituationen för svenska företag - även internationellt relativt stora sådana - kan försämrats. Företag som tillverkar varor i kapitel 20 är inte undantagna från denna risk. Nedläggningar av tillverkning har för övrigt varit frekventa inom detta varuområde. Att hänvisa till den historiska utvecklingen när det gäller importens andel av den svenska marknaden och utgå från att denna andel skall förbli oförändrad framöver är lika relevant som att försöka köra bil och enbart titta i backspeglarna.

Rådande förhållanden på gränsskyddsområdet för kapitel 20 har sedan länge påtalats av industrin och uppmärksammades även av 1972 års jordbruksutredningen. Denna förordade en översyn av gränsskyddet för kapitel 20-varor som t.ex. sylt och marmelad.

Vid en sådan översyn av detta gränsskydd bör enligt min mening följande faktorer beaktas:

- 1) Gränsskyddet bör innefatta kompensaton för rådande råvarubelastning i form av tullar på trädgårdsprodukter eller införselavgifter på jordbruksreglerade råvaror samt inrymma ett visst manufaktureringsskydd.
- 2) Full kompensaton för införselavgifter på jordbruksreglerade råvaror - för kapitel 20 främst socker - bör utgå som en rörlig införselavgift på innehållet jordbruksråvara i importprodukten. Kompensaton för tullien på trädgårdsråvaror kan däremot räknas in i färdigvarornas tull, tillsammans med ett manufaktureringsskydd för tillverkningen.
- 3) Vid fastställande av manufaktureringsskyddets höjd bör hänsyn tas till sådana förhållanden som att de aktuella varorna ej omfattas av EFTA-avtalet eller frihandelsavtalet med EG. Detta innebär att inbrytningar av en växande import på den svenska marknaden svårigen kan kompenseras genom ökad export, då EG och flertalet EFTA-länder här skyddar sig med höga tullar och stundom också med kvantitativa restriktioner. Sådana inbrytningar leder istället till ett minskat marknadsunderlag för den inhemska tillverkningen. Med hänsyn härtill bör manufaktureringsskyddet vara högre än för de livsmedelsprodukter som omfattas av frihandeln med EFTA/EG.
- 4) Särskild hänsyn bör tas till tullskyddets höjd hos nordiska grannländer och i EG. Anledningen är bl.a. att omvärldens intresse för den svenska marknaden erfarenhetsmässigt kan stimuleras av ett i förhållande till grannländerna märkbart lägre tullskydd i vårt land, varigenom den svenska marknaden bedöms bli mer tillgänglig.
- 5) Vid fastställande av manufaktureringsskydd bör särskild hänsyn tas till det förhållandet, att importen från Östeuropa tenderar att öka i takt med att man där tillsodogår sig västeuropeisk teknologi och att prisnivån för importen från Östeuropa - liksom Östasien - stundom är anmärkningsvärt låg. När man därför skall omvandla viktullar till värdetullar är det i första hand tullincidensen för denna lågprisimport som bör vara vägledande.
- 6) Vidare förtjänar beaktas att i de fall där statsmakterna i Sverige under senare år omprövat tullskyddet på sådana livsmedelsprodukter, vilka liksom de nu aktuella faller utanför EFTA/EG, har man stannat för ett tullskydd som ligger vid resp. t.o.m. något över EG:s nivå. Det gäller såväl för fetter, oljor och margarin (kapitel 15) som för jäst (kapitel 21). Det må vara att beredskapssympunkter här har åberopats i viss utsträckning, men det torde ej kunna förnekas att sådana aspekter kan läggas även på tillverkningen av kapitel 20-varor.

En sammantagen bedömning av ovan nämnda faktorer skulle enligt min mening ge till resultat något högre tullar än de av utredningen föreslagna. Det skulle dock inte kunna utelsutas att en viss prisstegring inom detta varuområde därmed skulle kunna uppstå. I syfte att så långt möjligt undvika detta vill jag inte motsätta mig det av gruppen föreslagna lägre tullskyddet. Detta bör då betraktas som ett minimiskydd för att ge en bas för den industriproduktion, som kan bedömas ha rimliga förutsättningar att även på sikt kunna överleva och utvecklas.

En sänkning av tullskyddet under den föreslagna nivån - som i genomsnitt ligger vid endast cirka hälften av EG:s motsvarande tullskyddet - skulle starkt försämra utsikterna för denna industri att även vara ett stöd för svensk trädrärisodling och jordbruk som avvärmare och vidareförädlare av trädrärisprodukter resp. jordbruksvaror.

Som inledningsvis berörts råder otillfredsställande tullförhållanden för kapitel 20-varor. Dessa skulle än mer förvärras, när riksdagens beslut om i genomsnitt något höjda tullar på trädrärisråvaror i kapitel 7 och 8 sätts i kraft. Det är då oundgängligen nödvändigt att de av gruppen här föreslagna ändrade tullarna för kapitel 20-varor införes samtidigt som tullarna på råvaror i kapitel 7 och 8 blir tillämpliga. Det är högeligen önskvärt att man från samma tidpunkt också kan införa de rörliga införselavgifter som formellt skall behandlas av utredningen om råvarukostnasutjämning och som är kompensation för kostnadsbelastning på i tillverkningen använda jordbruksråvaror, främst socker.

Sammanställning av remissyttranden över 1974 års trädgårdsnäringsutrednings promemoria 1979-11-07 Översyn av tullarna för beredningar av köksväxter, frukter eller andra växtdelar.

1 Allmänna synpunkter

Lantbruksstyrelsen finner utredningens förslag väl avvägda. Föreslagna tullhöjningar balanseras väl av förslag till sänkningar och tullfrihet. Styrelsen tillstyrker förslaget samt anför.

Enligt de av riksdagen antagna riktlinjerna för den svenska trädgårdsnäringspolitiken skall näringens möjligheter att uppnå regionalpolitiska mål utnyttjas. De föreslagna tullhöjningarna kan därvid ha betydelse. Odlingsvolymen av produkter för konservindustrin är beroende av denna industris konkurrenskraft och därmed förmåga att betala de produktpriser som är nödvändiga för lönsam odling. Särskilt odlingen av gurka och rödbetor har regionalekonomisk betydelse i de östra delarna av landet där odlingen är koncentrerad. Industrins utveckling har dock under 1970-talet visat en för denna odling negativ strukturutveckling. Ett tullskydd som i någon mån kan motverka ytterligare nedskärningar kan därför vara en insats motiverad av den beslutade trädgårdsnäringspolitiken.

Lantbrukarnas riksförbund hänvisar till sitt yttrande över trädgårdsnäringsutredningens betänkande (SOU 1978:51) i vilket lämnades förslag på tullar för färska och frysta köksväxter, frukt och bär. LRF framhöll i yttrandet nödvändigheten att också samtidigt i motsvarande grad förändra införselskyddet för färdiga produkter eller halvfabrikat baserade på dessa råvaror. LRF ser därför med tillfredsställelse att utredningen nu framlagt ett förslag avseende tulltaxans kapitel 20 och förutsätter att dessa förslag kan träda i kraft så snart som möjligt.

Statens jordbruksnämnd hänvisar när det gäller frågan om övergång från viktullar till värdetullar för trädgårdsprodukter till sitt yttrande av den 28 september 1978 över trädgårdsnäringsens betänkande (SOU 1978:51). I yttrandet uttrycks viss tveksamhet bl. a. med hänsyn till svårigheterna att kontrollera tullvärdet. Förslaget avsåg varor hänförliga till kap. 6-8 i tulltaxan. Riksdagens beslut innebar emellertid en övergång till värdetullar varför det synes konsekvent att även för beredda trädgårdsprodukter (kap. 20) tillämpa sådana. De svårigheter att kontrollera tullvärdet som föreligger vid import av färska varor enligt kap. 6-8 torde enligt nämnden heller inte föreligga i samma utsträckning för de beredda produkterna enligt kap. 20.

Trädgårdsnäringsens riksförbund erinrar om att förbundet i sitt remissyttrande över trädgårdsnäringsutredningens betänkande 1978:51 framhöll

att tullarna under 20:e kapitlet med nödvändighet måste bringas i överensstämmelse med de tullar som då föreslogs och av riksdagen fastställdes under 7:c och 8:e tullkapitlen.

Förbundet tillstyrker utredningens förslag om en generell övergång till värdetullar för produkter under detta kapitel liksom tidigare skett under tullkapitlen 7 och 8. Härigenom inflationsskyddas tullarna, vilket förbundet hälsar med tillfredsställelse. Förbundet anför vidare i sitt yttrande över utredningens promemoria i denna del följande.

Avsättningen av köksväxter, frukt och bär till livsmedelsindustrin är av ett väsentligt lönsamhetsmässigt värde för den svenska trädgårdsproduktionen.

Vid sidan av för industriändamål, genom odlingskontrakt eller genom överenskommelse på annat sätt, direkt odlade kvantiteter (i vissa fall även kvaliteter) av olika produkter förekommer årligen en varierande men i högsta grad betydelsefull avsättning av ett flertal olika produkter.

För dessa normalt icke kontrakterade produkter utgör industriavsättningen ett viktigt komplement till färskmarknadsavsättningen genom att kvantiteter som av olika skäl inte är anpassade till denna kan finna alternativ avsättning.

Den genomsnittliga årliga kvantiteten av svensk frukt, som skulle behöva avsättas till industrin, har beräknats till drygt 20% av den totala yrkesmässigt odlade kvantiteten.

Årligen avsätts emellertid endast i genomsnitt omkring 10% beroende på konkurrenssituationen till importen. Under innevarande säsong med den markanta överskottssituation, som uppkommit dels till följd av riklig skörd i yrkesfruktodlingarna dels en rekordartad skörd i hemträdgårdarna, är behovet av industrin som alternativ avsättningsmöjlighet väsentligt större.

Industriavsättningen tjänar här som ett viktigt marknadsreglerande instrument samtidigt som man höjer kvalitetsnivån på den frukt som bjuds ut på färskmarknaden till fördel för konsumenten.

Utrymmet för industriell avsättning har väsentligt minskat under senare år. Orsaken är den kraftiga urholkningen av de existerande viktullarna men också livsmedelsteknikens landvinningar. Exempel på det senare är övergången till import av koncentrerad frukt-, bär- och köksväxtsaft med upp till 7 gångers styrka. Det är främst mot bakgrund av dessa förhållanden samt mot önskvärdheten av att kunna bibehålla och skapa lönsamhetsförutsättningar för den existerande kontraktsodlingen – ofta lokaliserad till områden där möjlighet till alternativt näringsliv är mycket begränsat – som förbundet bedömer behovet av tullskydd under 20:e tullkapitlet.

Såväl Trädgårdsnäringens Riksförbund som dess branschorganisationer har under en lång följd av år i olika sammanhang yrkat på ett återställande av tullskyddet för industriavsättningen av köksväxter, frukt och bär. Det är med tillfredsställelse förbundet noterar att en sådan översyn av tullarna under 20:e tullkapitlet nu genomförts.

Föreningen svenska konservtillverkare anför i sitt yttrande.

Kap. 20 tillhör ett varuumråde som erfarenhetsmässigt riskerar att falla mellan de intressen vilka på den statliga sidan bevakar å ena sidan jordbru-

ket/trädgårdsnäringsn, å andra sidan industrivaror. På annat sätt kan inte förklaras att tullskyddet för denna varugrupp så påtagligt har försvagats – för att inte säga urgröpts – under en period av flera decennier utan att industrin vunnit gehör för kravet på korrigerande åtgärder, trots framställningar härom sedan lång tid tillbaka. Först 1972 års jordbruksutredning uppmärksammade de besvärliga förhållandena och förordade en översyn av gränsskyddet.

Det förtjänar erinras om att när 1952 års tulltaxekommitté framlade sitt förslag till revidering av den svenska tulltaxan, arbetade man med den huvudprincipen att gränsskyddet för en viss vara skulle ge kompensation för tullbelastningen på i tillverkningen använda råvaror jämte ett tullskydd för själva manufaktureringen; det senare skulle i princip motsvara 13% av förädlingsarbetet. Avsteg från manufaktureringsskyddet gjordes i både höjande och sänkande riktning i kommitténs slutgiltiga förslag. Däremot förekom endast rent undantagsvis att kompensation ej inrymdes i tullskyddet för tullbelastningen på i tillverkningen använda råvaror. Det senare är ju naturligt, då i motsatt fall ett negativt tullskydd skulle uppstå, liktydigt med en subvention av importen till nackdel för svensk industri och sysselsättningen däri.

Tullskyddet för varor i kap. 20 kom dock att få en felaktig utformning från åtminstone två synpunkter. Dels bakades i en och samma tullsats ihop både kompensation för tullbelastningen på använda råvaror och själva manufaktureringsskyddet, dels utformades tullskyddet som en viktull, uttryckt i kr. per kg.

En inflation av en omfattning som då ej kunde förutses har senare urholkat tullskyddet så att detta idag endast motsvarar c:a en tredjedel av skyddets reella höjd kring mitten av 50-talet.

Tullskyddet för varor i kap. 20 har ytterligare urgröpts genom att tullbelastningen på den i tillverkningen ofta använda råvaran socker höjts gott och väl fem gånger under den aktuella perioden av ett kvarts sekel på grund av ett ökat jordbruksstöd till betodlingen.

Men även andra råvaror i tillverkningen har fått en kraftigt ökad råvarubelastning. 1952 års tulltaxekommitté var medveten om att några av råvarorna – som ärter, gurka och rödbetor – odlades av jordbrukare. Dessa krävde en ersättning härför som inte alltför mycket skilde sig från den man erhöi vid odling av stora jordbruksgrödor som spannmål, socker och raps. Utredningen räknade med 15% i kostnadspåslag på dessa kontraktsodlade grödor, mot bakgrund av att prisnivån för egentliga jordbruksprodukter bedömdes ligga c:a 20% över världsmarknadsprisnivån.

Sedan dess har gränsskyddet för svensk vegetabilieodling kraftigt stigit och överstiger nu sannolikt 100%. Detta påverkar kostnaden för i tillverkningen använda råvaror, samtidigt som färdigvarutullen sänkts genom penningvärdesförsämring.

En fjärde försämring av konkurrenssituationen för de aktuella produkterna är att riksdagen antagit och per den 1 februari 1980 beslutat sätta i kraft något höjda tullar på trädgårdsprodukter i kap. 7–8. Ytterligare höjningar blir aktuella sedan vissa GATT-förhandlingar avslutats.

Sammanfattningsvis anser föreningen

att trädgårdsnäringens utredningens förslag till tullskydd bör accepteras – med ett par smärre justeringar, främst för 20.07;

att förslaget bör genomföras under 1980;

att ett negativt tullskydd sedan länge föreligger, som kommer att ytterligare förvärras, och att detta kräver åtgärder utan dröjsmål;

att förslaget om utformning av tullskyddet som ett manufaktureringsskydd jämte i vissa fall en rörlig införselavgift för kostnadsbelastningen på använda jordbruksråvaror kan tillstyrkas;

att införandet av detta gränsskydd bör ske i ett sammanhang;

att översynen av systemet för råvarukostnadsutjämning i RÅK inte motiverar en försening; RÅK själv har tillstyrkt att de berörda varorna i 20.03, 20.04, 20.05 och 20.07 överförs till jordbruksreglering och att en rörlig införselavgift för sockerinnehållet uttas;

att införandet av nya, i vissa fall högre tullar på råvaror i kap. 7–8 gör det än mer angeläget att ej dröja med revidering av gränsskyddet för varor i kap. 20.

Kommerskollegium anför i sitt yttrande.

Det förhållandet att det nuvarande tullskyddet för till kap. 20 hänförliga produkter utgörs av viktullar torde få ses som en konsekvens av att även tullskyddet för trädgårdsområdet utgjorts av viktullar. I och med att flertalet produkter inom kap. 7–8 fr. o. m. 1980-02-01 beläggs med värdetullar finns det enligt kollegiets mening ej längre några skäl att motsätta sig en övergång till värdetull även för kap. 20-varor. De betänkligheter av främst tullteknisk natur mot värdetull som kollegiet i annat sammanhang anført beträffande trädgårdsområdet äger inte giltighet här eftersom det rör sig om industriprodukter med helt annorlunda leveranssätt.

En övergång till värdetull skulle vidare lösa vissa av de problem som från generaltullstyrelsens sida anhängiggjorts beträffande beräkningen av tullpliktig vikt för vissa livsmedelsprodukter.

Sveriges industriförbund som ser med tillfredsställelse på att tullskyddet för produkter hänförliga till tulltaxans kapitel 20 nu äntligen blivit föremål för en revision anför.

Genom trädgårdsnäringsutredningens förslag tillgodoses ett från industrins sida sedan länge hävdad krav på ett rimligare gränsskydd för den industri som förädlar trädgårdsråvaror. Förslaget innebär att nämnda industri dels ges ett manufaktureringsskydd av ungefär samma storlek som annan konkurrensutsatt livsmedelsindustri, dels kompenseras för råvarufördyrningen av ingående trädgårds- och jordbruksråvaror.

Skånes handelskammare som inledningsvis understryker vikten av att vi i Sverige generellt har ett tullskydd som nära ansluter till vad som gäller i vår omgivning anför i sitt yttrande bl. a.

En tullreglering som i väsentlig mån avviker från våra konkurrentländers kan få olyckliga effekter i flera avseenden. Även på trädgårdsnäringsområdet torde dessa synpunkter äga giltighet. Det utesluter inte att en speciell produktprofil eller särskilda odlingsförhållanden i vårt land i något fall kan motivera regler som avviker från de som tillämpas i vår omvärld, t. ex. inom EG. Så långt möjligt bör givetvis Sverige också på detta område, likväl som på andra, eftersträva ett nedbrytande av handels hinder.

Handelskammaren vill samtidigt framhålla att den omvandling av tullskyddet på förevarande område som nu skett bort genomföras så att negativa övergångseffekter undvikits. Det kan sålunda ifrågasättas om det var lämpligt av riksdag och regering att frångå utredningens och många remissinstansers förslag om samtidig ändring av tullskyddet för kapitlen 7, 8 och 20. Effekterna på industrins råvarukostnader till följd av tullhöjningarna på varor i kapitel 7 och 8 har inte tillräckligt belysts. Uppenbart är emellertid att en betydande kostnadsfördyring för livsmedelsindustrin här uppstått. De stora ensidiga tullhöjningarna på djupfrysta produkter medför en konkurrenssnedvridning i förhållande till import av samma varor i färskt eller konserverat skick. Konkurrenssnedvridningen tar sig uttryck inte bara genom att djupfrysta importerade varor kommer i ett sämre läge än färska och konserverade. Genom att djupfryst import används i hög utsträckning för inhemsk konservering drabbas även den inhemska livsmedelskonserverproduktionen i förhållande till färdigkonserverad import.

Stockholms handelskammare anser att det inte vore rationellt att bibehålla viktullar för frukt- och grönsaksberedningar hänförliga till 20 kap. tulltaxan, då riksdagen beslutat om övergång till värdetullar för tulltaxans kapitel 7 och 8, som omfattar råvaror för framställning av frukt- och grönsaksberedningar. Handelskammaren delar därför utredningens uppfattning att eventuell tull för beredningar bör utgå i form av värdetull. Detta medför att tullarnas skyddseffekt i fortsättningen inte kommer att urholkas av inflationen, vilket förhållande man bör ta hänsyn till vid fastställande av de nya värdetullarna. I yttrandet säger handelskammaren vidare.

Trädgårdsnäringsutredningen har funnit att justeringar av tullnivåerna måste genomföras för vissa varuslag och hänvisar dels till de redan beslutade ändringarna av tullnivåerna under 7 och 8 kap. tulltaxan, dels till att tullarna bättre måste anpassas till den nuvarande och framtida konkurrensituationen för trädgårdsnärings- och berörd livsmedelsindustri. Samtidigt har utredningen funnit att tullhöjningarna på råvarorna hänförliga till 7 och 8 kap. mestadels får en begränsad återverkan på tullarna på kap. 20-varor. I princip skulle därmed som motiv för tulljusteringar återstå konkurrensituationen.

Av Industriverkets rapport Livsmedelsindustri har Stockholms Handelskammare närmast fått den uppfattningen att den svenska frukt- och grönsaksindustrins utveckling totalt sett är relativt tillfredsställande och att importkonkurrensen inte är överväldigande.

Statens pris- och kartellnämnd framhåller i sitt yttrande att om utredningens förslag skulle leda till att den totala avgiftsnivån skulle bli högre än nuvarande tullskydd, skulle konsumenterna drabbas i form av höjda konsumentpriser på ifrågavarande produkter. I avvaktan på RÅKs ställningstaganden och förslag bör därför, enligt nämndens mening, endast sådana tullförändringar göras, som är en konsekvens av redan beslutade tulländringar på köksväxter, frukter och bär inom kapitlen 7 och 8 i tulltaxan fr. o. m. den 1 februari 1980.

2 Synpunkter rörande industrins råvarukompensation

Lantbrukarnas riksförbund finner den av trädgårdsnäringsutredningen föreslagna lösningen att tills vidare hänföra produkter med nämnvärt innehåll av jordbruksreglerade råvaror till jordbruksregleringen i avvaktan på RÅKs beslut lämplig. Därmed bör för varje produkt och tillfälle under mellantiden en väl avvägd införselavgift kunne tagas ut.

Trädgårdsnärings riksförbund anför i sitt yttrande i denna del följande.

Beträffande en del av de här aktuella varugrupperna utreds för närvarande och i annat sammanhang behovet av att utta en särskild råvarukostnads-kompensation – i första hand beträffande socker. Skulle en höjning av råvarukostnads-kompensation ske såsom kan förmodas, innebär detta i ett initialskede att det totala gränsskyddet höjs. Härefter kommer kompensationsavgiften att övergå till att vara en neutral faktor i bedömningen av det framtida tullskyddet för de svenska trädgårdsprodukterna. Förbundet vill därför framhålla, att bedömningen av tullens storlek för en aktuell produkt måste göras utifrån tullskyddet för motsvarande färska råvara samt behovet av att i övrigt stödja inhemsk produktion av denna råvara.

Utredningens förslag att i avvaktan på RÅK:s förslag om råvarukostnadsutjämning överföra vissa produktgrupper, innehållande större kvantiteter socker, till jordbruksregleringen har förbundet dock ingenting att erinra mot, då detta innebär att en fastställd tulljustering med omedelbar verkan kan träda i kraft.

Sveriges industriförbund understryker vikten av att frågan om råvarukostnads-kompensation för socker som ingår i produkter hänförliga till tulltaxenr. 20.03–20.05 samt sockrade safter hänförliga till 20.07 löses samtidigt med att de nya tullarna för dessa produkter träder i kraft. Förbundet tillstyrker därför att dessa varuslag överförs till jordbruksregleringen för att möjliggöra införandet av rörliga importavgifter. Det förtjänar påpekas att RÅK i sitt remissyttrande förklarat sig införstådd med en sådan lösning.

Föreningen svenska konserververkare anför i sitt yttrande.

Trädgårdsnäringsutredningen erinrar om att det i samband med regeringens och riksdagens behandling av förändringarna av tullskyddet för tulltaxans kap. 6–8 förutsatts, att ändringarna av tullarna för trädgårdsprodukter och beredningar därav – alltså kap. 20 – skulle genomföras i *ett sammanhang*. Enligt utredningens mening bör inte ändringar träda i kraft om inte samtidigt möjligheterna till kompensation för de i beredningarna ingående jordbruksprisreglerade varorna, främst socker, kan ges. För att ett ändrat tullskydd för beredningarna skall kunna träda i kraft så snart som möjligt föreslår utredningen därför att, i avvaktan på förslag från RÅK rörande hur problemet definitivt bör lösas, frågan får en provisorisk lös-

ning genom att de varuslag som berörs förs till jordbruksprisregleringen. Härigenom skapas möjligheter att utöver tullen ta ut en rörlig avgift på samma sätt som nu sker för vissa varuslag som omfattas av extern prisutjämning, t. ex. saft hänförlig till 21.07.

Sedan utredningen avgav sitt förslag har riksdagen godkänt nya tullsatser – att träda i kraft den 1 februari 1980 – för ett stort antal varor i kap. 7–8, vilka är råvaror för tillverkning av kap. 20-varor. Detta förhållande gör det än mer angeläget, att revideringen av gränsskyddet för kap. 20 snarast genomföres och helst före utgången av år 1980.

Helt nödvändigt är därvid att förändringen i själva manufaktureringsskyddet och beslut om införande av rörlig införselavgift – på socker – tas samtidigt.

Som bekant arbetar sedan en tid en särskild kommitté – den s. k. RÅK – med en översyn av själva systemet med rörliga införselavgifter som kompensation för belastning på använda jordbruksråvaror. Detta förhållande kan dock icke tas till intäkt för att skjuta på beslutet om att snarast revidera gränsskyddet för kap. 20. RÅK själv har i ett yttrande till regeringen funnit, att dess arbete inte lägger hinder i vägen för att införa en rörlig införselavgift på vissa positioner, särskilt 20.03, 20.04, 20.05 och 20.07, där socker ingår. På samma sätt som redan skett med saft i 21.07 kan varorna överföras till jordbruksregleringen och rörlig införselavgift uttas på sockerinnehållet.

Det förefaller inte sannolikt att översynen av systemet för råvarukostnadsutjämning i RÅK kommer att leda till någon mera väsentlig förändring beträffande utformningen av sockerkompensationen. I alla händelser kommer en sådan förändring inte att behöva föranleda några nya förhandlingar i GATT. Det är däremot önskvärt att sådana förhandlingar snarast tas upp i de fall där en tillämpning av trädgårdsnäringsutredningens förslag skulle föranleda att gällande bindningar måste brytas. Dessa förhandlingar bör om möjligt inledas innan riksdagen under våren 1980 tagit ställning till förslaget om utformning av gränsskyddet för kap. 20. I dessa förhandlingar ser FSK det som möjligt att ånyo i GATT binda själva manufaktureringsskyddet, men däremot naturligtvis inte den rörliga införselavgiften.

Kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning erinrar om att det är kommitténs uppgift att bl. a. bedöma behovet av prisutjämnande åtgärder för den del av den svenska industrin som är utsatt för konkurrens från andra länders industrier, vilka har tillgång till jordbruksråvaror till världsmarknadspris och anför.

Utan att kommittén föregriper sitt slutliga ställningstagande till prisutjämningsfrågan tillstyrker kommittén trädgårdsnäringsutredningens förslag om att berörda varuslag tills vidare förs över till jordbruksprisregleringen. Med beaktande av de regler som använts för att pröva behovet av prisutjämning för livsmedelsindustriprodukter, t. ex. för bagerivaror, anser kommittén att prisutjämnande åtgärder, genom uttagande av en rörlig avgift, bör införas för huvuddelen av ifrågavarande produkter samtidigt som det föreslagna tullskyddet träder i kraft.

— — —

För ärter och bönor hänförliga till tulltaxenr 20.02 föreslår utredningen i de fall dessa produkter är baserade på jordbruksprisreglerad råvara hänför-

lig till tulltaxenr. 07.05 att dessa produkter förs till jordbruksprisregleringen och ges tullfrihet. Härvid förordar utredningen vad gäller vita bönor en lägsta införselavgift på 8% av varuvärdet, motsvarande den nuvarande tullen för dessa bönor.

Kommittén tillstyrker att nämnda produkter tills vidare förs över till jordbruksprisregleringen. Härigenom uppnås en överensstämmelse med vad som gäller för potatisprodukter under tulltaxenr 20.02, vilka omfattas av jordbruksprisregleringen. Vad gäller införselavgiftens storlek för vita bönor torde det ankomma på statens jordbruksnämnd att fastställa denna.

För övriga, icke jordbruksprisreglerade produkter hänförliga till tulltaxenr 20.02 innebär trädgårdsnäringsutredningens förslag att eventuell kompensation för ingående jordbruksprisreglerad råvara får anses vara inkluderad i det föreslagna tullskyddet. Med hänsyn till att nämnda produkter inte alls innehåller jordbruksprisreglerad råvara eller innehållet av sådan råvara är ringa, har kommittén inget att erinra mot förslaget.

Kooperativa förbundet anför i sitt yttrande i denna del följande.

Gränsskyddet för en del varor inom kap. 20 kommer att behandlas dels enligt utredningens förslag om tullskydd och dels som följd av RÅK:s senare förslag under år 1980 angående råvarukostnadsutjämning. KF:s principiella uppfattning är att man borde genomföra ovannämnda ändringar samtidigt för att kunna bedöma det totala gränsskyddet för viktigare varor inom kap. 20. Det synes därför i och för sig vara onödigt att som utredningen föreslagit påskynda tulländringar och provisoriskt överföra varorna till jordbruksprisregleringen, särskilt som RÅK-utredningen snart är klar.

Eftersom dock utredningsdirektiven förutsätter att förslag till ändrade tullar för kap. 20-varor skall underställas riksdagen under våren 1980 kan KF godta utredningens förslag – i första hand för de varor där tullsänkningar föreslagits, kombinerat med förslag om råvarukostnadsutjämning särskilt med hänsyn till sockerinnehållet. I avvaktan på RÅK:s förslag senare i år förs dessa varor således provisoriskt till jordbruksprisregleringen varvid rörlig införselavgift kan tas ut.

Statens jordbruksnämnd som erinrar om att utredningens rubricerade förslag berör 60-talet positioner i tullverkets tulltaxa (den s.k. arbetstaxan), varav 48 är bundna i GATT, anför.

Omförhandlingar inom ramen för GATT blir aktuella för 31 positioner, om riksdagen beslutar i enlighet med utredningens förslag. Det torde inte vara orealistiskt att utgå från att de nödvändiga omförhandlingarna – i första hand med EG – kan komma att kräva betydande tid, vilket skulle innebära att de nya tullarna för beredningar av frukt och köksväxter kan träda i tillämpning tidigast hösten 1980, sannolikt dock avsevärt senare (enligt utredningen senast 1 januari 1981). RÅK:s förslag till prisutjämningsåtgärder för bl. a. varor enligt kap. 20 beräknas föreligga under 1980. Den tidsvinst som därigenom kan uppnås genom en provisorisk tillämpning av råvarukostnadsutjämning för vissa varor torde således bli relativt liten. Det hade varit en fördel om man kunnat avvakta den slutgiltiga lösningen som förestår för de livsmedelsindustriprodukter som framdeles

skall omfattas av råvarukostnadsutjämning. Med hänsyn till utredningens direktiv att förslag skulle underställas riksdagen redan våren 1980 har dock nämnden inte något att erinra mot den föreslagna lösningen av råvarukostnadsutjämningsfrågan för vissa beredda trädgårdsprodukter.

Sverige har emellertid i de nyligen avslutade multilaterala handelsförhandlingarna inom ramen för GATT åtagit sig att binda tullsatserna för en del fruktberedningar och råsafter enligt tulltaxenr. 20.06 resp. 20.07 vid en lägre nivå än tidigare. Utredningen föreslår att även dessa varor skall föras över till jordbruksprisregleringen. Om så blir fallet och avsikten är att tillämpa införselavgifter måste de nya bindningarna upplösas. Nämnden anser det sistnämnda mindre lämpligt och föreslår därför att man tills vidare avstår från att föra över berörda varor enligt tulltaxenr. 20.06 och 20.07 till jordbruksprisregleringen och att vidta prisutjämningsåtgärder för dem.

Kommerskollegium säger i sitt yttrande.

För ett flertal varuslag har utredningen föreslagit tullfrihet. Mestadels rör det sig här om varor varav ej förekommer produktion inom landet. För vissa av varuslagen föreslås att det skall ges möjlighet att ta ut kompensation för sockerinnehållet genom att varorna i avvaktan på RÅK:s utredning om prisutjämning tills vidare förs över till jordbruksprisregleringen. Kollegiet har ingen erinran mot förslaget att införa tullfrihet för dessa produkter men ställer sig avvisande till förslaget att produkterna överförs till jordbruksprisregleringen. En överföring till jordbruksprisregleringen av varuslag som inte produceras i Sverige eller för vilka råvaruprisutjämnningen inte är motiverad av den aktuella konkurrenssituationen är enligt kollegiets mening inte internationellt försvarbar. Eftersom ett införande av prisutjämningsåtgärder för ett flertal positioner är beroende av att GATT-bindingar hävs – och måste kompenseras med bindningar för andra varuslag – är det angeläget att man till jordbruksprisregleringen endast överför sådana varor för vilka prisutjämningsåtgärder verkligen behövs.

Vad gäller skyddsbehovet till den del som avser kompensation för belastningen av i produkterna ingående jordbruksprisreglerade råvaror föreslår utredningen som tidigare nämnts att i de fall belastningen är av liten betydelse kompensation skall inkluderas i tullskyddet medan frågan om kompensation i övriga fall får lösas inom ramen för det arbete som bedrivs av RÅK. Kollegiet delar utredningens uppfattning på denna punkt. Däremot ställer kollegiet sig starkt tveksamt till förslaget om en *provisorisk* tillämpning av råvarukostnadsutjämning för vissa produkter innehållande socker. Ett ställningstagande till frågan om prisreglerande åtgärder för här aktuella produkter bör enligt kollegiet tas först när RÅK:s utredning föreligger eftersom det i RÅK:s utredningsuppdrag ingår att kartlägga vilka livsmedelsindustriprodukter och råvaror som bör omfattas av prisutjämning. RÅK avser enligt vad kollegiet erfarit ha sin utredning klar före den 1 juli i år. Den eventuella tidsvinst som skulle uppnås genom att man i avvaktan på RÅK:s utredning provisoriskt genomför en råvarukostnadsutjämning blir således tämligen liten och uppväger ej enligt kollegiets uppfattning de förhållingsmässiga komplikationer som sannolikt kommer att uppstå vid frågans behandling i GATT och som även kan innebära nackdelar tidsmässigt sett.

Beträffande GATT-behandlingen gäller att för flertalet av de positioner

för vilka föreliggande utredning föreslår råvarukostnadsutjämning har tullarna bundits vid vissa nivåer. I de fall där dessa bindningar måste brytas och omförhandlas kommer dessa omförhandlingar att onödigtvis kompliceras om storleken på det totala gränsskyddet ej kan uppskattas. Situationen kan härvid te sig olika för olika varuslag men det kan ej bortses från att förhandlingsmässiga komplikationer lätt uppstår om man redan före förhandlingarna bundit sig för en viss lösning innan en totalbedömning gjorts av vilket gränsskydd man vill uppnå och hur detta skall vara utformat.

Med hänsyn till vad som anförts anser kollegiet att man bör avvakta med överföringen till jordbruksregleringen av ifrågavarande produkter och därmed också fastställandet av de slutliga tullsatserna (såväl de nya värdetullarna som de föreslagna tullfriheterna) – till dess RÅK närmare prövat behovet av prisutjämningsåtgärder inom detta område. I avvaktan härpå bör nuvarande gränsskydd bibehållas.

Vad gäller behovet av ändrat gränsskydd till den del som ej avser kompensation för den råvarukostnadsbelastning som uppkommer till följd av att jordbruksprisreglerade råvaror ingår bör förutom råvarutullbelastningen även här den rådande konkurrenssituationen för berörd industri i första hand beaktas. Kollegiet får härvid erinra om att utredningen funnit att de beslutade höjningarna av tullarna på råvarorna mestadels torde få en begränsad återverkan.

Stockholms handelskammare anser att det är olyckligt att RÅK:s och trädgårdsnäringsutredningens arbete inte helt kunnat bedrivas i ett sammanhang. Det är därför enligt handelskammaren inte möjligt att nu fullständigt analysera effekten av trädgårdsnäringsutredningens förslag. Eftersom en hel del av de nu gällande viktullarna är bundna i GATT torde emellertid de nya tullsatserna och eventuella rörliga avgifter inte kunna sättas i kraft förrän omförhandlingar skett enligt GATT:s artikel XXVIII. Enligt vad Handelskammaren kan förstå torde det vidare kunna befaras att omförhandlingarna kommer att dra ut på tiden, bl. a. av den anledningen att RÅK:s betänkande rimligen måste ligga till grund för eventuellt erforderliga svenska erbjudanden om återbindningar av de nya tullarna och avgifterna.

Sveriges frukt- och grönsaksdistributörens förening anser att frågor rörande industrins råvarukompensation bör handläggas inom den för dessa frågor tillsatta, särskilda utredningen, RÅK, och anstå i avvaktan på definitivt ställningstagande, sedan denna utredning framlagt sina överväganden och går därför inte närmare in på dessa spörsmål. Föreningen anför vidare.

Någon anledning att nu vidta åtgärder för att överföra vissa varupositioner till jordbruksregleringen föreligger inte enligt vår uppfattning. Frågan om en eventuell sådan åtgärd anser vi inte mer brådskande än att RÅK:s utredning och förslag kan avvaktas. Vidare kommer sannolikt nödvändiga omförhandlingar i GATT att kräva sådan tid, att provisoriska åtgärder i praktiken skulle innebära ett ganska ringa tidigareläggande i

förhållande till definitiva beslut i råvarukostnadsutjämningsfrågan i anslutning till RÅK:s överväganden.

ICA-förbundet konstaterar med beklagande att Trädgårdsnäringsutredningen och RÅK:s arbete inte kunnat samordnas. Förbundet anser detta vara mycket olyckligt då faktiska uppgifter om det kommande totala gränsskyddet är av största vikt för en helhetsbedömning av tänkbara effekter av föreslagna åtgärder. Förbundet anför vidare.

I princip anser vi det riktigt att vid import av färdiga produkter, hänsyn tas till avgifterna för de i produkterna ingående råvarorna. Detta möjliggör för svenska odlare och fabrikanter att kunna konkurrera med import på lika villkor.

En förutsättning för att sockerkompensationsavgift skall komma i fråga måste vara att produktion av den färdiga produkten förekommer i Sverige. Så sker t. ex. ej av fruktkonserver av olika slag, t. ex. ananas, aprikoser, persikor, päron och fruktcocktail. Med undantag av päron, varken odlas eller packas dessa frukter i Sverige.

Vi anser att fruktkonserver helt skall fritagas från avgift.

Sammanfattningsvis vill vi bestämt avvisa tanken på att besluta om förslag till nya tullar innan RÅK:s arbete föreligger som delunderlag för bedömning av det totala gränsskyddet.

Landsorganisationen i Sverige avstyrker utredningens förslag att vissa varuslag nu skall överföras till jordbruksprisregleringen. Enligt organisationens mening bör kommittén för industrins råvarukostnadsutjämnning först pröva och ta ställning till denna fråga.

3 Synpunkter beträffande tullskyddets utformning och nivå

Föreningen svenska konservtillverkare konstaterar att tullskyddet för varor i kap. 20 allvarligt urholkats under de senaste 25 åren och nu lämnar industrin i stort sett utan egentligt skydd. I många fall räcker tullen inte ens till för att kompensera för tullbelastningen på använda jordbruksråvaror. I yttrandet säger föreningen.

Den ovan påtalade situationen har medverkat till en rad omställningar och nedläggning av tillverkningar inom det aktuella varuområdet. En koncentration har skett. Att produktionen inte ytterligare slagits ut av en växande import får tillskrivas sådana faktorer som

att smaken ofta är nationellt inriktad;

att det tar en lång tid innan utländska konkurrenter anpassar sin tillverkning till svensk smak;

att de svenska företagen hittills bedrivit en framgångsrik marknadsföring och har väl inarbetade kvalitetsnamn.

All erfarenhet under 70-talet har emellertid lärt, att fördelar för inhemsk industri mycket snabbt kan vägas upp av andra ekonomiska realiteter. Till de senare hör ett negativt tullskydd.

En motsvarande situation har för övrigt redan inträffat inom det aktuella varuområdet, för sådan saft som i tulltaxan hänföres till 21.07. Importen från Norge växte starkt i början av 70-talet genom att gränsskyddet inte kompenenserade för ökad tullbelastning på råvaran socker. Statsmakterna reagerade positivt på industrins framställning om införande av en rörlig införelavgift på socker i saft hänförlig till 21.07. Importen har anpassats därefter.

Tillvägagångssättet för saft i 21.07 kan ses som ett precedensfall för en motsvarande utformning av tullskyddet för varor i kap. 20.

I det förberedande utredningsarbetet till trädgårdsnäringsutredningens betänkande – i en särskild arbetsgrupp gemensam med RÅK – har anförts att eftersom ingen avsevärd inbrytning av import skett på den svenska marknaden, så har industrin inte visat att behov av ett ändrat gränsskydd föreligger. Det är en argumentation som FSK mött även hos företrädare för vissa statliga myndigheter. Följande invändningar kan riktas häremot:

- För det *första* må framhållas att förändringar av konkurrenssituationen inom hela det industriella området numera sker mycket snabbare än tidigare. Belysande är vad som skett under 70-talet med svenska basindustrier. Det är felaktigt för att inte säga naivt att tro, att inte motsvarande förändringar kan ske för varor i kap. 20 när utgångsläget visar sådan brist i konkurrensneutralitet som nu är fallet genom en omfattande negativ tullbelastning.
- För det *andra* är det väsentligt att söka förebygga att en krissituation uppstår genom att tullskyddet anpassas, innan de svenska företagens konkurrenskraft urholkats till följd av stora importinbrytningar.
- För det *tredje* önskar industrin och föreslår trädgårdsnäringsutredningen inte några mer långtgående åtgärder på tullsidan än vad som i det stora hela redan gäller i Sverige för livsmedelsprodukter i övrigt.
- För det *fjärde* är det inte möjligt att mäta ett branschens "behov" av tullskydd, i synnerhet inte med den tidspress som trädgårdsnäringsutredningen haft att handlägga detta ärende. I alla händelser vänder sig FSK bestämt mot den mätmetoden, att en industrins konkurrenskraft skall ha försämrats – t. ex. som varvens – innan staten är beredd att ingripa. Åtgärder vid en så sen tidpunkt är väsentligt kostsammare för samhället än förebyggande åtgärder. Det ter sig som både väl övervägt och en gård av skälighet att ge den aktuella näringsgrenen motsvarande betingelser i fråga om gränsskydd som gäller för flertalet andra livsmedelsprodukter.

I ett särskilt yttrande till trädgårdsnäringsutredningens betänkande av ledamoten Erik Brandt har redovisats synpunkter beträffande de principer som bör ligga till grund för tullskyddet för kap. 20. Det förslag till utformning av tullskyddet som framlagts av trädgårdsnäringsutredningen tillgodoser enligt föreningen flertalet av de krav som framförts i yttrandet även om nivån på det föreslagna tullskyddet i vissa fall kan anses väl låg – och i något fall (20.07) för hög.

Sveriges grossistförbund instämmer till alla delar i de synpunkter som framförts av Holger Nyström i dennes särskilda yttrande. Förbundet uttalar bl. a.

Parallellt med trädgårdsnäringsutredningens arbete med tullkapitel 20 har kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning – RÅK – utrett

behovet av råvarukompensation för industrin. Då flera produkter inom tullkapitel 20 behandlas inom bägge utredningarna är det enligt vår mening angeläget att ett gemensamt förslag utarbetas. Ett sådant förslag skulle dels möjliggöra en bättre helhetsbedömning över hur importkonkurrensen kommer att påverkas, dels ge konsumenten en bättre chans att överblicka hur priserna framgent kan komma att påverkas.

Beträffande åtskilliga tullpositioner ställer vi oss frågande till på vilket sätt tullsatserna framräknats. Redovisning saknas sålunda över hur man gått till väga vid uträkningen av dessa. Då många företag torde komma att ställas inför stora problem med anledning av de föreslagna tullarna, bör det enligt vår mening vara en självklarhet att man noga redovisar tillvägagångssättet.

— — —

Vi vill ytterligare understryka vad Holger Nyström i sitt särskilda yttrande påpekar, nämligen

”För flera viktiga varuslag föreligger en situation där antingen finns endast en svensk producent eller en svensk tillverkare har en marknadsdominerande ställning. Med hänsyn härtill är det från allmänna synpunkter angeläget att importen inte försvåras så att en nödvändig konkurrens omöjliggörs.”

Vidare bör understrykas vad Nyström säger om importkonkurrensen:

”Beträffande ett flertal för konsumenten väsentliga tullpositioner föreligger inte någon besvärande importkonkurrens och ej heller finns några tecken på att en sådan är att förvänta. Tvärtom är, som framgår av utredningen, importandelen ofta mycket liten jämfört med vad som gäller svensk konsumentproduktions konkurrensförhållanden i allmänhet trots att gränsskyddet ej sällan kan anses moderat. En ökad importkonkurrens skulle från konsumentens synpunkt vara önskvärd beträffande åtskilliga positioner med hänsyn till en ofullständig inhemsk konkurrens”

— — —

Trädgårdsnäringsutredningen har i sitt arbete eftersträvat en rimlig balans mellan producent- och konsumentintressena. Man har i utredningens slutgiltiga förslag dock svårt att hitta tullpositioner där producentintressena fått ge vika för konsumentintressena. I de fall då konsumentintressena lämnats prioritet har det gällt situationer där de svenska producentintressena inte kunnat skadas, dvs. för sådana varor, som inte odlas och vidareförädlas i landet.

Enligt vår mening torde — om utredningens förslag till alla delar genomföres — konsumentens valmöjligheter inom flera varuområden komma att avsevärt beskäras. Likaså torde det vara ostridigt att konsumentpriserna kraftigt kommer att påverkas — ett förhållande som enligt vår mening bort redovisas i utredningen.

Sammanfattningsvis vill vi betona följande synpunkter, vilka vi anser vara av avgörande betydelse vid utformningen av de föreslagna tullarna inom tullkapitel 20.

Det synes oss synnerligen angeläget att i berörda fall inte framlägga förslag till tullar utan kännedom om RÅK:s slutliga ställningstagande. Det är ju dock ytterst det totala gränsskyddets nivå som blir avgörande och som skall jämföras med nuvarande tullar. Dessutom skulle ett sådant förfarande också strida mot tankarna i det ursprungliga utredningsuppdraget.

— En fullständig beskrivning av tillvägagångssättet vid beräkningen av de nya tulltaxorna bör redovisas.

– Det framlagda förslaget kan leda till att den ur konsument synpunkt önskvärda konkurrensen vad beträffar åtskilliga varuslag inom tullkapitel 20 kraftigt reduceras vilket i sin tur kan komma att föranleda onödigt förhöjda konsumentpriser. Ökad uppmärksamhet måste därför enligt vår mening ägnas denna omständighet.

Sveriges frukt- och grönsaksdistributörers förening hänvisar till och instämmer i det särskilda yttrande, som avgivits av experten i Trädgårdsnäringsutredningen Holger Nyström och som är fogat till utredningens promemoria. Föreningen, som också hänvisar till de särskilda remissyttranden som avges av ICA Aktiebolag, Kooperativa Förbundet och Sveriges Grossistförbund, anför.

Vi vill särskilt understryka vikten av att återhållsamhet iakttas vid utmätning av tullskydd, som ju är en form av samhällsskydd till berörda industrier. Kostnaderna för detta stöd bärs i sista hand av konsumenterna, som drabbas av de ökade priser som tullarna medför. I dagens situation är det en av samhällets främsta uppgifter att bekämpa inflationen och det är därför synnerligen angeläget att iaktta försiktighet i fråga om tullhöjningar, som kan verka inflationsdrivande. Eftersom det bl. a. av Industriverkets utredningar och även av de ekonomiska resultatredovisningar för olika livsmedelsindustriföretag, som lämnats i dagspressen, inte kan utläsas, att berörd del av svensk livsmedelsindustri i stort sett skulle kämpa med några svårigheter på grund av utländsk konkurrens, finns det enligt vår uppfattning inte någon anledning att genomföra tullhöjningar annat än där så motiveras av ökade tullar för frukt, bär och grönsaker.

Kooperativa förbundet framhåller med utgångspunkt från att KF främst företräder konsumentintresset att det är KF:s principiella uppfattning att eventuella tullhöjningar bör begränsas så mycket som möjligt. Förbundet anför i denna del följande:

Även från "näringslivssynpunkt" får KF framhålla att tullskyddet bör begränsas och endast innefatta ett begränsat manufaktureringsskydd och då främst av hänsyn bl. a. till vårt höga löneläge, eventuella beredskapsynpunkter m. m. En viss anpassning till motsvarande förhållanden i EG kan således godtas eftersom tullskyddsnivån för dessa varor är avsevärt högre där. Hänsyn måste också tas till att riksdagsbeslut om något höjda tullar på trädgårdsråvaror i kap. 7 och 8 sätts i kraft. I den slutliga avvägningen anser KF att den största vikten måste fästas vid de långsiktiga konsumentintressena, vilket bl. a. innebär att konsumentprishöjningar begränsas och att bl. a. sysselsättningsaspekter beaktas. Med hänvisning till det ovan anförda anser KF att utredningens förslag till tullhöjningar för flera varor är onödigt stora (gurkor, rödbetor, konservärter, svamp etc.). Det är bra att man för andra varor (som t. ex. oliver och kaporis) föreslagit tullfrihet. För flera andra varor föreslås oförändrat tullskydd.

Statens pris- och kartellnämnd tillstyrker utredningens förslag till tullfrihet för sådana produkter som inte tillverkas inom landet. Detta bör verka sänkande på konsumentpriserna. Nämnden anför.

I andra fall finner nämnden att utredningen, som ett led i en strävan att skydda den inhemska produktionen, föreslår tullhöjningar även på produkter som importeras i endast begränsad omfattning. Vid en förhöjd avgiftsnivå finns det risk för att den konkurrerande importen slås ut, vilket bl. a. skulle leda till en försvagad konkurrens och minska konsumenternas valmöjligheter. En rätt avvägd tullnivå är särskilt viktig inom sådana produktområden, där den inhemska tillverkningen är koncentrerad till ett enda företag. Denna situation gäller exempelvis för inläggningar av gurka respektive rödbetor.

Sammanfattningsvis anser nämnden att utredningens nu framlagda förslag till ändrat tullskydd i alltför liten utsträckning beaktar konsumenternas intresse av valfrihet och så låga priser som möjligt. Tullhöjningar som skydd för inhemska produktion bör i görligaste mån undvikas främst på produktområden, där importen är begränsad, eller där den inhemska produktionen är koncentrerad till ett enda företag.

Statens industriverk säger sig inte ha haft möjlighet att göra någon mer ingående bedömning av förslaget tekniskdel och inte heller av dess konsekvenser för producent- och avnämarsida. I princip finner dock verket inget att erinra mot utredningens förslag vad gäller teknikdelen. Beträffande konsekvenserna för eller påverkan på olika intressenter av de föreslagna skyddsnivåerna anför verket att dessa behandlas mycket summariskt av utredningen samt att det inte varit möjligt för industriverket att med utgångspunkt från utredningens förslag och dess redovisade överväganden bedöma dessa aspekter. Verket avstår därför att ta ställning till de föreslagna skyddsnivåerna.

Kommerskollegium framhåller i sitt yttrande att en bedömning av det befogade i ett ändrat gränsskydd för produkter hänförliga till kap. 20 enligt kollegiets mening i första hand bör baseras på en utredning om det faktiska skyddsbehovet för industrin i fråga. Härvid bör såsom utredningen framhållit även konsumentintressena beaktas. Kollegiet anför.

Gränsskyddet för här aktuella produkter kan, som framgår av utredningens förslag i princip delas upp i tre komponenter, varav den *ena* utgörs av manufaktureringsskyddet för den inhemska industrin, den *andra* av tullbelastningen av i produkterna ingående råvaror och den *tredje* av belastningen av i produkterna ingående jordbruksreglerade råvaror. I det av trädgårdsnäringsutredningen framlagda förslaget redovisas dock för de olika varuslagen ej närmare storleken av de olika komponenterna. Ej heller redovisas som regel i utredningen några andra uppgifter som styrker det faktiska behovet av att vidta uppjusteringar av det nuvarande gränsskyddet. Däremot har den särskilda arbetsgruppen med representanter från trädgårdsnäringsutredningen och RÅK i en till gruppens förslag fogad bilaga för ett antal livsmedelsprodukter redovisat tull- och avgiftsbelastningen för i produkterna ingående råvaror.

Generalullstyrelsen säger sig inte ha något att erinra mot övergången till värdetullar och anser sig inte ha anledning att ta ställning till det föreslagna

gräusskyddets höjd. Styrelsen påpekar dock att det föreslagna systemet med tullar i kombination med rörliga införselavgifter förorsakar merarbete för såväl importörer som tullmyndigheter jämfört med nuvarande viktullar.

3.1 Ätbara frukter m. m.

3.1.1 Tulltaxenr 08.10 (frysta frukter, utan tillsats av socker)

Lantbrukarnas riksförbund har ingen erinran mot utredningens förslag i denna del.

Trädgårdsnäringens riksförbund ställer sig positivt till utredningens förslag att snarast utreda möjligheterna att i ökad utsträckning använda svenska jordgubbar för industriändamål. Förbundet anför vidare.

Den svenska industrins behov av jordgubbar som råvara till mos, sylt, marmelad m. m. och för försäljning som frysta importerar under rubricerade nummer samt under nummer 20.03. Den försämring av tullskyddet som här skett har medfört att den tidigare inte obetydliga avsättningen av svenska bär härför har kraftigt reducerats. I ökad utsträckning har dessa kvantiteter därför fått söka sig ut på färskmarknaden.

Produktionen av jordgubbar totalt i landet har ökat drastiskt under 70-talet. Detta har medfört att betydande marknadsöverskott uppstår varje säsong. Tillräckliga alternativa avsättningsmöjligheter erbjuds inte. Förbundet anser att en förstärkning av det nuvarande tullskyddet gör det fullt möjligt att återta och utveckla en marknad för industrin.

De fördelar som kan uppnås genom en tryggad industriavsättning är förutom en direkt höjning av kvaliteten på färskmarknaden även en kvalitativt bättre beredd produkt. Det torde vara ovedersägligt att svensk råvara är kvalitativt bättre än varje importerad sådan. Industriavsättningen medverkar som inledningsvis framhållits till ett bättre och stabilare lönsamhetsläge för odlingen.

Utredningen föreslår att tullen tills vidare skall sättas på 11 %. Förbundet vill framhålla att detta i sig innebär att tullen för 08.10.100 skulle bli lägre än vad utredningen föreslagit vid prövning av kapitlen 6, 7 och 8. En värdetull, beräknad efter samma principer som då (genomsnittlig incidens 1975–77), skulle bli ca 14 %. Detta menar förbundet också bättre överensstämmer med tullen på färska jordgubbar (15 %).

Sveriges industriförbund anför i denna del.

Enligt vad förbundet inhämtat efterfrågar industrin huvudsakligen snop-pade jordgubbar, vilka de svenska odlarna inte kan leverera. För safttillverkning erfordras en typ av jordgubbar som knappast odlas i Sverige.

Industriförbundet hemställer att den föreslagna utredningen snarast kommer till stånd och helst avslutas under 1980. Förbundet utgår från att berörd industri blir representerad i utredningen. I avvaktan på resultatet av densamma bör nuvarande tull – 50 öre/kg – tillämpas. Om utredningen skulle finna att industrins behov av råvara inte till väsentlig del kan tillgodoses av inhemsk odling bör tullfrihet införas. I motsatt fall kan den föreslagna värdetullen om 11 % accepteras.

Kommerskollegium har ingen erinran mot att den föreslagna utredningen kommer till stånd men skulle föredra att den nuvarande viktullen bibehålles i avvaktan på resultatet av utredningen. Kollegiet vill dock inte direkt motsätta sig förslaget om en övergång till en värdetull redan nu men förutsätter i så fall att tullskyddet omprövas i ljuset av det resultat som utredningen kommit fram till.

Skånes handelskammare uttalar i denna del följande.

Utredningen föreslår att möjligheterna för svensk livsmedelsindustri att använda inom Sverige producerade jordgubbar bör utredas i särskild ordning. Handelskammaren tillstyrker att en sådan utredning kommer till stånd och förordar att den får i uppdrag att arbeta skyndsamt. I avvaktan på resultatet av en sådan utredning föreslås att den nuvarande viktullen 50 kronor/100 kg bibehålles. Handelskammaren avstyrker således utredningens förslag om att tills vidare införa en värdetull som ersättning för den nuvarande viktullen.

Stockholms handelskammare erinrar om att utredningens förslag i fråga om tullen för frysta jordgubbar utan socker skiljer sig avsevärt från utredningens förslag i delbetänkandet SOU 1978: 51 (viktull om 75 kronor per 100 kg eller alternativt värdetull om 18%). Enligt Handelskammarens uppfattning finns det för närvarande inget skäl att höja tullen för denna vara. Utredningen synes vara av samma uppfattning, trots att man stannat för en tullsats som ligger något över 1978 års importincidens.

Föreningen svenska konservtillverkare hänvisar till vad Industriförbundet anför angående önskvärldheten av att den föreslagna utredningen angående möjligheterna för svensk livsmedelsindustri att använda inom Sverige producerade jordgubbar snarast kommer till stånd. I avvaktan på resultatet av densamma bör enligt Industriförbundet nuvarande tull om 50 öre/kg tillämpas.

3.2 Tulltaxenr 20.01 och 20.02 (beredningar av köksväxter, frukter m. m.)

3.2.1 Tulltaxenr 20.01 (köksväxter och frukter, beredda eller konserverade med ättika eller ättiksyra)

Kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning har inget att erinra mot trädgårdsnäringsutredningens förslag att i tullskyddet för tulltaxenr 20.01 även inkluderas kompensation för fördyringen av jordbruksprisreglerade råvaror.

Sveriges industriförbund anser att de föreslagna tullarna kan accepteras.

Sveriges frukt- och grönsaksdistributörers förening instämmer i experter Holger Nyströms förslag om en tullsats på 8% för beredda eller konserverade gurkor, rödbetor och andra köksväxter.

Statens jordbruksnämnd anför i sitt yttrande.

Utredningen konstaterar att industrins behov av råvara f. n. huvudsakligen täcks av en inhemsk produktion samt att importen av de breda varorna är obetydlig. Möjlig framtida lågprisimport motiverar dock enligt utredningen höjningar av tullnivåerna i föreslagen omfattning. Nämnden delar inte denna uppfattning till fullo. De förhållanden som påpekats talar snarare för en viss återhållsamhet när det gäller tullhöjningar, vilket f. ö. även understrukits av experten Holger Nyström i dennes särskilda yttrande. Nämnden anser att tullarna för här berörda varor bör kunna sättas något lägre än vad utredningen föreslagit, vilket ändå innebär överskridanden av gällande GATT-bindningar.

Kommerskollegium vill med hänsyn till den ändrade tullbelastningen för ingående råvaror inte motsätta sig en viss höjning av tullskyddet men föreslår med hänsyn till konkurrensläget och med beaktande av gällande GATT-bindningar att tullen sätts till 8%. Härvid har kollegiet tagit hänsyn till belastningen av i produkterna ingående råvaror samt beaktat att industrin dessutom ges ett för produkterna genomsnittligt sett rimligt nettotullskydd.

Stockholms handelskammare konstaterar i sitt yttrande följande.

När det gäller produkter hänförliga till tulltaxenummer 20.01 innebär förslaget tullfrihet för vissa varuslag och en kraftig förstärkning av tullskyddet för beredda eller konserverade gurkor, rödbetor, köksväxtblandningar, rödkål m. m. Handelskammaren har inget att invända mot tullfrihet för varuslag som inte produceras här i landet. Som motiv för tullhöjningarna kan antas föreligga en befarad ökad lågprisimport. Den nuvarande importen av ifrågavarande produkter torde inte kunna anses hota svensk industri. Det föreligger därför enligt kammarens mening inte i nuläget motiv för tullhöjningar i den utsträckning som utredningen har föreslagit. Härvid får också beaktas att gällande viktullar för varor hänförliga till tulltaxenummer 20.01 delvis är bundna i GATT och att avvikelser från importincidenserna kommer att mötas av kompensationskrav från berörda GATT-länder i samband med omförhandlingarna.

3.2.1.1 Gurkor (20.01.151)

Lantbrukarnas riksförbund instämmer i utredningens förslag om 15% tull med hänsyn till odlingens regionalpolitiska betydelse i Halland, Blekinge, Kalmar län och Gotland.

Kooperativa förbundet anser att utredningens förslag om en värdetull på 15% jämfört med en nuvarande genomsnittlig incidens på 7% och från östlänternas 11% är obefogat, bl. a. därför att importvärdet 1978 endast var ca 4% av den svenska produktionen. En kompletterande råvaruimport av färsk gurka behövs dock regelbundet för konservindustrins produktion för att utjämna svängningar i tillförseln under produktionssäsongen för att få full sysselsättning och jämn produktion i industrin. Lönsamheten för den svenska industrin är dessutom redan idag tillfredsställande för hithörande varor.

3.2.1.2 Rödbetor (20.01.152)

Lantbrukarnas riksförbund anser att den av riksdagen beslutade tullen på färska rödbetor på 5% sannolikt är för låg. För att bibehålla odling och industriproduktion inom landet är därför utredningens förslag om 12% tull på inlagda rödbetor befogat.

Kooperativa förbundet framhåller i sitt yttrande att förbundet anser den föreslagna tullhöjningen onödig bl. a. därför att importvärdet är en så liten del av hela produktionen.

3.2.2 Tulltaxenr 20.02 (köksväxter, beredda eller konserverade på annat sätt än med ättika eller ättikspirit)

Statens jordbruksnämnd anför i sitt yttrande följande.

Tullhöjningar har även föreslagits för konserverade ärtor, svampar och tryffel samt "andra" köksväxter (tulltaxenr 20.02). Tullnivån för ärtor höjs från 10% till 12% i de fall råvaran inte är jordbruksprisreglerad (om så är fallet föreslås produkten överförd till jordbruksprisregleringen med tullfrihet). Tullen för frysta ärtor (tulltaxenr 07.02) har av riksdagen höjts till 16%, vilket enligt utredningen motiverar höjningen för konserverade ärtor. Även för konserverade bönor som är baserade på prisreglerad råvara hänförlig till tulltaxenr 07.05 föreslås en överföring till jordbruksprisregleringen med tullfrihet. Nämnden tillstyrker förslaget för konserverade ärtor och bönor.

Tillverkningen av svampkonserver i Sverige har under en följd av år utsatts för hård konkurrens genom import från Ostasien av lågpriskarakter. Utredningen pekar på att stora prisskillnader föreligger mellan inhemska och importerade konserver och att en ökning av denna skillnad kan få allvarliga konsekvenser för den svenska produktionen. Tullhöjning har därför föreslagits från 11% till 15%. Nämnden har funnit ändringen rimlig.

Till positionen "andra" köksväxter (20.02) hänförs bl. a. grönsaksblandningar. För att undvika snedvridning i konkurrensförhållandet med råvarorna har föreslagits en dryg fördubbling av tullen, nämligen från 5% till 12%. Nämnden har funnit höjningen något i överkant men med hänsyn till föreslagna tullnivåer likväl acceptabel.

Kommerskollegium anför rörande utredningens förslag i denna del följande.

F. n. utgår en tull om 20 öre/kg för konserverade ärtor, bönor och andra köksväxter och 65 öre/kg för konserverad svamp. Tullarna är bundna i GATT vid utgående nivåer varvid för konserverad svamp i detaljhandelsförpackningar finns en alternativ bindning vid 13%.

Vad gäller konserverade ärtor, bönor och andra köksväxter tyder enligt kollegiets mening de senaste årens produktions- och importutveckling ej på att det skulle föreligga något behov av att höja nuvarande tullnivåer om 10, 8 resp. 5% för här berörda produkter. För oförändrade tullnivåer talar även det förhållandet att de nuvarande tullarna är bundna i GATT. Av utredningens förslag framgår det emellertid att av tulltekniska skäl tullarna för konserver av ärtor och andra köksväxter bör vara desamma. Mot

denna bakgrund samt med beaktande av GATT-bindningarna föreslår kollegiet därför att samtliga här aktuella produkter åsätts en värdetull om 8%. Denna innebär för konserverade ärter visserligen ett något lägre tullskydd än för närvarande. Härvid bör dock beaktas att konserverade ärter synes ha fått en något minskad råvarutullbelastning på grund av de på trädgårdsområdet företagna tulländringarna.

Vad gäller konserverad svamp har utredningen pekat på att det föreligger stora prisskillnader mellan inhemska och importerade produkter. Importen av dessa produkter ställd i relation till den inhemska produktionen är dessutom av betydande omfattning. Med hänsyn härtill samt med beaktande av rådande råvarukostnadsbelastning finner kollegiet en höjning av tullskyddet vara berättigad men anser att tullen bör uppgå till högst 13%. Detta skulle betyda att någon brytning av GATT-bindningen ej skulle behöva göras för de svampkonserver där en alternativ bindning vid 13% föreligger.

När det gäller förslaget att överföra vissa produkter under 20.02 till jordbruksregleringen vill kollegiet inte motsätta sig detta. Genom en sådan åtgärd skulle därvid dessa produkter jämsställas med potatisprodukterna inom samma tulltaxenummer. Kollegiet vill emellertid peka på de komplikationer som förevarande GATT-bindningar utgör.

Sveriges industriförbund anför i sitt yttrande att vad gäller konserverade ärter och bönor som inte är baserade på jordbruksprisreglerade råvaror finns enligt förbundets mening skäl som talar för att dessa beläggs med samma tull som motsvarande frysta produkter – dvs. 16%. Förbundet vill emellertid föreslå att båda varuslagen beläggs med en tull om 12%.

För övriga till detta tulltaxenr hänförliga varuslag kan enligt förbundet de föreslagna tullarna accepteras.

3.2.2.1 Ärtor (20.02.100)

Lantbrukarnas riksförbund erinrar om att riksdagen för frysta ärter har beslutat om en tull på 16%. Tullen för konserverade ärter bör ligga på samma nivå. Motivet härför är enligt förbundet att vid produktion av ärter för frysning framkommer alltid partier som inte är lämpliga för frysning men utmärkta till konservering. För att vara konkurrenskraftig måste därför svensk odling och industri ha möjlighet att producera även konserverade ärter. Den möjligheten säkras endast om konserv- och frysarter har samma tull – 16%. LRF instämmer i att ärter, som – i motsats till frys- och konservärterna som skördas färska – skördats mogna och därmed är att betrakta som jordbruksråvara, skall beläggas med införselavgift i likhet med gula matärter och alltså ges tullfrihet.

Svenska lantarbetarförbundet instämmer i det särskilda yttrande som avgivits av experten Herbert Lööv med yrkande på att tullen fastställs till 16%, som är lika med förslaget till tull för frysta ärter.

Kooperativa förbundet anser inte att det finns något behov av att höja tullen på konserverade ärter och anför.

En höjning av tullen för konserverade ärter skulle varken vara till fördel för odlingen eller för konsumenterna. Om man anser att skyddet för djupfrysta och konserverade ärter bör vara ungefär lika högt anser KF att tullen på frysta ärter skulle sänkas. Det förekommer en betydande export av frysta ärter, medan den totala importen av ärter endast var 5 % av den inhemska produktionen.

Sveriges frukt- och grönsaksdistributörers förening instämmer i exper-ten Holger Nyströms förslag om en tull på 8 % på konserverade ärter.

3.2.2.2 Bönor (20.02.200)

Lantbrukarnas riksförbund delar utredningens uppfattning att bönor som inte saluförs i baljorna t. ex. bakade vita bönor hänförs till jordbruksregleringen. Förbundet anför.

För konserverade bönor i baljor, t. ex. brytbönor och haricots vertsföreslår utredningen en tull av 8 %. Som en följd av hård importkonkurrens har vi i Sverige sedan 1973 endast produktion av frysta bönor, i huvudsak brytbönor. Importen av konserverade bönor sker från Sydostasien till låga priser och är snabbt ökande. Den av utredningen föreslagna tullen kan f. n. accepteras, men om en ökad import visar sig skapa problem för svensk grönsaksodling bör frågan om tullhöjning aktualiseras.

Trädgårdsnäringens riksförbund delar utredningens uppfattning att bönor som inte saluförs i baljorna hänförs till jordbruksregleringen. Härigenom bör de vita bönona kunna få ett gränsskydd, som motsvarar det som de bruna bönona har.

För konserverade bönor i baljor, t. ex. brytbönor och haricots vertsföreslår utredningen en tull av 8 %. Denna tull kan f. n. enligt förbundet accepteras, men om en ökad import visar sig skapa problem för svensk grönsaksodling, bör frågan om tullhöjning aktualiseras.

Skånes handelskammare anser att importen av konserverade bönor i hög grad utgörs av lågprisimport från öststaterna och Kina och utgör ett konsumtionsalternativ till svensktillverkade djupfrysta eller på annat sätt konserverade grönsaker. Det kan enligt handelskammaren ifrågasättas om tullsatsen inte bör sättas något högre än till 8 %, som utredningen föreslår.

Sveriges frukt- och grönsaksdistributörers förening instämmer i exper-ten Holger Nyströms förslag om tullfrihet för haricots vertsf, brytbönor och liknande samt för vita bönor i konserv.

Kooperativa förbundet anser när det gäller tullen på produkter av vita bönor (såsom burkkonserver etc.) att denna bör vara så låg som möjligt eftersom någon svensk odling inte förekommer av vita bönor och det endast finns ett begränsat substitutionssamband mellan bruna och vita bönor. Förbundet anför.

Utredningen föreslår att båda produkterna förs till jordbruksprisregleringen och ges tullfrihet men att en lägsta importavgift på 8 % åsätts för vita bönor. Torkade bruna och vita bönor ingår nu i jordbruksprisregleringen, trots att någon odling av vita bönor ej förekommer i Sverige. KF anser därför inte att burkkonserver av vita bönor bör föras till jordbruksprisregleringen och att nuvarande tull på 20 kr./100 kg sänks eller ev. bibehålls för produkter av vita bönor.

Impod anför i sitt yttrande följande.

Bönor tillhör de produkter som kan ha en potential från u-länderna utan att på något sätt konkurrera med existerande svensk produktion. Här föreslås två typer av gränsskydd, nämligen dels överföring till jordbruksprisregleringen, varigenom vissa typiska u-landsprodukter drabbas av högre priser, dels en höjning av tullen för vita bönor. Båda förslagen avstyrkes med hänsyn till konsekvenserna för u-landsimporten.

Scandistor AB uttalar att vita bönor inte odlas i landet varför det ur odlarsynpunkt inte kan vara motiverat med ett tullskydd för att indirekt stödja inhemsk produktion. I yttrandet sägs vidare.

Konsumtionen av vita bönor på burk visar idag en mycket positiv utveckling. Produkten är näringsriktig och billig och en förändring av tullsats till värdetull i stället för viktull torde snart leda till en prishöjning av produkten, vilket måste anses vara emot samhällets och konsumentens intressen. En prishöjning från producentled måste betraktas som en realitet med den inflationstakt som råder världen över.

En i procent värdebaserad tullsats påverkar då direkt konsumentpriset. Som bekant använder efterföljande handelsled pålägg i procent (eg. marginal i procent).

Erfarenhetsmässigt tror vi oss också veta att en tullsats per kg vara är mindre diskriminerande mot mindre och medelstora importörer genom att de stora köparna genom förhandlingar får bättre priser och därigenom en lägre faktisk tullkostnad per burk eller kg.

3.2.2.3 Svampar och tryffel (20.02.300)

Lantbrukarnas riksförbund delar utredningens uppfattning att svampar bör ges en tull på 15 % medan tryffel ges tullfrihet.

Sveriges frukt- och grönsaksdistributörens förening instämmer i experten Holger Nyströms förslag om en tull på 12 % på svampar.

Stockholms handelskammare ifrågasätter om det finns skäl för en höjning av tullnivån för svampkonserver och anför.

Beträffande svampkonserver hänförliga till nr 20.02 i tulltaxan har utredningen föreslagit en värdetull som ligger betydligt över 1978 års importincidens för att motverka en ökning av prisskillnaden mellan inhemsk och importerad konserv. Värdetullar är till karaktären inte särskilt effektiva som skydd mot lågprisimport.

Kooperativa förbundet framhåller i sitt yttrande att importen av champinjoner täcker ca 93 % av konsumtionen, medan svensk produktion mest omfattar specialprodukter. KF anser därför att tullen inte bör höjas.

ICA-förbundet anser att förslaget till nya tullar leder till onödiga fördyringar för konsumenterna. Den helt dominerande delen av konsumtionen kan enligt förbundet endast tillgodoses genom import.

Impod avstyrker utredningens förslag vad gäller svampar och tryffel och anför.

Den föreslagna tullhöjningen torde endast medverka till att konservera nuvarande marknadsförhållanden – möjligen att i någon grad negativt påverka efterfrågan – och hindra nya länder, u-länder, att komma in på marknaden. I stället borde tullfrihet medges för detta stat.nr.

3.2.2.4. Tomater (20.02.404)

Lantbrukarnas riksförbund och *Trädgårdsnäringens riksförbund* anser i sina yttranden att tullen bör bibehållas på oförändrad nivå, vilket omräknat i värdetull blir ca 11 %. Förbunden anför.

Denna produkt är tillsammans med konserverade haricots verts den snabbast växande importprodukten under kapitel 20. Konserverade tomater blir en allt vanligare ingrediens i framförallt grytor och pizzor. Utvecklingen av importvolymen och konkurrensen med svensk färsk vara bör följas och tullen höjas till samma nivå som för färskvara om importen skapar problem för den svenska tomatodlingen.

Skånes handelskammare framhåller i sitt yttrande att denna produkt ökar mycket snabbt i importvolym. Utvecklingen av importvolymen och konkurrensen med svensk färsk vara bör följas och tills vidare bör tullen enligt Handelskammarens mening bibehållas oförändrad, motsvarande ca 11 % omräknat till en värdetull.

3.2.2.5. Tomatpulp och tomatpuré (20.02.403 och 20.02.408)

Lantbrukarnas riksförbund instämmer i utredningens förslag om fortsatt tullfrihet.

Svenska lantarbetarförbundet kan i princip biträda utredningens förslag, men anser dock att frågan måste ses i samband med den tull som kommer att fastställas för import av färska tomater.

3.2.2.6. Sparris (20.02.500)

Lantbrukarnas riksförbund tillstyrker utredningens förslag om tullfrihet. Enligt förbundet har svensk produktion konkurrerats ut och den nuvarande odlingen säljs som färskvara. Prisskillnaden är så stor att tullen saknar betydelse.

3.2.2.7. Andra beredda eller konserverade köksväxter (20.02.909)

Lantbrukarnas riksförbund delar utredningens uppfattning att eftersom motsvarande frysta produkter av riksdagen getts 16% tull bör de konserverade varorna ha samma tullskydd.

Skånes handelskammare anför i sitt yttrande följande.

Till denna kategori hänförs bl. a. grönsaksblandningar. Utredningen föreslår 12% tull. Eftersom motsvarande frysta produkter av riksdagen getts 16% tull vill Handelskammaren ifrågasätta om inte även de konserverade varorna i denna grupp bör ha samma tullskydd.

Sveriges frukt- och grönsaksdistributörers förening anser i likhet med experten Holger Nyström att andra köksväxter bör ges ett skydd på 8%.

Impod pekar i sitt yttrande på följande.

Utredningen föreslår här en värdetull på 12% med motiveringen att till detta stat.nr. förs grönsaksblandningar som ofta innehåller ärter och morötter. Samtidigt drabbas emellertid ett stort antal u-landsprodukter som var för sig har föga betydelse på den svenska marknaden men som för enstaka u-landsexportörer ändå kan vara väsentliga. Som exempel kan nämnas kronärtskocksbottnar, böngroddar, bambuskott, couscous och andra mer eller mindre exotiska produkter, för vilka det inte rimligtvis finns någon anledning att öka gränsskyddet. Om det nu skulle vara motiverat att höja tullen för grönsaksblandningar innehållande ärter och morötter, vilket motsägs av det faktum att dessa inte ens har något eget stat.nr., så borde man hellre göra detta genom att inrätta ett särskilt stat.nr. för den produkt man vill skydda.

3.3 Tulltaxenr 20.03 (frysta frukter med tillsats av socker)

3.3.1 Jordgubbar (20.03.100)

Lantbrukarnas riksförbund delar utredningens uppfattning att tullskyddet tills vidare bör var 11%. Dessutom bör sockerandelen beläggas med införselavgift.

Trädgårdsnäringens riksförbund anser att tullen bör beräknas efter samma grunder som skett vid prövningen av kapitlen 6, 7 och 8 och föreslår i överensstämmelse härmed en tull på 14%.

Sveriges frukt- och grönsaksdistributörers förening anser i likhet med experten Holger Nyström att någon ny tull inte bör fastställas innan RÅK:s ställningstagande till frågan om eventuell råvarukompensation för socker föreligger och därmed storleken av ett totalt gränsskydd kan bedömas.

Kooperativa förbundet anför i sitt yttrande följande.

KF anser att man inte bör göra någon tulländring bl. a. med hänsyn till att förutsättningarna är dåliga för någon mer omfattande svensk odling av

jordgubbar till livsmedelsindustrin. Jordgubbsodlingen har vidare inte något beredskapsintresse. För närvarande importeras djupfrysta jordgubbar med tillsats av socker från bl. a. Ungern, som har betydligt lägre löner och andra kostnader än man har i Sverige. KF kan dock acceptera att en opartisk utredning görs om en eventuell utökning av inhemsk produktion av jordgubbar till livsmedelsindustrin.

Kommerskollegium hänvisar till vad kollegiet anfört beträffande till tulltaxenr 08.10 hänförliga frysta jordgubbar (utan tillsats av socker) och framhåller.

Det vore även här att föredra att den nuvarande viktullen om 50 öre/kg bibehålls tills vidare. Om viktullen för till tulltaxenr 08.10 hänförliga jordgubbar ändras till värdetull bör emellertid en värdetull av motsvarande storlek införas även för till 20.03 hänförliga jordgubbar. Även här bör dock tullskyddet omprövas när utredningens resultat framkommit.

Skånes handelskammare föreslår i överensstämmelse med vad handelskammaren anfört beträffande frysta jordgubbar utan tillsats av socker att nuvarande viktull bibehålles tills vidare.

Sveriges industriförbund framhåller i sitt yttrande att i överensstämmelse med vad förbundet anfört beträffande frysta jordgubbar utan tillsats av socker anser förbundet att tullen i avvaktan på att möjligheterna för svensk livsmedelsindustri att använda svenskproducerade jordgubbar utreds, bör kvarstå vid 50 kr./100 kg.

3.3.2 Hallon (20.03.902)

Föreningen svenska konservtillverkare tillstyrker utredningens förslag om tullfrihet för frysta hallon med socker och hänvisar i detta sammanhang till sin särskilda framställning om suspendering av tullen på vissa råvaror i kap. 7-8 – bl. a. frysta hallon – liksom till vad Industriförbundet anför om utredning angående ett mer definitivt tullskydd för djupfrysta jordgubbar och äpplekoncentrat.

3.4 Tulltaxenr 20.05 (sylter, fruktgeléer, marmelader m. m. beredda genom kokning, med eller utan tillsats av socker)

Lantbrukarnas riksförbund instämmer i utredningens förslag att även dessa produkter tills vidare förs till jordbruksregleringen. Dessutom bör bär och fruktråvaran i enlighet med utredningens förslag ges ett manufaktureringsskydd i form av tull på 5%, dock 7% om råvaran i övrigt är tullskyddad.

Trädgårdsnäringens riksförbund: erinrar i sitt yttrande om att en väsentlig andel av den till industrin levererade kvantiteten äpplen används för framställning av mos. Även för bär, i första hand jordgubbar, är avsättning

till industrin för framställning av beredningar under detta tullnummer mycket angeläget. Förbundet anför.

Enligt förbundets bedömning är en viktig förutsättning för att i större utsträckning kunna utnyttja svensk råvara för dessa beredningar att man ger industrin en bättre kostnadsmarginall i förhållande till importen av motsvarande färdigberedda produkter. I ett längre perspektiv anser förbundet att detta endast kan garanteras genom en relativt hög tullsats. Förbundet skulle därvid känna större trygghet i att en högre tullsats än vad utredningen föreslagit uttas för dessa produkter. Gällande GATT-bindning medger en höjning upp till 9%.

Skånes handelskammare anför i sitt yttrande i denna del följande.

En väsentlig del av den inhemska produktionen av bär och äpplen måste finna avsättning hos industrin för tillverkning av produkter under rubricerade tulltaxenummer. För att det skall bli möjligt för livsmedelsindustrin att kunna utnyttja svenska råvara måste kostnaden för denna stå i rimlig proportion till priset för motsvarande färdigberedda, importerade produkter. Handelskammaren menar att en något högre tullsats än vad utredningen föreslagit därför bör övervägas för produkter under rubricerade tulltaxenummer.

Sveriges frukt- och grönsaksdistributörers förening anser i likhet med experten Holger Nyström att någon ny tull inte bör fastställas innan RÅK:s ställningstagande till frågan om eventuell råvarukompensation för socker föreligger och därmed storleken av ett totalt gränsskydd kan bedömas.

Bob Industrier AB ser med stor oro på förslaget till sänkta tullar på importerad sylt och marmelad som tillsammans med en ökad import av dessa produkter kommer att påverka de svenska odlarna, arbetsmarknadsläget inom vår egen industri samt landets betalningsbalans negativt.

Kommerskollegium konstaterar i sitt yttrande följande.

Enligt vad som kunnat utläsas av de senaste årens produktions- och importutveckling synes det nuvarande tullskyddet inte ha inneburit något försämrat konkurrensläge för den svenska produktionen i förhållande till importen. Kollegiet vill dock med hänsyn till den stora belastningen av i produkterna ingående socker inte motsätta sig att det nuvarande gränsskyddet ersätts med ett system med ett tullskydd jämte kompensation för i produkterna ingående socker. Vad gäller tullskyddet finner emellertid kollegiet utifrån de av kollegiet beaktade aspekterna rörande nettotullskydd och kompensation för råvarutullbelastning att nivåerna rätteligen borde sättas till 3 resp. 5%. Enligt vad kollegiet erfarit talar emellertid tulltekniska skäl för att här berörda produkter har samma tull. Med hänsyn härtill och till att andra livsmedelsprodukter med ett gränsskydd av samma typ som här föreslås, har ett tullskydd i form av en värdetull om 5% anser kollegiet att denna tullsats bör gälla även för här aktuella produkter.

3.7 Tulltaxenr 20.06 (frukter, beredda eller konserverade på annat sätt, med eller utan tillsats av socker)

Trädgårdsnäringens riksförbund säger i sitt yttrande att utredningen ej synes ha uppmärksammat att det inom landet förekommer en inte obetydlig produktion av konserverade äppleklyftor — framförallt för konsumtion inom bagerinäringen. För denna produktion används enbart svensk råvara. Den årliga avsättningen av äpple för detta ändamål uppgår enligt förbundet till i genomsnitt 150 ton. Förbundet anför vidare

Framställningen av konserverade äppleklyftor möter stark konkurrens ifrån import av motsvarande produkt. Detta har inneburit en successiv avtrappning av den svenska produktionen. Ett slopande av tullen, som utredningen föreslår, skulle med största sannolikhet innebära att denna produktion omedelbart upphörde. För fruktodlingens del vore detta mycket olyckligt, där det i dagens läge gäller att slå vakt om varje avsättningsmöjlighet. Sett till utvecklingen i USA, där denna produkt kraftigt ökat i produktion och konsumtion bl. a. av pajer, vore det olyckligt att slopa denna inhemska produktion om motsvarande positiva utveckling kan ske i vårt land. Förbundet yrkar på att konserverade äppleklyftor brytes ut och ges ett eget tullnummer samt att tullen bibehålles på nuvarande nivå fast utgår i form av värdetull med 3%.

Kommerskollegium har inga erinringar mot förslaget att införa tullfrihet för produkterna. Däremot avvisar kollegiet förslaget om en överföring av produkterna till jordbruksregleringen. Enligt kollegiets mening finns ej några skäl för en sådan åtgärd i och med att produkterna ej är föremål för någon inhemsk tillverkning av betydelse. Även de nyligen gjorda GATT-bindningarna talar starkt mot en sådan åtgärd.

Kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning erinrar vad gäller varor enligt tulltaxenr 20.06 om att Sverige vid de under år 1979 avslutade multilaterala handelsförhandlingarna inom ramen för GATT har förbundit sig att avveckla tullen på fruktsallad samt sänka tullarna till 5 öre per kg för övriga fruktkonserver. Mot bakgrund av dessa nyligen gjorda åtaganden inom ramen för GATT samt att behovet av kompensation för eventuell ingående jordbruksprisreglerad råvara för produkter enligt tulltaxenr 20.06 är litet anser kommittén att dessa produkter inte f. n. bör föras över till jordbruksprisregleringen.

Impod anför i sitt yttrande följande.

I fråga om tulltaxenr 20.06, vartill förs "frukter, beredda eller konserverade på annat sätt med eller utan tillsats av socker eller sprit", t. ex. ananas, citrusfrukter, päron, aprikoser etc., så föreslår utredningen att man i avvaktan på resultatet av RÅK:s (kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning) arbete för över varorna enligt detta tulltaxenr till jordbruksprisregleringen. Detta kunde innebära att ett stort antal så-

dana produkter från u-länderna, som nu är befriade från avgifter skulle komma att drabbas av jordbruksavgifter på grund av sockerinnehållet. Detsamma kan gälla tulltaxenr 20.07.

3.8 Tulltaxenr 20.07 (fruktsaft och köksväxtsaft)

Lantbrukarnas riksförbund instämmer i förslaget att sockrad saft tills vidare hänförs till jordbruksregleringen och anför.

Inom landet förekommer odling avsedd för saftproduktion enbart av svarta vinbär. Dessutom används återkommande vissa partier av äpplen, jordgubbar, röda vinbär och rabarber för safttillverkning. Svarta vinbärsodlingen är en småbruksproduktion hitintills koncentrerad till nordvästra Skåne, Blekinge samt Urshult, Gränna och Visingsö i Småland. Importkonkurrensen kommer från Polen, Holland och England. Färska svarta vinbär har av riksdagen givits ett tullskydd på 11 %. LRF anser att det dessutom behövs ett manufaktureringsskydd för industridelen på 5 %. Tullen för svart vinbärssaft bör därför vara 16 % mot av utredningen föreslagna 10 %. LRF delar dock utredningens uppfattning att tullen på äpple- och jordgubbssaft bör vara 10 % samt för saft av päron, körsbär, plommon, krusbär, andra vinbär än svarta samt köksväxter 5 %.

Trädgårdsnärings riksförbund tillstyrker utredningens förslag om en höjning av tullen för äpplesaft, jordgubbssaft, svart vinbärssaft samt blandsafter till 10 % samt för övriga frukt- och bärsafter samt köksväxtsafter 5 %. Förbundet anför bl. a.

Som framhållits ovan har avsättningen av svensk industriråvara starkt beskrivits som en följd av tullskyddets försvagning och övergången till import av saft i koncentrat.

I produktionen av frukt och bär framkommer alltid en viss kvantitet av industriktvalitet. Inom äppleodlingen som exempel beräknas denna till genomsnittligt 20 %, vilket motsvarar årligen ca 8 000 ton. Idag pressas stora kvantiteter av denna frukt ut på färskmarknaden, då avsättningsutrymmet till industrin begränsats. Detta skapar betydande marknadsproblem – inte bara i prishänscende utan kanske främst genom sänkningen av marknads kvalitetsstatus. Inte obetydliga mängder måste dessvärre direkt förstöras. Detta är en olycklig omständighet – inte minst i beaktande av produkternas nyttighet. Det förtjänar att än en gång framhållas att svensk råvara av frukt och bär är till sitt innehåll av näringsämnen och till kvalitet i övrigt överlägsen importerad råvara och råsaftkoncentrat. Det borde därför vara en stor angelägenhet för samhället att stödja en ökad avsättning av svensk råvara till industrin.

Huvuddelen av den avsättning som idag sker till industrin går till framställning av saft, juice, must och liknande. Förbundet ser detta också som det för framtiden angelägnaste avsättningsområdet.

Den tullsats, som utredningen föreslår på 10 %, är uppenbart inte tillräcklig för att kompensera för det skydd som under åren gått förlorat. Med hänsyn emellertid till att de industriktvaliteter, som inom överskådlig tid kan levereras från svensk odling, inte kan täcka hela industrins behov har

förbundet varit berett acceptera utredningens förslag som rimligt avvägt för att inte ett högre pris i detaljledet skall få en konsumtionsminskande effekt. Tullsatsen 10 % är emellertid den absolut lägsta förbundet kan acceptera, om en bättre avsättningssituation skall kunna uppnås. En viss prishöjande effekt på den konsumtionsfärdiga produkten måste kunna accepteras med hänsyn till varans förbättrade kvalitet.

Kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning anför i sitt yttrande.

För saft av ananas hänförlig till tulltaxenr 20.07 har Sverige vid GATT-förhandlingarna förbundet sig att avveckla tullen. Detta innebär således att rörlig avgift inte kan tas ut för denna vara. Detsamma gäller för saft av passionsfrukt, mango eller guava, där Sverige tidigare gjort åtaganden inom GATT. Enligt kommitténs uppfattning bör endast annan sockrad saft under tulltaxenr 20.07 än saft av passionsfrukt, mango, guava och ananas föras över till jordbruksprisregleringen.

Statens jordbruksnämnd har inget att invända mot den nya tullen för råsaft av svarta vinbär, äpplen, jordgubbar samt blandsaft, då ett förstärkt gränsskydd kan anses motiverat med hänsyn till inhemska odlingar av råvarorna. Däremot ifrågasätter nämnden tullhöjningar för råsaft av frukter, bär och köksväxter som i Sverige odlas i ringa omfattning eller inte alls. Sådan råsaft bör enligt nämndens uppfattning ges tullfrihet.

Kommerskollegium har i princip ingen erinran mot förslaget att för vissa safter nuvarande gränsskydd ersätts med ett tullskydd och ett system med kompensation för i produkterna ingående socker. Dock bör enligt kollegiets mening sådana sockrade safter, varav ej förekommer inhemsk tillverkning ej föras över till jordbruksprisregleringen. Kollegiet anför vidare.

I avsaknad av närmare uppgifter om den svenska marknaden och den svenska produktionens konkurrensläge, råvarukostnader, tullbelastning, m. m. har det ej varit möjligt för kollegiet att slutligt ta ställning till de föreslagna ändringarna av gränsskyddet. Med hänsyn härtill samt med beaktande av att de produkter för vilka föreslås ett tullskydd enligt utredningen i endast liten utsträckning tillverkas inom landet anser kollegiet därför att i nuvarande läge ej bör vidtas någon ändring av gränsskyddet för till 20.07 hänförliga produkter. Om en ändring av gränsskyddet skulle genomföras bör emellertid enligt kollegiets mening tullen av skäl som tidigare anförts under tulltaxenr 20.05 ej överstiga 5 %.

Skånes handelskammare tillstyrker i sitt yttrande utredningens förslag om en tull av 10 % och framhåller.

I fråga om råsaft av jordgubbar bör emellertid, av skäl som utvecklats ovan rörande jordgubbar, gällande viktull bibehållas tills vidare. När det gäller råsaft av äpplen kan det ifrågasättas om inte en utredning om råvarukostnadsfördyringen till följd av en 10 %-ig värdetull bör göras innan beslut fattas.

Sveriges frukt- och grönsaksdistributörers förening anser att en eventuell tullhöjning bör begränsas i görligaste mån samt att köksväxtsafter bör göras tullfria. Föreningen ifrågasätter vidare om inte råsafter av frukter och bär, som inte alls eller endast i ringa omfattning odlas i Sverige, bör kunna göras tullfria.

Kooperativa förbundet framhåller i sitt yttrande att den svenska produktionen av svarta vinbär är av relativt liten omfattning och det är oviss hur dess konkurrenskraft kan utvecklas på sikt. Med hänsyn till att det tar några år att utveckla svensk odling och att den har viss betydelse från beredskapssynpunkt kan KF dock godta att tills vidare skydda odlingen av svarta vinbär genom en värdetull på 10% för saft av svarta vinbär även om man härvid gynnar import av tullfria safter av passionsfrukt, ananas etc. från u-land. Härvid förutsätts dock att värdetullen för saft av jordgubbar, äpplen och blandsaft sänks från föreslagna 10 % till ca 5 % eller lägre. KF föreslår även att en utredning görs om odlingen av svarta vinbär på sikt, varvid även näringsaspekter beaktas.

Sveriges industriförbund anför i sitt yttrande följande.

Jordgubbssaft. Om resultatet av den under 08.10 föreslagna utredningens arbete leder till att tullfrihet föreslås för frysta jordgubbar bör även saften bli tullfri.

Äpplesaft. Industrin efterfrågar i första hand äpplekoncentrat. Någon odling av äpplen för industriell konsumtion torde inte förekomma i Sverige. Tillverkningen av äpplekoncentrat är obetydlig. I bl. a. Schweiz och Österrike finns däremot stora moderna anläggningar med mycket hög kapacitet för framställning av äpplekoncentrat.

Enligt uppgift erhåller österrikiska odlare f. n. ett pris om 34 öre/kg äpplen. För tillverkning av 1 kg koncentrat åtgår ca 8 kg äpplen. Råvarukostnaden i Österrike uppgår således till ca 2:72 kr. Enligt trädgårdsnäringsutredningen behöver svenska odlare ett pris om ca 80 öre/kg för att odlingen skall bli lönsam. Råvarukostnaden för svenskt koncentrat blir således 8:40 kr. Med hänsyn till denna betydande skillnad torde svensk koncentrat tillverkning knappast kunna bli konkurrenskraftig.

Industrin torde således även fortsättningsvis bli till övervägande del beroende av importerad råvara. Den föreslagna tullen om 10% skulle därför innebära en ökad råvarukostnad för industrin – och därmed höjda konsumentpriser på saft – men däremot knappast ha någon egentlig betydelse för den svenska odlingen av konsumtionsfrukt. Förbundet anser därför att äpplekoncentrat bör bli tullfria. För annan saft av äpplen (äpplemust) kan däremot en tull om 10% accepteras, även om den inhemska tillverkningen av sådan saft torde vara obetydlig.

Päronsaft. Förhållandena torde vara likartade som ovan redovisats i fråga om äpplesaft. Förbundet vill därför föreslå tullfrihet även för päronkoncentrat.

Saft och koncentrat av körsbär, plommon, röda vinbär och krusbär. Med hänsyn till att tillverkningen av såväl koncentrat som råsaft är ytterst obetydlig i Sverige föreslås tullfrihet för dessa produkter.

Saft av svarta vinbär. Den föreslagna tullen om 10% kan accepteras.

Saft av köksväxter. Den föreslagna tullen om 5% kan accepteras.

Sedan arbetet med remissyttrandet avslutats har till förbundet inkommit skrivelse från AB Karakås-Kiviks Fruktodlingar och Musteri. Förbundet saknar underlag för att värdera de däri framförda synpunkterna – framförallt behövs material för att kunna bedöma i vilken utsträckning behovet av koncentrat inom hela industrin kan tillgodoses genom inhemsk tillverkning. I avsaknad av sådant material vidhåller vi vår uppfattning att detta behov endast till ringa del kan täckas inom landet. Förbundet vill emellertid föreslå uppdraget att för den ovan föreslagna utredningen som skall undersöka möjligheterna för svensk livsmedelsindustri att använda inom Sverige producerade jordgubbar utvidgas till att även avse motsvarande möjligheter vad gäller saftkoncentrat. I avvaktan på resultatet av dess arbete bör tullfrihet tillämpas för ifrågavarande koncentrat, utom för sådana av jordgubbar och svarta vinbär.

Bob Industrier AB anser i sitt yttrande att föreslagna värdetullarna på 10% för äpplesaft, svart vinbärs- och jordgubbsråsaft inte fyller någon som helst funktion för att skydda svensk produktion som är i det närmaste obefintlig. De höjda tullarna kommer istället att påverka konsumentpriserna. Saft och juice kommer att bli dyrare, vilket slår hårt mot barnfamiljerna.

4 Synpunkter rörande genomförandet av utredningens förslag.

Lantbrukarnas riksförbund anser att de föreslagna tulländringarna bör genomföras så snart som möjligt, senast från 1 juli 1980. Det förhållandet att förhandlingarna i GATT inte är avslutade för ett fåtal produkter får enligt förbundet inte hindra att den övriga produktionen ges ett rimligt införselskydd.

Lantbruksstyrelsen framhåller att utredningens förslag till tullhöjningar är begränsad till relativt få varuslag som emellertid har betydande intresse för den svenska trädgårdsnäringen. Beslut om tullhöjningar för dessa bör träda i kraft samtidigt med de redan beslutade tullhöjningarna för produkter tillhöriga kapitel 7 och 8. Lantbruksstyrelsen biträder uppfattningen att beslut bör kunna fattas redan innan betänkande från kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning föreligger.

Föreningen svenska konserverstillverkare anser att utredningens förslag bör genomföras under 1980.

Kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning anför i sitt yttrande i denna del följande.

Trädgårdsnäringsutredningens förslag förutsätter i vissa fall omförhandlingar i GATT. För de av kommittén här berörda produkterna enligt tulltaxenr 20.02–20.05 samt 20.07 bör vid dessa förhandlingar beaktas att en rörlig avgift skall kunna tas ut. Detta innebär att några nya GATT-

bindningar helst inte bör ske. Om det blir nödvändigt att binda de nya tullsatserna måste Sverige förbehålla sig rätten att utöver de bundna tullarna ta ut rörlig avgift för ingående jordbruksprisreglerade råvaror, alternativt endast för socker. Tills omförhandlingarna är klara respekteras gällande GATT-bindningar, även om varan är inordnad under jordbruksprisregleringen.

Kommerskollegium framhåller att för flera av de produkter under kap. 20 för vilka föreslås en ändring av gränsskyddet är tullen bunden i GATT. Enligt kollegiet bör härvid observeras att Sverige i MTN lämnat vissa tullmedgivanden, vilka ej redovisats i trädgårdsnäringsutredningens förslag. Kollegiet anför.

Såväl en omvandling från vikt- till värdetull som en höjning av tullen över den bundna nivån kräver i dessa fall en omförhandling i GATT enligt artikel XXVIII. En närmare redogörelse för de regler och procedurer som därvid gäller återfinns i en bilaga till kollegiets yttrande 1978-10-03 till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet rörande trädgårdsnäringsutredningens huvudbetänkande.

Ett genomförande av de föreslagna justeringarna av gränsskyddet innebär att flertalet tullbindningar under kap. 20 måste brytas. Detta kommer inom ramen för GATT:s omförhandlingsprocedur att medföra krav på kompensation. En ytterligare komplikation är att vissa av dessa tullbindningar helt nyligen lämnats inom ramen för MTN. Bl. a. berörs positioner inom tulltaxenr 20.06.

Kollegiet vill i det sammanhanget erinra om att det i MTN för ett flertal positioner under kap. 20 förelåg mot Sverige riktade önskemål om tullsänkningar från olika förhandlingsparters sida, däribland USA och ett stort antal u-länder. Ovannämnda förhållanden bör beaktas och kollegiet anser med hänsyn härtill att justeringar av gränsskyddet över de bundna nivåerna endast bör ifrågakomma då de är en direkt konsekvens av övergången till värdetull på berörda råvaror eller i fall där eljest ett starkt behov härav föreligger. I de fall sådana justeringar därvid bedöms erforderliga bör dessa enligt kollegiets mening avvika så lite som möjligt från den bundna nivån.

Produkter hänförliga till kap. 20 i tulltaxan omfattas ej av frihandelsavtalet med EG och endast i mycket begränsad utsträckning av EFTA-konventionen. För varuslag för vilka gäller GSP-tullfrihet har Sverige dock autonomt medgivit tullfrihet för import från EFTA-länder.

För här aktuella produkter liksom för övriga jordbruksprodukter utanför EG-avtalet resp. EFTA-konventionen gäller emellertid vissa allmänna åtaganden. I EG-avtalets artikel 15 har parterna sålunda förklarat sig beredda att under hänsynstagande till sin jordbrukspolitik främja en harmonisk utveckling av handeln med jordbruksprodukter. Vidare skall parterna i den blandade kommittén undersöka de svårigheter som kan uppkomma i deras handel med jordbruksprodukter och söka finna lämpliga lösningar. I EFTA-konventionen finns motsvarande åtaganden i artiklarna 22-25. Även i avtalet mellan EFTA-länderna och Spanien finns motsvarande åtaganden (artikel 9).

Vad gäller EG kan liksom på trädgårdsområdet konstateras att flera av de varuslag för vilka föreslås justeringar uppåt av gränsskyddet är föremål

för en betydande import från EG. Sveriges frihandelsavtal med EG utgör visserligen inget formellt hinder för att vidta en förstärkning av gränsskyddet. Om emellertid sådana förstärkningar genomförs för ett större antal varuslag kan det av EG i likhet med vad som redan skett på trädgårdsområdet komma att hävdas att detta strider mot andan i artikel 15 i avtalet. Förstärkningar av det svenska gränsskyddet, i stor utsträckning riktade mot import från EG bör därför enligt kollegiets mening vidtas med största försiktighet eftersom en sådan åtgärd kan försämra möjligheterna att uppnå bättre avsättningsförhållanden på EG-marknaden för svensk export.

För vissa av de produkter för vilka föreslås höjningar av gränsskyddet förekommer även en betydande import från EFTA. Även om produkterna ej omfattas av EFTA-konventionen eller av de koncessioner som Sverige autonomt medger kan dessa tullhöjningar komma att medföra kritik också från EFTA-håll.

De GATT-medgivanden som med de föreslagna justeringarna skulle behöva brytas drabbar i mycket stor utsträckning EG (i viss mån även EFTA). Man bör då vara medveten om att utrymmet för Sveriges del att lämna kompensation till EG (resp. EFTA) på tullområdet i en artikel XXVIII-förhandling f. n. är ytterst begränsat genom Sveriges frihandelsavtal med berörda länder och kan sålunda endast lämnas inom kap. 1-24 i tulltaxan (i huvudsak varor inom jordbruks-, fiske- och trädgårdsområdet).

Med hänsyn till de ovan berörda EG- och EFTA-aspekterna samt de problem som vissa tullhöjningar på trädgårdsområdet redan medfört, förordar kollegiet att EG och EFTA informeras i god tid före officiell GATT-anmälan för det fall utredningens förslag leder till ändringar av gränsskyddet.

Inom ramen för det allmänna preferenssystemet till förmån för u-länderna (GSP) medger Sverige tullfrihet för ett antal produkter hänförliga till kap. 20. Även om det i utredningsförslaget inte utsagts förutsätter kollegiet att de föreslagna ändringarna av gränsskyddet inte föranleder några ändringar i tillämpningen av GSP. Det kan i sammanhanget vidare erinras om att industriländerna enligt del IV i GATT (det s. k. u-landskapet) har åtagit sig att i största möjliga utsträckning avstå från att införa eller öka tullar på produkter som är eller kan bli av särskilt intresse för u-ländernas export.

Generaltullstyrelsen anför i denna del följande.

Texterna till nr 08.10 och anm. 1 b till 20 kap. avviker från motsvarande texter i SFS 1977:975 och 1979:1188 resp. 1979:1185, vilket bör rättas till.

I tulltaxenr 08.10 skall ordet "tillsatser" ändras till "tillsats" i båda spalterna. I vänstra spalten skall i texten till underposition B "andra slag" ändras till "andra".

I anmärkning 1 b till 20 kap. skall orden "sockerkonfektyr" och "chokladkonfektyr" ändras till "sockerkonfektyrer" resp. "chokladkonfektyrer".

Tomater beredda eller konserverade på annat sätt än med ättika eller ättiksyra är i utredningens förslag upptagna med tullfrihet under tulltaxenr 20.02 A. Det kan noteras att tomatpulp och tomatpuré (inbegripet tomat-, saft enligt anm. 4 till 20 kap.), vilka är upptagna i nuvarande tulltaxenr 20.02 A, kommer att omfattas av den nya lydelsen av denna tullfria rubrik.

Tullfrihet föreslås för djupfrysta *sockrade* hallon (tulltaxenr 20.03 A).

Styrelsen ifrågasätter om inte i konsekvens härmed tullfrihet borde införas även för djupfrysta *osockrade* hallon (tulltaxenr 08.10 B). Enligt SFS 1979:1188 utgår för de sistnämnda tull med 7% av värdet fr. o. m. den 1 februari 1980.

Utredningen föreslår att tulltaxenr 20.05 delas upp i två underpositioner, A och B, med tull av 7 resp. 5% av värdet. Uppdelningen kommer att medföra tulltekniska svårigheter vid klassificeringen av sådana blandsylter som innehåller både frukter och bär upptagna i A och sådana som faller under B. Sylter av detta slag måste klassificeras med tillämpning av allmänna bestämmelser, punkt 3 b, i början av tulltaxan såsom den beståndsdel som ger blandningen dess huvudsakliga karaktär. Att bedöma vilken av beståndsdelarna som är karaktärsgivande är i många fall omöjligt. Med hänsyn härtill och då den föreslagna tullskillnaden är liten föreslår styrelsen att samma tull skall utgå för samtliga varor enligt nr 20.05.

Om den föreslagna uppdelningen, trots ovan anförda skäl däremot, bibehålls bör i tulltaxenr 20.05 A ordet "och" ändras till "eller". I annat fall kan texten anses innebära att där avsedda sylter skall innehålla samtliga i numret uppräknade bär och frukter.

Av samma skäl bör "och" ändras till "eller" i tulltaxenr 20.07 A, och tulltaxenr 20.07 B 1 bör få följande ändrade lydelse:

"1. av päron, körsbär, plommon, vinbär, andra än svarta vinbär, eller köksväxter".

Lag (1967:340) om prisreglering på jordbrukets område. Utredningen har föreslagit att sockrad saft enligt tulltaxenr 20.07 förs till jordbruksprisregleringen. I förslaget till ändring i lagen 1967:340 har utredningen dock inte tagit med sockrad köksväxtsaft. Texten vid 20.07 bör, om även sockrad köksväxtsaft skall omfattas av jordbruksprisregleringen, ha följande lydelse: "Fruktsaft (inbegripet druvmust) och köksväxtsaft, med tillsats av socker".

Bilaga 3

Nyttillkomna eller ändrade svenska tullmedgivanden inom GATT

Tulltaxe- nummer	Varu- nummer	Varuslag	Tidigare bindning	Gällande tullsatser	Överens- komna med- givanden
1	2	3	4	5	6
07.01		Köksväxter, färska eller kylda: svampar och tryffel:			
	690	andra än champinjoner	—	fri	fri
07.02		Köksväxter (även kokta), frysta:			
	006	broccoli	10 %	10 %	fri
	ur 009	lök, annan än vitlök, purjolök, bunt- lök och gräslök	—	20 %, dock minst 25: — per 100 kg; fri	16 %
07.04		Torkade, dehydratiserade eller evapo- rerade köksväxter, hela, i bitar, ski- vade, krossade eller pulveriserade, men ej vidare beredda:			
	006	svampar och tryffel, andra än cham- pinjoner	3 %	fri	fri
08.10		Fruktar, även kokta, frysta, utan tillsats av socker:			
	901	blåbär	—	fri	fri
	902	hallon	—	7 %	fri
13.03		Växtsafter och växtextrakter; pektin- ämnen, pektinater och pektater; agar- agar samt annat växtslem och andra förtjockningsmedel erhållna ur vegeta- biliska ämnen:			
	200	pektinämnen, pektinater och pektater	6 %	6 %	fri
15.07		Vegetabiliska fetter och feta oljor, råa, renade eller raffinerade:			
	502	linolja: blekt 100 kg	4:50	3:—	fri
19.02		Maltextrakt; beredningar av mjöl, stär- kelse eller maltextrakt, av sådana slag som användes som barnmat, för dietiskt ändamål eller för matlagningsändamål även med tillsats av kakao till mindre än 50 viktprocent:			
	100	maltextrakt	—	fri	fri
20.01		Köksväxter och frukter, beredda eller konserverade med ättika eller ättiksyra, även med tillsats av socker, salt, kryd- dor eller senap:			
		köksväxter:			
		gurkor:			
	ur 151	hela gurkor, minst 85 stycken per kg avrunnen vikt 100 kg	20:—	20:—	5 %
	ur 151	andra 100 kg	20:—	20:—	10 %, dock minst 30:— per 100 kg ²
	152	rödbetor 100 kg	20:—	20:—	10 %
	153	oliver och kapris 100 kg	20:—	20:—	fri
	ur 159	sötpaprika 100 kg	20:—	20:—	fri
	ur 159	rödkål och kronärtskockor 100 kg	20:—	20:—	7 %
	ur 159	andra köksväxter än gurkor, rödbe- tor, oliver och kapris, sötpaprika och rödkål samt kronärtskoc- kor 100 kg	20:—	20:—	11 %
	250	frukter 100 kg	20:—	20:—	fri

1	2	3	4	5	6
20.02		Köksväxter, beredda eller konserverade på annat sätt än med ättika eller ättiksyra:			
	ur 100	ärter, andra än produkter av till nr 07.05 hänförliga ärter 100 kg	20: -	20: -	10%
	ur 200	bönor, andra än produkter av till nr 07.05 hänförliga bönor 100 kg	20: -	20: -	8%
		svampar och tryffel:			
	ur 300	champinjoner 100 kg	65: - ³	65: -	15%
	ur 300	annan svamp än champinjoner 100 kg	65: - ³	65: -	5%
	ur 300	tryffel 100 kg	65: - ³	65: -	fri
	401	tomater 100 kg	20: -	20: -	fri
	901	oliver 100 kg	12:50	12:50	fri
	906	kapris och sötpaprika 100 kg	20: -	20: -	fri
	ur 909	lök, skuren i skivor, stekt (även fryst); surkål	20: -	20: -	5%
	ur 909	andra köksväxter än ärter, bönor, svampar och tryffel, tomat, tomatpulp, tomatpuré, sparris, oliver, potatisprodukter, kapris och sötpaprika 100 kg	20: -	20: -	11%
20.03		Frukt, frysta, med tillsats av socker:			
	901	blåbär	-	fri	fri ⁵
	902	hallon	-	7%	fri ⁵
20.04		Frukt, fruktskal och andra växtdelar, kanderade, glaserade eller på liknande sätt beredda med socker:			
	ur 000	kanderade fruktskal 100 kg	40: -	40: -	fri ⁵
	ur 000	andra 100 kg	50: - ⁴	40: -	fri ⁵
20.05		Sylter, fruktgeléer, marmelader, fruktmos och fruktpastor, beredda genom kokning, med eller utan tillsats av socker:			
		av citrusfrukter:			
	ur 100	av apelsiner, citroner och grapefrukt 100 kg	40: -	35: -	5% ⁵
	ur 100	av andra citrusfrukter 100 kg	-	35: -	5% ⁵
		av bär:			
	ur 300	av svarta vinbär och jordgubbar 100 kg	-	35: -	7% ⁵
	ur 300	av krusbär 100 kg	40: -	35: -	5% ⁵
	ur 300	av andra bär 100 kg	-	35: -	5% ⁵
		av andra slag än citrusfrukter, bär och äpplen:			
	ur 909	av ananas, aprikoser, persikor och plommon 100 kg	40: -	35: -	5% ⁵
	ur 909	kastanjeपुरé 100 kg	60: -	35: -	5% ⁵
	ur 909	andra 100 kg	-	35: -	5% ⁵
20.06		Frukt, beredda eller konserverade på annat sätt, med eller utan tillsats av socker eller sprit:			
	300	citrusfrukter 100 kg	5: -	11:20	fri
	400	päron 100 kg	5: -	11:20	fri
	500	aprikoser 100 kg	5: -	11:20	fri
	600	persikor 100 kg	5: -	11:20	fri
	809	andra frukter 100 kg	5: -	11:20	fri
20.07		Fruktsaft (inbegripet druvmust) och köksväxtsaft, även med tillsats av socker men ojäst och ej innehållande sprit: saft av apelsin:			
		osockrad, på kärl vägande brutto:			
	302	över 3 kg 100 kg	5: -	5: -	fri
	303	3 kg eller därunder 100 kg	7:50	7:50	fri

1	2	3	4	5	6		
	308	sockrad	100 kg	34: -	30: -	fri ⁵	
		saft av grapefrukt:					
		osockrad, på kärl vägande brutto:					
	402	över 3 kg	100 kg	5: -	5: -	fri	
	403	3 kg eller därunder	100 kg	7:50	7:50	fri	
	408	sockrad	100 kg	34: -	30: -	fri ⁵	
		saft av annan citrusfrukt:					
		osockrad på kärl vägande brutto:					
	502	över 3 kg	100 kg	5: -	5: -	fri	
	503	3 kg eller därunder	100 kg	7:50	7:50	fri	
	508	sockrad	100 kg	34: -	30: -	fri ⁵	
		saft av tomat:					
		osockrad på kärl vägande brutto:					
	702	över 3 kg	100 kg	10: -	10: -	fri	
	703	3 kg eller därunder	100 kg	10: -	10: -	fri	
ur 802		saft av annan frukt än citrus-	100 kg	} 10: - 12:50 34: - 40: -	10: -		
ur 803		frukt, passionsfrukt, mango,			12:50		
ur 805		guava och ananas:			34: -	30: -	
					40: -		
		av svarta vinbär eller jordgubbar; blandsaft innehållande saft av svarta vinbär eller jordgubbar				10% ⁵	
		av äpplen, päron, körsbär eller plommon; blandsaft, ej innehållan- de saft av svarta vinbär eller jord- gubbar				5% ⁵ fri ⁵	
		andra slag					
		saft av annan köksväxt:					
		osockrad på kärl vägande brutto:					
	806	över 3 kg	100 kg	10: -	10: -	3%	
	807	3 kg eller därunder	100 kg	10: -	10: -	3%	
22.07		Andra jästa drycker, t.ex. äppelvin (cider), päronvin och mjöd: andra än musserande:					
		med en alkoholhalt överstigande 15 volymprocent:					
	205	på kärl rymmande högst 10 l	100 l	67:50	67:50	40: -	
22.09		Sprit (etanol, etylalkohol), ej hänförlig till nr 22.08; likör och andra sprit- drycker; sammansatta alkoholhaltiga beredningar (s.k. koncentrerade ex- trakt) för framställning av drycker:					
		genever och gin					
	510	på kärl rymmande högst 10 l	100 l	67:50	67:50	40: -	
	590	på andra kärl	100 l				
		av 50% alkoholhalt vid +15°C ...		17:50	17:50	15: -	

¹ Tullen beräknas efter varornas vikt inkl. sådant förefintligt emballage, med vilket varor av ifrågakvarande slag brukar försäljas i detaljhandeln.

² Minimiviktullen kan komma att justeras i förhållande till utvecklingen av produktionskostnaderna för dessa produkter i Sverige. Denna justering får dock inte i något fall överskrida utvecklingen av levnadskostnadsindex i Sverige under samma tid.

³ Med frihet att ändra till 13% för svampar och tryffel i hermetiskt slutna kärl för detaljhandelsförsäljning.

⁴ Med frihet att ändra till 20%.

⁵ Sverige förbehåller sig rätten att vid import, utöver den bundna nivån, uttaga en rörlig avgift för att taga hänsyn till prisskillnader för i varan ingående sockermängd.

